

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W PILE**

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
NADLEŚNICTWA LIPKA
Na okres od 1.01.2022 do 31.12.2031**

Opracowanie

Szczecinek 2021

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile

Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Szczecinku
ul. Koszalińska 91B, 78-400 Szczecinek
tel. (94) 37 408 05, faks (94) 37 408 05
e-mail: sekretariat@szczecinek.buligl.pl

Opracowanie

Bartłomiej Sobczak,
Piotr Gołębiewski

Kierowanie projektem

Maciej Jakubiec,
Paweł Sypuła

Kontrola końcowa

Tomasz Babiak

SKOROWIDZ

1. WSTĘP	5
1.1. Streszczenie	5
1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów	9
2. INFORMACJE OGÓLNE	16
2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy	16
2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy	19
2.3. Zawartość planu urządzenia lasu	21
2.4. Główne cele planu urządzenia lasu	24
2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu ...	26
2.6. Powiązania <i>Planu</i> z innymi dokumentami	35
2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień <i>Planu</i> oraz częstotliwość jej przeprowadzania	38
2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko	39
3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA	40
3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych	40
3.1.1. Położenie Nadleśnictwa	40
3.1.2. Lesistość	44
3.1.3. Dominujące funkcje lasów	45
3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa	45
3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe	45
3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych	49
3.2.3. Klimat	53
3.2.4. Drzewostany	54
3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa	64
3.3.1. Rezerwat przyrody	64
3.3.2. Obszary chronionego krajobrazu	70
3.3.3. Obszary Natura 2000	75
3.3.4. Użytki ekologiczne	79
3.3.5. Pomniki przyrody	81
3.3.6. Ochrona gatunkowa	81
3.3.7. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na formy ochrony przyrody	83
3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem	87
3.4.1. Obszary Natura 2000	87
3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia	99
3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej	99
3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną	100
3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji <i>Planu</i>	100

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji <i>Planu</i>	101
4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000	103
4.1. Przewidywane oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko	103
4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną	103
4.1.2. Oddziaływanie na ludzi	113
4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione	114
4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione.....	122
4.1.5. Oddziaływanie na wodę.....	125
4.1.6. Oddziaływanie na powietrze.....	127
4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	127
4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz	127
4.1.9. Oddziaływanie na klimat	129
4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne	129
4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej	131
4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania <i>Planu</i> na środowisko	139
4.2. Oddziaływanie <i>Planu</i> na specjalne obszary ochrony siedlisk.....	140
4.2.1 PLH300040 „Dolina Łobżonki”	140
4.2.2 PLH300047 „Dolina Debrzynki”	149
4.3. Oddziaływanie <i>Planu</i> na integralność obszarów Natura 2000.....	158
4.3.1. PLH300040 „Dolina Łobżonki”	159
4.3.2. PLH3000046 „Dolina Debrzynki”	160
5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PLANU	163
5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań <i>Planu</i> na środowisko	163
5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w <i>Planie</i> , uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru	166
6. ZAŁĄCZNIKI.....	169
6.1. Oświadczenie autora raportu	169
6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia	170
6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia	170

1. WSTĘP

1.1. Streszczenie

Podstawowymi dokumentami formalno-prawnymi opracowania *Prognozy* są *Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U., 2021, poz. 247), a także pisma Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu, znak WPN-I.411.16.2019.MO z dnia 6 września 2019 r. oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu, znak DN-NS.9011.1106.2019 z dnia 27 września 2019 r., dotyczące uzgodnienia przedłożonego zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lipka na lata 2022-2031.

Prognozę sporządzono do projektu „Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Lipka na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.” zwanego dalej *Planem*.

Plan został opracowany na 10 lat zgodnie z wymogami szeregu ustaw, rozporządzeń, instrukcji oraz wytycznych, z uwzględnieniem:

- przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej,
- celów i zasad gospodarki leśnej oraz sposobów ich realizacji, określonych dla każdego drzewostanu i urządzanego obiektu, z uwzględnieniem lasów ochronnych.

W skład *Planu* wchodzi następujące części:

- opis lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia, zawierający szczegółowe dane inwentaryzacyjne oraz zaprojektowane wskazania gospodarcze,
- elaborat, zawierający opisanie ogólnego stanu lasu, analizę gospodarki leśnej w minionym okresie, podstawy gospodarki przyszłego okresu oraz sposoby ich realizacji,
- zestawienie zadań do wykonania w bieżącym 10-leciu,
- program ochrony przyrody, zawierający kompleksowy opis stanu przyrody, podstawowe zadania oraz sposoby realizacji tych zadań,
- mapy tematyczne.

Plan jest zasadniczym dokumentem z zakresu leśnictwa, na podstawie którego prowadzi się trwale zrównoważoną gospodarkę leśną. Sporządzenie tego dokumentu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym w stosunku do lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, którymi zarządza Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe. Minister właściwy do spraw środowiska zatwierdza plan urządzenia lasu i nadzoruje jego wykonanie.

Jednym z głównych celów *Planu* jest dostosowanie działań Nadleśnictwa do

określonych wymogów dotyczących prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym. W *Prognozie* przeanalizowano cele ochrony środowiska, zawarte w różnego rodzaju konwencjach, dyrektywach, politykach i programach w odniesieniu do zapisów zawartych w *Planie*. Przeanalizowano również powiązania *Planu* z dokumentami dotyczącymi obszaru Nadleśnictwa, aby wykluczyć łączny negatywny wpływ na środowisko .

W *Prognozie* przedstawiono metody, jakie posłużyły do wykonania analiz wpływu zapisów *Planu* na środowisko oraz obszary Natura 2000. Przedstawiono również propozycje dotyczące monitorowania zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Ze względu na umiejscowienie obszaru Nadleśnictwa nie przeprowadzono oceny oddziaływania transgranicznego, o którym mówi ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Do ogólnej charakterystyki obszaru Nadleśnictwa oraz opisu jego walorów przyrodniczo-leśnych wykorzystano dane zamieszczone w programie ochrony przyrody i elaboracie.

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka i w jego zasięgu terytorialnym występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- rezerwat przyrody: „Uroczysko Jary”;
- obszary chronionego krajobrazu: „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”, „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie” oraz „Doliny Rzeki Debrzynki”;
- obszary Natura 2000: PLH300040 „Dolina Łobżonki”, PLH300047 „Dolina Debrzynki”;
- użytki ekologiczne: „Gwdziańskie Mechowiska”, „Starowiśniewski Mszar”, „Głogi nad Kamionką”;
- pomniki przyrody: 26 pojedynczych drzew oraz aleja grabowa (163 drzewa);
- ochrona gatunkowa – strefy ochrony gatunkowej: trzy dla bielika, jedna dla bociana czarnego oraz jedna dla rybołowa;

Na podstawie niektórych elementów charakteryzujących drzewostany (gatunki panujące, struktura wiekowa, typy siedliskowe lasu, powierzchnia drzewostanów dojrzałych i ponad 100-letnich), przedstawiono stan środowiska na gruntach Nadleśnictwa położonych w zasięgu obszarów Natura 2000.

Spśród obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną wymieniono realizację użytkowania rębego w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami gatunków chronionych, zmianę w wyniku realizacji ustaleń *Planu* struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów na siedliskach przyrodniczych i z roślinami chronionymi lub miejscami przebywania zwierząt, ewentualne stosowanie składów gatunkowych upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

Do głównych problemów ochrony przyrody, istotnych podczas realizacji *Planu*, zaliczono: brak dokładnej inwentaryzacji flory i fauny, brak szczegółowych oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony gatunków lub siedlisk przyrodniczych.

Podkreślono, że trwale zrównoważona gospodarka leśna jest możliwa tylko przy przestrzeganiu zapisów zawartych w *Planie*, a odstępianie od realizacji tych ustaleń niesłoby bardzo niekorzystne zmiany w środowisku.

Podczas analizy przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko rozpatrzono:

- oddziaływanie na różnorodność biologiczną, na którą składa się różnorodność gatunkowa, genetyczna i ekosystemów – przeanalizowano wpływ ustaleń *Planu* na chronione siedliska przyrodnicze (dobór składu gatunkowego, rodzaje planowanych zadań w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych);
- oddziaływanie na ludzi – wskazano obszary w *Planie*, które mogą być pomocne w podkreślaniu walorów turystyczno-rekreacyjnych Nadleśnictwa, zwrócono uwagę na termin prowadzenia prac leśnych w drzewostanach bezpośrednio otaczających ośrodki wypoczynkowe;
- oddziaływanie na zwierzęta i rośliny – na podstawie list gatunkowych oraz planowanych zabiegów w drzewostanach określono przewidywany wpływ *Planu* i wskazano gatunki, dla których należy zastosować środki łagodzące;
- oddziaływanie na wodę – wskazano zapisy *Planu*, które przyczyniają się do ograniczenia degradacji stosunków wodnych (pasy ochronne wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, wytyczne dla Nadleśnictwa przedstawione w programie ochrony przyrody);
- oddziaływanie na powietrze, powierzchnię ziemi, klimat – nie stwierdzono możliwego wpływu na te elementy środowiska;
- oddziaływanie na krajobraz – podkreślono kształtowanie przestrzeni podczas planowania cięć rębnych, dbanie o estetykę ściany lasu, o urozmaicenie gatunkowe i wiekowe drzewostanów;

- oddziaływanie na zasoby naturalne – realizacja zapisów *Planu* zapewnia trwałość lasów i ciągłość ich użytkowania;
- oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej – ustalenia *Planu* nie będą miały negatywnego wpływu na te elementy, przedstawienie informacji w programie ochrony przyrody oraz w opisach taksacyjnych (np. opisanie stanowisk archeologicznych) mogą przyczynić się do ochrony tych miejsc.

W *Prognozie* szczegółowo przeanalizowano wpływ realizacji ustaleń *Planu* na określone dla poszczególnych obszarów Natura 2000 przedmioty ochrony.

Oddziaływanie *Planu* na obszary siedliskowe określono na podstawie analizy wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki, dla których ochrony powołano te obszary. Wykazano, że realizacja *Planu* przyczyni się do polepszenia stanu siedlisk przyrodniczych oraz nie pogorszy warunków bytowania zwierząt. *Plan* nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania na przedmioty ochrony tych obszarów.

Przeanalizowano również wpływ *Planu* na integralność obszarów Natura 2000. Wykazano, że ustalenia zawarte w tym dokumencie nie naruszają *spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków lub siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których wyznaczono obszary Natura 2000.*

Na podstawie analizy zaplanowanych działań wytypowano obszary możliwego negatywnego wpływu zabiegów oraz przedstawiono propozycje ograniczenia tego wpływu. Zwrócono uwagę na właściwe prowadzenie prac leśnych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawiono propozycję stosowania środków łagodzących negatywne skutki działań gospodarczych. Zaproponowano ograniczenia w prowadzeniu prac w okresie wakacyjnym w pobliżu ośrodków wypoczynkowych. Podkreślono konieczność ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz stanowisk archeologicznych.

Przy tworzeniu *Planu* na każdym etapie rozważano stosowanie różnych wariantów alternatywnych, aby zapewnić realizację przyjętych celów zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi.

Wariantowanie było rozpatrywane na posiedzeniu KZP przy ustalaniu wytycznych do projektu planu u.l., przy prowadzeniu kontroli i uzgodnień między wykonawcą oraz przedstawicielami Nadleśnictwa i RDLP (szczególnie podczas sporządzania optymalnego projektu użytkowania zasobów drzewnych), przy tworzeniu programu ochrony przyrody, przy ustaleniach dotyczących końcowych prac kameralnych i ostatecznego zestawienia *Planu* przyjętych na NTG. Pewnym modyfikacjom ustalenia *Planu* zostały poddane również w trakcie

opracowywania niniejszej *Prognozy*.

Wyniki przeprowadzonej *Prognozy* pozwalają stwierdzić, że realizacja *Planu* nie będzie prowadziła do znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko oraz obszary Natura 2000.

1.2. Wykaz stosowanych skrótów i terminów

Adres leśny – identyfikuje jednoznacznie każde wydzielenie na terenie Lasów Państwowych, zapis 08-18-1-09-243-c -00 oznacza, że wydzielenie znajduje się na terenie RDLP Piła(08), Nadleśnictwa Lipka(18), obręb leśnym Lipka (1), leśnictwie Podgaje (09), oddziale (243), pododdziale (c), wydzieleniu (00).

Baza danych – baza w formacie .mdb (*MS Access*) zawierająca szczegółowe dane opisu lasu wykonanego w trakcie prac nad planem urządzenia lasu, zawierająca również planowane zabiegi gospodarcze;

CP – czyszczenia późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie młodnika (zasadniczo 11 – 20 lat); mające na celu utrzymanie zwarcia, kształtowanie składu gatunkowego i form zmieszania zgodnie z warunkami naturalnymi oraz zapewnienie stabilności szybko przyrastającego wówczas drzewostanu; jeżeli podczas zabiegu pozyskiwane są sortymenty drzewne, są to czyszczenia z pozyskaniem grubizny (CP-P);

Data aktualizacji SDF – data ostatniego wprowadzenia zmian do formularza, z wykorzystaniem formatu <miesiąc – rok>, gdy informacje były aktualizowane wielokrotnie, pole to zawiera datę ostatniej aktualizacji;

Drzewo mateczne – drzewo o najwyższych walorach genetycznych, wykorzystywane do pozyskiwania leśnego materiału rozmnożeniowego; ewidencję drzew matecznych prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego (BNL) i Instytut Badawczy Leśnictwa (IBL);

Drzewostan zachowawczy – drzewostan wydzielony dla zachowania zagrożonych populacji drzew leśnych rodzimych proveniencji; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

Dyrektywa ptasia – Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa;

Dyrektywa siedliskowa – Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory;

Gatunek o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - gatunek zagrożony, w odniesieniu do którego Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego

naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. W dokumencie wszystkie gatunki o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

GDN – gospodarczy drzewostan nasienny – drzewostan o najlepszych cechach fenotypowych, dostarczający Nadleśnictwu nasion na potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BN;

Klasa wieku – umowny, 20-letni okres, umożliwiający zbiorcze grupowanie drzewostanów według ich wieku; w praktyce leśnej wprowadzono pojęcie klas i podklas wieku (np. Ia podklasa to drzewostany w wieku 1-10 lat, Ib podklasa – 11-20 lat, IIa podklasa – 21-30 lat, itd.);

KO – klasa odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia pozwalającym przejść do kolejnych etapów jego pielęgnacji;

KDO – klasa do odnowienia – typ budowy pionowej drzewostanów, w których ma miejsce równoczesne użytkowanie i odnawianie pod osłoną drzewostanu macierzystego, o stanie odnowienia nie spełniającym jeszcze zakładanych wymogów;

KPZL – Krajowy Program Zwiększania Lesistości;

KZP – Komisja Założeń Planu;

Martwe drewno – martwe i obumierające drzewa, ich części oraz martwe części żywych drzew;

NTG – Narada Techniczno – Gospodarcza;

Obszar Natura 2000 – obszar specjalnej ochrony ptaków (wyznaczany na podstawie Dyrektywy ptasiej), specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty (wyznaczane na podstawie Dyrektywy siedliskowej); utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt innych niż ptaki będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania typu siedliska wg SDF – ocena ogólna wartości dla zachowania danego typu siedliska jest wypadkową kryteriów, takich jak: pokrycie procentowe obszaru przez siedlisko, reprezentatywność, względna powierzchnia, stan zachowania struktury i funkcji; ocena przyjmuje jedną z wartości: A – znakomita, B – dobra, C – znacząca;

Ocena ogólna wartości obszaru dla zachowania gatunku wg SDF – globalna ocena wartości obszaru dla ochrony danego gatunku jest wypadkową kryteriów, takich jak: względna wielkość populacji, jej izolacja i stan zachowania siedlisk istotnych dla gatunku oraz dodatkowych czynników mogących mieć wpływ na zachowanie gatunku; wartość tę ocenia się wg trzystopniowej skali: A- znakomita, B – dobra, C- znacząca;

OSO – obszar specjalnej ochrony ptaków – obszar wyznaczony, zgodnie z Dyrektywą ptasią, do ochrony populacji dziko występujących ptaków jednego lub wielu gatunków, w którego granicach ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju;

OZW – obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – zatwierdzony przez Komisję Europejską w drodze decyzji projektowany specjalny obszar ochrony siedlisk, który w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia stanu właściwej ochrony siedliska przyrodniczego lub gatunku będącego przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także może znacząco przyczynić się do spójności sieci obszarów Natura 2000 i zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu biogeograficznego;

PEP – Polityka Ekologiczna Państwa;

Plan – projekt Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Lipka na okres od 1.01.2022 do 31.12.2031 r.

Plantacyjna uprawa nasienna – uprawa z nasion pochodzących z wolnego zapylenia drzew matecznych, izolowana przed zapyleniem z zewnątrz, której celem jest dostarczanie nasion o ulepszonych cechach dziedzicznych na potrzeby gospodarcze; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo, BNL i IBL;

POP – Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa;

POŚ – Program Ochrony Środowiska;

Prognoza – prognoza oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Lipka na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.

PZO – plan zadań ochronnych obszaru Natura 2000 ustanawiany przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska na okres 10 lat w formie zarządzenia. Dokument ten określa działania służące utrzymaniu i przywracaniu do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony których wyznaczono dany obszar Natura 2000. Szczegółowy tryb sporządzania i zakres prac określa rozporządzenie Ministra Środowiska z 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000;

Rębnia – określa zasady wykonywania całego zespołu czynności, które mają na celu stopniową przemianę pokoleń w lesie w sposób zapewniający równoczesne usuwanie drzew lub drzewostanów, tworzenie najkorzystniejszych warunków dla zainicjowania i rozwoju nowego pokolenia drzew pożądanych gatunków, kształtowanie odpowiedniej budowy drzewostanu, zapewnienie naturalnej różnorodności biologicznej i trwałości w zmieniających się warunkach środowiska; w zależności od sposobu cięcia, stwarzającego różne możliwości osłony odnowienia przez starodrzew, rozróżnia się dwie grupy rębni, tj. **rębnię zupełną** oznaczoną symbolem I i **rębnię złożone** oznaczone symbolami II – V;

Rb I – zalecana dla gatunków światłożądnych - odznacza się jednorazowym usunięciem całego drzewostanu z określonej powierzchni z ewentualnym pozostawieniem nasienników, przestojów lub biogrup drzewostanu rębego; na otwartej powierzchni zrębowej w wyniku przeważnie sztucznego odnowienia gatunków światłożądnych powstają przestrzennie rozgraniczone uprawy równowiekowe; rodzaje rębni – Rb Ia (do 6 ha), Ib (do 4 ha), Ic (do 2 ha);

Rb II – odznacza się regularnie rozłożonym użytkowaniem drzewostanu na określonej powierzchni i prowadzonym z zastosowaniem cięć częściowych, w średnim lub długim okresie odnowienia; odnowienie naturalne przeważnie gatunków ciężkonasiennych, dokonuje się obsiewem górnym pod osłoną drzewostanu macierzystego; wykorzystuje się zasadniczo jeden rok nasienny (wyjątkowo dalsze lata dobrego urodzaju), a powstałe odnowienie łącznie z niezbędnymi uzupełnieniami (gatunkami światłożądnymi po cięciu uprzątającym) tworzą młodnik o stosunkowo niewielkim zróżnicowaniu wieku i wysokości; rębnia częściowa może być stosowana również w drzewostanach złożonych z gatunków światłożądnych, odnawianych naturalnie i sztucznie w krótkim okresie odnowienia;

Rb III – polega na jednorazowym lub stopniowym wykonywaniu w dojrzałym lub przebudowywanym drzewostanie gniazd o wielkości 5-50 arów, z osłoną górną lub bez osłony - zależnie od wymagań ekologicznych odnawianych gatunków drzew; powstające - pod osłoną boczną lub górną - odnowienie naturalne bądź sztuczne, wymagające osłony w okresie młodocianym, tworzy w zasadzie jednogatunkowe kępy przewyższające wysokością o 1-3 m późniejsze odnowienie naturalne bądź sztuczne, powstające na powierzchni między gniazdami;

Rb IV – polega na stosowaniu w drzewostanie na tej samej powierzchni manipulacyjnej różnego rodzaju cięć odnowieniowych i tworzeniu ośrodków odnowienia, poszerzanych następnie cięciami brzegowymi w ciągu zazwyczaj długiego okresu odnowienia, które prowadzą do nierównomiernego, rozłożonego w czasie przeredzenia drzewostanu; w rębni tej wykorzystuje się kilka lat nasiennych; efektem tych rębni są drzewostany mieszane, różnowiekowe o złożonej budowie przestrzennej;

Rb V – polega na prowadzeniu w sposób ciągły cięcia przerębowego na całej powierzchni drzewostanu (powierzchni kontrolnej); proces odnowienia naturalnego odbywa się nieprzerwanie, a naloty i podrosty korzystają trwale z osłony drzewostanu; drzewostan zagospodarowany rębnią przerębową powinien cechować się równomiernym rozmieszczeniem zapasu na całej powierzchni, zwarcim pionowym lub schodkowym oraz maksymalnym wypełnieniem przestrzeni koronami drzew w różnym wieku;

RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych;

RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;

Różnorodność biologiczna - zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów;

SDF – Standardowy Formularz Danych;

Siedliska i gatunki naturalne – siedliska i gatunki wymienione w Załączniku I lub II Dyrektywy Siedliskowej a także Załączniku I Dyrektywy Ptasiej, dla których ochrony tworzy się obszary Natura 2000;

Siedlisko o priorytetowym znaczeniu dla Wspólnoty* - – siedlisko przyrodnicze zagrożone zanikiem na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej, za którego ochronę Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości jego naturalnego zasięgu mieszczącego się na terytorium tych państw. W dokumencie wszystkie siedliska o priorytetowym znaczeniu zostały oznaczone*;

SILP – System Informatyczny Lasów Państwowych – baza danych i oprogramowanie służące bieżącej pracy, planowaniu, kontrolowaniu w Nadleśnictwie;

Stan zachowania/stan ochrony gatunku w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: populacja, siedlisko oraz szanse zachowania gatunku, ocenianych odrębnie wg skali: FV właściwy, U1 niezadowolający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego gatunku w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17

Dyrektywy siedliskowej;

Stan zachowania/stan ochrony siedliska przyrodniczego w obszarze Natura 2000 – ustalany jest na podstawie parametrów: powierzchnia siedliska, struktura i funkcja oraz szanse zachowania siedliska, ocenianych odrębnie wg. skali: FV właściwy, U1 niezadowolający, U2 zły, lub XX w przypadku braku danych. W PAF informacje nt. stanu zachowania danego siedliska przyrodniczego w kraju przyjęto w oparciu o dane przekazane w raporcie w 2013 r. do KE z wdrażania zapisów art. 17 Dyrektywy siedliskowej;

Starodrzew - drzewa lub drzewostan wykazujący osłabienie funkcji życiowych wskutek późnego wieku;

SOO – specjalny obszar ochrony siedlisk – obszar wyznaczony zgodnie z Dyrektywą siedliskową, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt lub w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony tych gatunków;

TD – typ drzewostanu – określa przyszły (w wieku dojrzałości drzewostanu) skład gatunkowy; najczęściej zapisywany jest np. w postaci So-Db, co oznacza, że dojrzały drzewostan powinien składać się głównie z dębów z udziałem sosny; odpowiednio do funkcji lasu typ drzewostanu może przyjmować kierunek gospodarczy lub ochronny;

TSL – typ siedliskowy lasu – podstawowa jednostka w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmująca powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wykazujące podobne, potencjalne możliwości produkcyjne; diagnoza typów siedliskowych lasu jest wykorzystywana przy planowaniu i doborze gatunków drzew preferowanych w danych warunkach siedliska;

TP – trzebieże późne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzałości drzewostanu (zasadniczo od 41 lat); celem TP jest doprowadzenie drzewostanu do etapu finalnego, jakim jest drzewostan dojrzały do odnowienia; drzewostan taki powinien cechować się pożądanym składem gatunkowym, wysoką jakością i pełnym zadrzewieniem;

TW – trzebieże wczesne – są to prace pielęgnacyjne wykonywane w okresie dojrzwania drzewostanu (zasadniczo 21 – 40 lat); celem TW jest kształtowanie jakości i produktywności drzewostanu, który powinien wówczas osiągnąć pożądaną skład gatunkowy zgodny z celem hodowlanym, cechować się wymaganą liczbą drzew dorodnych i pełnym zadrzewieniem;

Uprawa pochodna – uprawa założona z nasion pochodzących z WDN-ów, plantacji nasiennych i plantacyjnych upraw nasiennych w celu zachowania wartościowych genotypów zapewniających powstanie drzewostanów o wysokiej jakości hodowlanej i technicznej; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo;

WDN – wyłączony drzewostan nasienny – drzewostan wyłączony z użytkowania rębnego, uznany komisyjnie za nasienny, będący cennym źródłem pozyskiwania nasion z najbardziej wartościowych, rodzimych ekotypów drzew; ewidencję WDN-ów prowadzi Nadleśnictwo, Biuro Nasiennictwa Leśnego BNL i IBL;

Właściwy stan ochrony gatunku – stan, w którym dynamika liczebności populacji wskazuje, że gatunek utrzymuje się w dłuższej perspektywie czasowej, jako trwałe i biologicznie żywotny składnik swych naturalnych siedlisk, naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się i nie ma podstaw, by sądzić, że będzie się zmniejszała w przewidywalnej przyszłości oraz istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć wystarczająco duża powierzchnia siedlisk niezbędnych dla długotrwałego zachowania populacji;

Właściwy stan ochrony siedliska przyrodniczego – stan, w którym naturalny zasięg siedliska jest stały lub powiększa się, siedlisko zachowuje specyficzną strukturę i funkcje, konieczne dla jego trwania w dłuższej perspektywie czasowej i są podstawy do przypuszczenia, że zachowa je w dającej się przewidzieć przyszłości, a także właściwy jest stan ochrony typowych dla niego gatunków;

Źródła nasion – drzewa lub drzewostany wytypowane w Nadleśnictwie, przeznaczone do pobierania nasion na bieżące potrzeby odnowieniowe i zalesieniowe; ewidencję prowadzi Nadleśnictwo i BNL.

2. INFORMACJE OGÓLNE

2.1. Podstawa prawna i zakres prognozy

Konieczność sporządzania dokumentu mającego na celu dokonanie oceny oddziaływania na środowisko planu lub programu wynika z przepisów prawa wspólnotowego, w szczególności z wymienionych dalej dyrektywy siedliskowej i dyrektywy SEA. Natomiast na gruncie prawa krajowego, podstawy ku temu oraz szczegółowe uwarunkowania zawarte są w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r., poz. 247), dalej: ustawa OOS. W art. 46 określono, dla jakich projektów dokumentów przeprowadza się strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko. Plan urządzenia lasu, ze względu na swą zawartość i zakres planowanych działań może spełniać warunki określone w ust. 2 lub 3 tego artykułu.

Art. 46 pkt 2 stanowi, iż obowiązkowi przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko podlegają projekty „*polityk, strategii, planów lub programów w dziedzinie (...) leśnictwa (...) opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko*”. Ustęp 3 tego artykułu stwierdza natomiast, że obowiązkowi takiemu podlegają również plany „*(...) których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony*”.

Ustawa OOS obliuguje zatem sporządzających projekty planów urządzenia lasu do przeprowadzenia oceny oddziaływania realizacji takiego planu na środowisko.

Zgodnie z art. 51 ustawy OOS, organ opracowujący projekt planu sporządza Prognozę zawierającą następujące elementy:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- f) oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2,

stanowiące załącznik do prognozy.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji
- d) projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- e) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- f) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru

Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,

- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Stosownie do treści art. 53. ustawy OOS, zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie zostaje uzgodniony z regionalnym dyrektorem ochrony środowiska oraz państwowym wojewódzkim inspektorem sanitarnym.

W toku prac nad dokumentacją dla ocenianego projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lipka, uzgodnienia takie uzyskano. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu uzgodnił zakres i stopień szczegółowości Prognozy pismem z dnia 06 września 2019 r., znak: WPN-I.411.16.2019.MO, natomiast Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Poznaniu uzgodnienia tego dokonał pismem z dnia 27 września 2019 r., znak: DN-NS9011.1106.2019.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu wskazał, że Prognoza powinna być opracowana zgodnie z art.51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 ustawy oos.

Dla wydzieł leśnych znajdujących się w obrębie obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty prognoza powinna zawierać:

- 1) wykaz i rozmieszczenie siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony obszarów;
- 2) analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na ww. siedliska przyrodnicze, w szczególności pod kątem: zgodności przewidzianych w planie typów gospodarczych drzewostanów i zalecanych składów gatunkowych ze składami odpowiednimi dla siedlisk, zmian struktury wiekowej i występowania/wprowadzania gatunków obcych geograficznie i ekologicznie;
- 3) wykaz gatunków roślin i zwierząt (innych niż ptaków) będących przedmiotami ochrony obszarów Natura 2000, z określeniem ich lokalizacji (adres leśny) lub potencjalnych siedlisk i innych miejsc występowania;
- 4) analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000;

- 5) opis przewidywanych działań mających na celu minimalizację, zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko w odniesieniu do celów i przedmiotów ochrony obszarów Natura 2000.

Ponadto prognoza powinna zawierać analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na:

- 1) cele ochrony rezerwatu przyrody „Uroczysko Jary” określone w zarządzeniu nr 20/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 12 kwietnia 2011 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2011 r. Nr 162, poz. 2651). Zgodność zaplanowanych zabiegów gospodarczych z planem ochrony ustanowionym rozporządzeniem nr 11/05 Woj. Wielkopolskiego z dnia 19 września 2005 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. Nr 142, poz. 3920);
- 2) cele ochrony obszarów chronionego krajobrazu wynikające z art. 23 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r., poz. 1614 ze zm.);
- 3) populacje gatunków roślin wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409);
- 4) populacje gatunków grzybów wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408);
- 5) populacje gatunków zwierząt wymienionych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183);
- 6) siedliska przyrodnicze oraz gatunki wymienione w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r., poz. 1713);
- 7) Użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

2.2. Metody zastosowane przy sporządzaniu Prognozy

Do określenia przewidywanego oddziaływania ustaleń *Planu* na środowisko i obszary Natura 2000 w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa zastosowano metody eksperckie z wykorzystaniem zapisów w formie macierzy.

Dla scharakteryzowania stanu środowiska sporządzono odpowiednie tabele i zestawienia porównawcze a także stosowne analizy dotyczące lasów całego Nadleśnictwa

oraz odrębnie gruntów w zasięgu każdego z obszarów Natura 2000.

Przy sporządzaniu *Prognozy* wykorzystano dane zebrane na potrzeby opracowanego *Planu*, które zostały zamieszczone w elaboracie, programie ochrony przyrody oraz opisie taksacyjnym lasu. Informacje te dotyczą głównie lokalizacji siedlisk przyrodniczych i gatunków chronionych.

Głównym elementem, który potencjalnie może mieć znaczący wpływ na środowisko są planowane zabiegi gospodarcze określone dla poszczególnych drzewostanów, dlatego też podstawową metodą analizy jest porównanie rozmieszczenia tych zabiegów z danymi o elementach środowiska przyrodniczego.

Przygotowując metodykę opracowania *Prognozy* przyjęto, że analizy powinny zapewnić:

- identyfikację potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych,
- identyfikację i eliminację na obecnym etapie opracowywania *Planu* konkretnych zadań gospodarczych, których negatywne skutki środowiskowe mogłyby być w sprzeczności z wymogami prawa,
- wskazanie metod ograniczania negatywnego wpływu zadań gospodarczych ujętych w *Planie*,
- określenie listy wskaźników i mierników pozwalających monitorować i oceniać prawidłowość realizacji *Planu*,
- określenie obszarów niepewności analizy w ramach opracowywania *Prognozy*.

Do analiz wykorzystano:

- zestawienie danych uzyskanych z bazy programu TAKSATÓR zawierających rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt;
- materiały kartograficzne.

W pierwszej kolejności dokonano wytypowania potencjalnych obszarów konfliktów przyrodniczo-przestrzennych, czyli wyłączeń, w których zinwentaryzowano stanowiska gatunków chronionych oraz siedliska przyrodnicze i zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczące tych wyłączeń. Następnie szczegółowo przeanalizowano stopień wpływu planowanego zabiegu na określony drzewostan, siedlisko przyrodnicze lub miejsce występowania gatunku chronionego. Do tego celu posłużyły tabele pomocnicze zawierające sumaryczne zestawienie powierzchni ważniejszych planowanych zabiegów gospodarczych, czyli niektórych zadań z zakresu hodowli lasu (zalesień, odnowień), wskazań gospodarczych dotyczących użytkowania rębного i przedrębного. Część danych przedstawiono graficznie za

pomocą diagramów obrazujących rozmiar powierzchniowy zabiegów.

W podobny sposób przeprowadzono odrębne analizy w obszarach Natura 2000.

W *Prognozie* zostały przywołane zestawienia i tabele zamieszczone w programie ochrony przyrody i opisanu ogólnym.

2.3. Zawartość planu urządzenia lasu

Zgodnie z *Instrukcją urządzania lasu* z 2011 r. w skład planu urządzenia lasu nadleśnictwa wchodzi:

- 1) opis taksacyjny lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według stanu na dzień 1 stycznia pierwszego roku obowiązywania sporządzanego projektu planu urządzenia, a w nim:
 - a) dokładna lokalizacja drzewostanu (adres leśny i administracyjny) oraz rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia;
 - b) opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym;
 - c) funkcja lasu i cele gospodarowania: typ drzewostanu (o kierunku gospodarczym lub ochronnym, odpowiednio do funkcji lasu) oraz wiek dojrzałości rębnej drzewostanu;
 - d) opis drzewostanu wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości);
 - e) planowane czynności gospodarcze;
- 2) tabele powierzchni i miąższości drzewostanów według klas wieku oraz:
 - a) gatunków drzew w drzewostanie;
 - b) typów siedliskowych lasu;
 - c) klas bonitacji drzewostanów;
 - d) funkcji lasów;
- 3) zestawienie powierzchni lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia według rodzajów użytków gruntowych z podziałem na województwa, powiaty i gminy;
- 4) mapa gospodarcza lasów i gruntów przeznaczonych do zalesienia – przy przyjętej technologii leśnej mapy numerycznej, zwanej dalej LMN – obowiązuje na niej zakres informacji odpowiedni dla skali 1 : 5000 lub większej;
- 5) ogólny opis lasów i gruntów urządzanego obiektu z uwzględnieniem położenia geograficznego, analizy dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych), opisu stanu lasu i analizy stanu zasobów drzewnych, jak też opisu warunków przyrodniczych i ekonomicznych

produkcji leśnej – w praktyce w ogólnym opisie zamieszcza się również cały rozdział dotyczący gospodarki przyszłej, a także protokoły ustaleń komisji założeń planu i narady techniczno-gospodarczej;

- 6) zestawienia powierzchni według czynności gospodarczych, zagregowane z opisów taksacyjnych lub wykazów zadań;
- 7) program ochrony przyrody;
- 8) opis celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi:
 - a) maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć;
 - b) pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni);
 - c) zalesień i odnowień;
 - d) ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi;
 - e) ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową;
 - f) ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu;
 - g) potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji.

Do planu urządzenia lasu – na podstawie odpowiednich przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy o ochronie przyrody – dołącza się również prognozę oddziaływania projektu planu urządzenia lasu na środowisko i obszary Natura 2000, w tym niezbędne zestawienia i mapy.

Zgodnie z „Instrukcją urządzania lasu” wyróżniono w *Planie* następujące części, w zależności od etapu wykonanych prac projektowych oraz sposobów określania wielkości zadań gospodarczych:

- 1) część inwentaryzacyjną, dotyczącą danych wynikających z dokonanego na gruncie wyróżnienia i opisanego typów siedliskowych lasu, drzewostanów oraz innych elementów niezbędnych do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu wraz z programem ochrony przyrody, w tym odpowiednie mapy, syntetyczne opisy, zestawienia zbiorcze i tabele;

- 2) część analityczną, dotyczącą analizy gospodarki leśnej za okres obowiązywania poprzedniego planu urzędnictwa wraz z wnioskami na okres przyszły oraz analizy stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju, a także pożądanego stanu na koniec planowanego okresu;
- 3) część planistyczno – prognostyczną, dotyczącą sformułowania celów oraz zadań ochronnych i gospodarczych, a także sposobów realizacji tych zadań, w tym: wykazy i zestawienia przewidywanych czynności ochronnych oraz gospodarczych, prognozy, symulacje, a także programy wraz z odpowiednimi mapami i syntetycznym opisaniem ogólnym.

Zakres i wymagana forma dokumentacji urzędzeniowej i wydruku map została ustalona na KZP dla Nadleśnictwa.

Najbardziej istotnym elementem *Planu*, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są wskazania gospodarcze, będące podstawą do określenia zadań gospodarczych na najbliższy (w zasadzie 10-letni) okres obowiązywania planu urzędnictwa lasu. Zadania gospodarcze są elementem obligatoryjnym zatwierdzanym decyzją Ministra Środowiska, natomiast wskazania gospodarcze są propozycją wykonania pewnych czynności w każdym konkretnym wyłączeniu, w celu osiągnięcia założeń i celów *Planu*. Propozycja ta jest przez gospodarza terenu na bieżąco weryfikowana i wykonywana na podstawie aktualnego stanu lasu oraz bieżących potrzeb.

Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Elementem *Planu*, który podlega ocenie, jest część planistyczna. Aby wykonać prawidłową ocenę wpływu na środowisko należy poznać stopień szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w *Planie*.

Stopnie szczegółowości wskazań gospodarczych, zadań i innych ustaleń *Planu*

Rodzaj czynności lub zapis w <i>Planie</i>	Szczegółowość informacji zapisana w <i>Planie</i>	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Etat cięć użytków rębnych i przedrębnych	Dla całego nadleśnictwa	Możliwe w przypadku zatwierdzenia etatu znacznie przekraczającego możliwości przyrostowe drzewostanów – oznaczałoby to negatywny wpływ na zasoby przyrody	Określa maksymalną możliwą do pozyskania miąższość drewna w całym okresie obowiązywania <i>Planu</i>
Rozmiar pielęgnowania drzewostanów	Dla całego nadleśnictwa	Brak spodziewanego wpływu wielkości rozmiaru na środowisko	Określa powierzchnię przewidzianą do pielęgnowania, jaką trzeba obligatoryjnie wykonać w 10-leciu (nie mniej niż)

Rodzaj czynności lub zapis w Planie	Szczegółowość informacji zapisana w Planie	Możliwe negatywne oddziaływanie	Opis
1	2	3	4
Odnawianie	Do konkretnego wyłączenia	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych zupełnie niezgodnych z typem drzewostanu lub błędnego ustalenia siedliska	Odnawianie drzewostanów wiąże się z ich uprzednim użytkowaniem; grunt leśny, w myśl ustawy o lasach, powinien być najpóźniej w ciągu 5 lat od wycięcia odnowiony
Zalesienia	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku zalesienia siedlisk nieleśnych z załącznika I DS	Nie dotyczy Nadleśnictwa
Rębnia I	Do konkretnego wyłączenia	Znacząco negatywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk, zależnie od liczby stanowisk; pozytywne – w przypadku niektórych gatunków i siedlisk; mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Użytkowanie rębnią I (pełną - przeważnie do 4 ha) wiąże się z usunięciem do 95% miąższości drzewostanu; odnowienie przeważnie sztuczne
Rębnia II, III i IV	Do konkretnego wyłączenia	Mogą, ale nie muszą oddziaływać negatywnie w przypadku realizacji rębni w okresie lęgowym	Rębnia częściowa, gniazdowa i stopniowa – odnowienie pod osłoną: Rb IIIa odnowienie sztuczne, w pozostałych rębniach przeważnie naturalne
Składy gatunkowe upraw (TD)	Zapis odnoszący się do typów siedliskowych lasu lub typów siedlisk przyrodniczych	Negatywne – w przypadku stosowania składów gatunkowych niezgodnych z typem drzewostanu	Zaplanowane dla każdego TSL lub siedliska przyrodniczego składy gatunkowe są realizowane w terenie podczas odnawiania lasu
Zalecenia zamieszczone w programie ochrony przyrody	Zasadniczo ogólne zapisy, w pewnych przypadkach odniesienie do konkretnych wyłączeń	Zapisy z programu ochrony przyrody mają na celu łagodzenie wpływu gospodarki leśnej na środowisko	Zapisy różnego typu: pozostawianie martwego drewna, ochrona stanowisk roślin przed przypadkowym zniszczeniem, pozostawianie kęp drzewostanu, itp.

2.4. Główne cele planu urządzenia lasu

Celem planowania urządzeniowego jest opracowanie projektów planów urządzenia lasu zgodnie z wymaganiami przepisów prawa oraz trwale zrównoważonej gospodarki leśnej z odpowiednim uwzględnieniem oczekiwań społecznych w sprawie ochrony środowiska i racjonalnego gospodarowania zasobami. Zgodnie z *Instrukcją zarządzania lasu* z 2011 r., cel ten osiągnąć jest poprzez realizację zadań planowania urządzeniowego, dotyczących szczególnie:

- 1) inwentaryzacji oraz oceny stanu lasu, w tym siedlisk i drzewostanów, wraz ze sporządzeniem syntetycznego opisu taksacyjnego poszczególnych wyłączeń taksacyjnych, a także wykonaniem odpowiednich zestawień zbiorczych;

- 2) rozpoznania walorów przyrodniczych w lasach oraz określenia sposobów postępowania gospodarczego z uwzględnieniem potrzeb z zakresu ochrony przyrody;
- 3) rozpoznania podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczących gospodarki leśnej i ochrony przyrody z uwzględnieniem regionalnych strategii rozwoju oraz regionalnych programów ochrony środowiska;
- 4) zebrania informacji w sprawie programu ochrony przyrody, w tym dotyczących obszaru Natura 2000, wraz z aktualizacją i weryfikacją dotychczasowego programu ochrony przyrody;
- 5) sformułowania celów, zasad i sposobów realizacji trwale zrównoważonej gospodarki leśnej;
- 6) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania ustaleń planu urządzenia lasu na środowisko wraz z opracowaniem wymaganej prognozy;
- 7) rozpoznania ekonomicznych warunków gospodarki leśnej oraz określenia spodziewanych efektów ekonomicznych tej gospodarki w urządzanym nadleśnictwie;
- 8) określenia długo- i średniookresowych hodowlanych i technicznych celów gospodarki leśnej dla urządzanego obiektu, umożliwiających formułowanie celów doraźnych w poszczególnych drzewostanach;
- 9) projektowania pożądanych typów drzewostanów oraz możliwie zróżnicowanej budowy lasu (wiekowej i przestrzennej);
- 10) ustalenia etatów cięć głównego użytkowania lasu (rębne oraz przedrębne);
- 11) projektowania odnowień, zalesień oraz zadań z zakresu pielęgnowania lasu;
- 12) określenia kierunkowych zadań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej;
- 13) określenia kierunkowych zadań z zakresu gospodarki łowieckiej w lasach;
- 14) określenia potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji (bez szczegółowych projektów);
- 15) zobrazowania przestrzennego, w formie odpowiednich map, podstawowych danych o urządzanym obiekcie, dotyczących szczególnie: obszarów chronionych i funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz wybranych zadań gospodarki leśnej;
- 16) sporządzenia ogólnego opisu lasów, zawierającego m.in.: ogólną charakterystykę urządzanego obiektu, analizę gospodarki leśnej za okres obowiązywania dotychczasowego planu urządzenia lasu, analizę stanu zasobów drzewnych wraz z określeniem kierunku ich rozwoju oraz pożądanego stanu, cele gospodarki przyszłej, program ochrony przy-

rody, zestawienia przewidywanych zadań (obligatoryjnych oraz fakultatywnych, zwanych dalej wskazaniem) oraz prognozę stanu zasobów drzewnych na koniec planowanego okresu planistycznego.

Wszystkie te zagadnienia zostały w *Planie* podjęte i omówione z różną szczegółowością.

Cele długookresowe trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, którymi kierowano się podczas opracowywania *Planu*, to:

- zgodności planowania gospodarki leśnej z przepisami prawa,
- zachowania trwałości drzewostanu i ciągłości jego użytkowania,
- zgodności składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk oraz dostosowania składów upraw na siedliskach przyrodniczych do naturalnych składów drzewostanów,
- użytkowania drzewostanów w ramach określonych dla nich wieków rębności,
- zwiększenie odporności ekosystemów leśnych poprzez popieranie różnorodności genowej, gatunkowej i strukturalnej, wykorzystywanie procesów naturalnych i dostosowywanie gatunków do warunków siedliskowych,
- popieranie różnorodności biologicznej w ekosystemach leśnych przez preferowanie odnowień naturalnych, wprowadzanie gatunków rodzimych, ochronę cennych biotopów.

Cele średniookresowe stanowią natomiast:

- podział na gospodarstwa wraz z doбором właściwych sposobów zagospodarowania lasu,
- opracowanie programu ochrony przyrody dla obszaru zasięgu terytorialnego nadleśnictwa,
- określenie wskazań gospodarczych dla drzewostanów,
- określenie wytycznych w sprawie ochrony lasu, gospodarki łowieckiej oraz potrzeb zakresie infrastruktury technicznej nadleśnictwa.

2.5. Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu

Cele ochrony środowiska, ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia planu urządzenia lasu, zawarte są w konwencjach i porozumieniach międzynarodowych regulujących zasady ochrony wybranych

elementów środowiska.

W dalszej części, w sposób syntetyczny opisano najważniejsze w międzynarodowych, unijnych i krajowych dokumentach strategicznych priorytety, cele i zadania odnoszące się do ochrony środowiska.

Podczas analizy powołano się na zapisy, które są najbardziej skorelowane z *Planem* i odnoszą się do działań związanych z planowaniem urządzeniowym.

❖ DOKUMENTY MIĘDZYNARODOWE

Jest to najwyższy z poziomów, na których określone są cele dotyczące ochrony środowiska. Na szczeblu tym uzgodnienia i porozumienia są podejmowane w postaci konwencji, następnie ratyfikowanych przez poszczególne kraje - sygnatariuszy.

Najważniejsze z konwencji ratyfikowanych przez Polskę to:

- **Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, podpisana w Ramsar dnia 2 lutego 1971 r. (Dz. U. z 1978 r., Nr 7, poz. 24 z późn. zm.)**

Konwencja (nazywana również konwencją ramsarską) została ratyfikowana przez Polskę w dniu 22 marca 1978 r. Podkreśla potrzebę zachowania obszarów wodno-błotnych oraz ptactwa wodnego. Celem konwencji jest ochrona, utrzymanie oraz racjonalne użytkowanie zasobów wędrownego ptactwa wodnego.

Strony podpisujące Konwencję:

- dbają o utrzymanie obszarów wodno – błotnych zamieszczonych w Spisie Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu,
- tworzą rezerваты przyrody na obszarach wodno – błotnych zarówno zamieszczonych, jak i niezamieszczonych w Spisie,
- popierają prace badawcze oraz wymianę informacji i publikacji na temat obszarów wodno – błotnych oraz flory i fauny.

- **Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego, przyjęta w Paryżu dnia 16 listopada 1972 r. (Dz. U. z 1976 r., Nr 32, poz. 190)**

Celem Konwencji, ratyfikowanej przez Polskę w dniu 29 czerwca 1976 r., jest zapewnienie możliwie najskuteczniejszej ochrony i konserwacji oraz możliwie najbardziej aktywnej rewaloryzacji dziedzictwa kulturalnego i naturalnego stron porozumienia. W rozumieniu niniejszej Konwencji za „dziedzictwo kulturalne” uważane są m.in.: stanowiska archeologiczne, natomiast za „dziedzictwo naturalne” m.in.: pomniki przyrody, strefy o ściśle

oznaczonych granicach, stanowiące siedlisko zagrożonych zagładą gatunków zwierząt i roślin, miejsca o ściśle oznaczonych granicach, mające wyjątkową powszechną wartość z punktu widzenia nauki, zachowania lub naturalnego piękna.

➤ **Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt, uchwalona w Bonn dnia 23 czerwca 1979 r. (Dz. U. z 2003 r., Nr 2, poz. 17)**

Celem Konwencji Bońskiej, która weszła w życie w Polsce w dniu 1 maja 1996 r., jest ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków wędrownych zwierząt.

Konwencja zawiera wykaz gatunków zwierząt, wobec których Strony są zobowiązane, m.in. do:

- a) ochrony, a jeżeli to możliwe odtworzenia ich siedlisk;
- b) zapobiegania niekorzystnemu oddziaływaniu na dane gatunki.

W większości przypadków ochrona gatunków jest tożsama z ochroną lub, w miarę możliwości, odtwarzaniem ich siedlisk. Równocześnie jednak kładzie się nacisk na działania eliminujące lub kompensujące wpływ różnego rodzaju przeszkód na wędrówki zwierząt.

➤ **Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk, podpisana w Bernie dnia 19 września 1979 r. (Dz. U. z 1996 r., Nr 58, poz. 263)**

Konwencja ratyfikowana przez Polskę w dniu 13 września 1995 r. Celem niniejszej konwencji jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw, oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.

Konwencja wskazuje m. in. na konieczność:

- uwzględnienia potrzeby ochrony obszarów chronionych w politykach dotyczących planowania i rozwoju, tak aby uniknąć lub zmniejszyć pogarszanie się ich stanu;
- zwracania szczególnej uwagi na ochronę obszarów ważnych dla gatunków wędrownych, które są odpowiednio usytuowane na szlakach wędrówek i spełniają rolę terenów zimowania, odpoczynku, żerowania, rozmnażania.

➤ **Konwencja o różnorodności biologicznej, podpisana podczas konferencji „Szczyt Ziemi” w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r. (Dz. U. z 2002 r., Nr 184, poz. 1532)**

Polska ratyfikowała Konwencję w dniu 18 stycznia 1996 r. Celem Konwencji jest ochrona różnorodności biologicznej, zrównoważone użytkowanie jej elementów oraz uczciwy sprawiedliwy podział korzyści wynikających z wykorzystywania zasobów genetycznych,

w tym przez odpowiedni transfer właściwych technologii, z uwzględnieniem wszystkich praw do tych zasobów i technologii, a także odpowiednie finansowanie.

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami.

Strony Konwencji w miarę możliwości i potrzeb zobowiązane są m. in. do:

- a) opracowania (...) programów dotyczących ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej (Art. 6);
- b) identyfikacji procesów i kategorii działań, które mają lub mogą mieć znaczny negatywny wpływ na ochronę i zrównoważone użytkowanie różnorodności biologicznej, oraz monitoringu ich skutków (Art. 7);
- c) ustanawiania systemu obszarów chronionych lub obszarów, na których muszą być podjęte specjalne działania w celu ochrony różnorodności biologicznej (Art. 8);
- d) zarządzania zasobami przyrodniczymi zarówno na obszarach objętych ochroną, jak i poza ich granicami (Art. 8);
- e) wspierania ochrony ekosystemów i naturalnych siedlisk oraz utrzymania zdolnych do życia populacji gatunków w ich naturalnym otoczeniu (Art. 8);
- f) zapobiegania wprowadzaniu, kontrolowania lub tępienia tych obcych gatunków, które zagrażają naturalnym ekosystemom, siedliskom i gatunkom (Art. 8).

❖ DOKUMENTY WSPÓLNOTOWE

Szczególnym rodzajem zobowiązań wynikających z prawa międzynarodowego są uregulowania prawne obowiązujące Rzeczpospolitą Polską w związku z jej przystąpieniem do Unii Europejskiej. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność „wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego” jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską.

- **Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej - główny akt prawa pierwotnego Unii Europejskiej (obok Traktatu o Unii Europejskiej), wcześniej pod nazwą Traktat ustanawiający Europejską Wspólnotę Gospodarczą (1958–1993) oraz Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską (1993–2009).**

W art. 11 Traktatu jest mowa, iż „przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Unii, w szczególności w celu wspierania zrównoważonego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska”. Aktami prawa wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie cztery z nich. Są to, wspomniane już uprzednio, dyrektywa ptasia (DP), dyrektywa siedliskowa

(DS) oraz dyrektywa odpowiedzialnościowa (DO), a także odnosząca się do procedur ocenowych, dyrektywa SEA. Dyrektywy te zostały transponowane, z różnym skutkiem, do krajowych aktów prawnych.

➤ **Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U UE. 26.01.2010) – wcześniej: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków - Dyrektywa Ptasia**

Celem Dyrektywy jest ochrona wszystkich gatunków ptaków występujących w stanie dzikim na europejskim terytorium państw członkowskich, utrzymanie ich populacji na odpowiednim poziomie oraz zachowanie, utrzymanie lub odtwarzanie biotopów i siedlisk.

Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów i nakazów w stosunku do działań dotyczących populacji ptaków, ogranicza introdukcję gatunków obcych, ustala zasady i ograniczenia dotyczące gospodarczego i rekreacyjnego wykorzystania ptaków oraz nakazuje kontrolę realizacji ich ochrony oraz jej skutków.

W załącznikach do Dyrektywy wyszczególnione są gatunki, dla których tworzone powinny być obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO).

➤ **Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory – Dyrektywa Siedliskowa (Dz. U. UE.L.92.206.7 z późn. zm.)**

Celem Dyrektywy jest zapewnienie różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny (bez ptaków) i flory na europejskim terytorium państw członkowskich.

Zapisy *Dyrektywy* mówią o utworzeniu spójnej europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, złożonej z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków wymienionych w załącznikach do dokumentu. Ponadto Dyrektywa wprowadza szereg zakazów dotyczących gatunków objętych ochroną.

❖ **PROGRAMOWE DOKUMENTY KRAJOWE**

Na szczeblu krajowym podstawowymi dokumentami wyznaczającymi ramy dla ochrony środowiska przyrodniczego są akty prawne w postaci konstytucji, ustaw i rozporządzeń wykonawczych, oraz polityki, strategii i programy krajowe.

➤ **Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej**

Podstawowe zadania z zakresu ochrony przyrody zawarte są w najwyższym dokumencie państwowym. Art. 5 ustawy zasadniczej stanowi, że: *„Rzeczpospolita Polska (...) zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju”*.

Zgodnie z art. 31, *„ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia, moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw”*. Pokazuje to bardzo znaczącą pozycję, jaką przyznano ochronie środowiska, stawiając ją w jednym rzędzie z bezpieczeństwem publicznym, zdrowiem, czy moralnością.

Z kolei art. 74 stanowi, że: *„1. Władze publiczne prowadzą politykę zapewniającą bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom. 2. Ochrona środowiska jest obowiązkiem władz publicznych. 3. Każdy ma prawo do informacji o stanie i ochronie środowiska. 4. Władze publiczne wspierają działania obywateli na rzecz ochrony i poprawy stanu środowiska”*.

Wreszcie, w art. 86 nałożone zostały obowiązki na wszystkich obywateli kraju; mówi on bowiem, iż *„każdy jest zobowiązany do dbałości o stan środowiska i ponosi odpowiedzialność za spowodowane przez siebie jego pogorszenie. Zasady tej odpowiedzialności określa ustawa”*.

➤ **Ustawa o ochronie przyrody**

Najważniejszy akt prawny regulujący kwestie ochrony przyrody w Polsce. Aktualna ustawa z 2004 r., kilkakrotnie nowelizowana, zawiera transpozycję prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego sieci Natura 2000 do prawa krajowego. Art. 2 ust. 1 ustawy stanowi, że: *„ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: 1) dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; 2) roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; 3) zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; 4) siedlisk przyrodniczych; 5) siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; 6) tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; 7) krajobrazu; 8) zieleni w miastach i wsiach; 9) zadrzewień”*.

W odniesieniu do obszarów Natura 2000, w art. 33 ust. 1 stwierdzono, iż *„zabrania się, z zastrzeżeniem art. 34, podejmowania działań mogących, osobno lub w połączeniu*

z innymi działaniami, znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, w tym w szczególności: 1) pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 lub 2) wpłynąć negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000, lub 3) pogorszyć integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami”.

Przepisy ustawy o ochronie przyrody w istotny sposób wpływają na możliwość realizacji Planu. Jak podkreślano w Elaboracie oraz Programie ochrony przyrody, aktualnie obowiązujące przepisy były uwzględniane na etapie projektowania zadań i sposobów prowadzenia gospodarki leśnej.

➤ **Ustawa o lasach**

Podstawowy akt prawny regulujący kwestie związane z gospodarką leśną w lasach wszystkich form własności. Gospodarka w lasach jest prowadzona na podstawie planu urządzenia lasu, czyli podstawowego dokumentu regulującego prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Obowiązek sporządzania planu urządzenia lasu wynika wprost z ustawy, gdzie w art. 7 ust. 1 stwierdzono, że „trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według planu urządzenia lasu (...)”. Plan urządzenia lasu to zgodnie z art. 6. ust. 1 pkt 6, „podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej.” Założeniem ustawy jest więc to, że plan urządzenia lasu, zatwierdzony przez Ministra Środowiska, zawiera wytyczne do prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, która zgodnie z definicją zawartą w ustawie o lasach, odpowiada w założeniach zrównoważonemu użytkowaniu zasobów, zdefiniowanemu w ustawie o ochronie przyrody. Można więc uznać, że zatwierdzenie projektu Planu przez Ministra Środowiska jest potwierdzeniem, że dokument ten realizuje cele ochrony przyrody.

➤ **Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko**

W ustawie tej zawarte są szczegółowe procedury w zakresie dokonywania oceny oddziaływania planów lub przedsięwzięć na środowisko. Plan jest dokumentem, który podlega procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W zakresie objętym Planem, konieczne jest upewnienie się, czy jego zapisy nie stwarzają zagrożenia wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na obszary Natura 2000. Ponadto ustawa reguluje, w jaki sposób zapewniony

musi być udział społeczeństwa w podejmowaniu decyzji, oraz jakie informacje i w jaki sposób mogą być udostępniane społeczeństwu.

Realizacja zadań z zakresu ochrony przyrody ustalonych w aktach prawnych (ustawy, rozporządzenia), odbywa się między innymi poprzez sporządzanie krajowych strategii, polityk i planów. Do takich opracowań na szczeblu krajowym należą:

➤ **Polityka Ekologiczna Państwa 2030**

Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony zasobów naturalnych, poprawy jakości środowiska, bezpieczeństwa ekologicznego, przeciwdziałania zmianom klimatu oraz wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

W ustaleniach w zakresie objętym *Planem* dokument ten odnosi się do następujących problemów:

- zachowanie bogatej różnorodności biologicznej polskiej przyrody;
- racjonalne użytkowanie zasobów leśnych przez kształtowanie ich właściwej struktury gatunkowej i wiekowej, z zachowaniem bogactwa biologicznego;
- realizacja programu zwiększania lesistości;
- realizacja gospodarki łowieckiej;
- dostosowanie gospodarki leśnej do wymogów wynikających z ochrony sieci obszarów Natura 2000;
- dostosowanie składu gatunkowego drzewostanów do siedliska, opracowanie wieloletnich planów przebudowy drzewostanów oraz programów kształtowania ich struktury wielopiętrowej.

➤ **Krajowy Program Zwiększania Lesistości – zaktualizowany przez Ministerstwo Środowiska w 2003 r. i 2014 r.**

Zwiększanie lesistości kraju stanowi jeden z ważniejszych elementów polityki leśnej państwa. Konsekwentna realizacja celów tej polityki powinna zapewnić zwiększenie lesistości kraju do 30% w roku 2020 i 33% po roku 2050. Należy zaznaczyć, że decyzje o zalesieniu gruntów muszą być zgodne z planami zagospodarowania przestrzennego gmin, a na obszarach chronionych zaopiniowane przez właściwe służby ochrony przyrody zgodnie z ich kompetencjami.

➤ **Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań**

Dokument ten został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 26 października 2007 r. Nadrzędnym celem krajowej strategii jest *zachowanie bogactwa różnorodności biologicznej w skali lokalnej, krajowej i globalnej oraz zapewnienie trwałości i możliwości rozwoju wszystkich poziomów jej organizacji (wewnątrzgatunkowego, międzygatunkowego i ponadgatunkowego), z uwzględnieniem potrzeb rozwoju społeczno – gospodarczego Polski oraz konieczności zapewnienia odpowiednich warunków życia i rozwoju społeczeństwa.*

Dla osiągnięcia tego celu, w strategii zadeklarowano szereg działań obejmujących całą przyrodę, bez względu na formę jej użytkowania (obszary objęte ochroną i użytkowane gospodarczo) oraz stopień jej przekształcenia lub zniszczenia, które mają sprzyjać zachowaniu różnorodności biologicznej.

Działania operacyjne strategii korespondujące w sposób pośredni i bezpośredni z zapisami *Planu* zawarte są w dziale „ŚRODOWISKO”, w następujących sferach i celach:

- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona gatunków zagrożonych i ginących”:
 - ochrona ginących gatunków roślin i zwierząt, z uwzględnieniem ich regionalnej zmienności;
- w sferze „ochrona przyrody i krajobrazu”, w odniesieniu do celu operacyjnego: „ochrona siedlisk i ekosystemów”:
 - ochrona ginących zbiorowisk roślinnych i biotopów specjalnej troski,
 - racjonalizacja sieci obszarów i obiektów chronionych oraz sposobu zarządzania nimi;
- w sferze „leśnictwo”:
 - uwzględnianie potrzeb ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej podczas zalesiania gruntów rolnych,
 - zachowanie pełni zmienności drzew leśnych,
 - pełne oparcie gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych,
 - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach,
 - ukształtowanie stref przejścia (ekotonów) na skrajach lasu,
 - ochrona obszarów wrażliwych (w tym obszarów górskich) na zmiany sposobu gospodarowania, w szczególności w zakresie gospodarki leśnej,

- zapewnienie ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.

Sposoby realizacji celów ochrony środowiska zawartych w wyżej wymienionych dokumentach to m.in.:

- przyjęcie etatów użytkowania przedrębego i rębego na poziomie zabezpieczającym zasadę trwałości i wielofunkcyjności lasu;
- realizacja zasady kompleksowej ochrony ekosystemów leśnych poprzez wyróżnienie i uwzględnienie pełnionych przez nie funkcji ochronnych, optymalne dostosowanie wieków rębności poszczególnych gatunków drzew do istniejących warunków przyrodniczych oraz pełnionych funkcji produkcyjnych i ochronnych;
- możliwość stosowania składów gatunkowych upraw odpowiednich do naturalnych składów gatunkowych siedlisk leśnych;
- możliwość unaturalniania drzewostanów antropogenicznie zniekształconych przez przebudowę drzewostanów;
- respektowanie konieczności ochrony strefowej chronionych gatunków ptaków zgodnie z zaleceniem Dyrektywy Ptasiej;
- wyznaczanie ostoi ksylobiontów;
- stosowanie zasad proekologicznych, bezpiecznych sposobów użytkowania lasu (biooleje, okresowe szkolenia, bezpieczne technologie, wyznaczanie szlaków operacyjnych);
- realizacja działań w zakresie szeroko pojętej edukacji leśnej społeczeństwa, w tym opracowywanie programów ochrony przyrody i prognoz oddziaływania planu u.l. na środowisko.

2.6. Powiązania *Planu* z innymi dokumentami

Plan urządzania lasu nie jest dokumentem, w którym występują liczne powiązania z innymi dokumentami planistycznymi. Charakter gospodarki leśnej i projektowanych zabiegów ukierunkowanych na wykonanie określonych czynności w konkretnych, niewielkich wycinkach przestrzeni (wydzieleniach leśnych), determinuje znaczną suwerenność zapisów planu. Istnieją jednak obszary, których uwarunkowania mogą wymuszać dość istotne modyfikacje założeń *Planu*. Dotyczą one następujących dziedzin:

- **planowanie przestrzenne** – niektóre czynności projektowane w *Planie* są zależne od ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; do takich należą zalesienia i przekształcenia gruntów;

- **ochrona przyrody** – zabiegi projektowane w *Planie*, które dotyczą obszarów chronionych – rezerwatów przyrody czy obszarów Natura 2000, powinny wynikać z dokumentów planistycznych (planów ochrony lub planów zadań ochronnych) sporządzonych dla tych form ochrony przyrody; ich zapisy zostały uwzględnione przy sporządzaniu *Planu*;
- **plany urządzenia lasu sąsiednich nadleśnictw** – grunty nadleśnictwa, których dotyczy *Plan* częściowo sąsiadują bezpośrednio z gruntami innych nadleśnictw, co może mieć wpływ na uwarunkowania ochronne siedlisk lub gatunków, których obszary występowania rozciągają się na terenie obu graniczących jednostek.

W związku z potrzebą uwzględnienia w *Planie* planowania przestrzennego poniżej zestawiono dokumenty dotyczące podstawowych założeń polityki zagospodarowania przestrzennego regionu.

❖ **Ogólne dane o planach zagospodarowania przestrzennego**

Aktualne cele rozwoju województw skonkretyzowano przestrzennie w ustaleniach: „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego” przyjętego uchwałą Nr V/70/19, Sejmiku Województwa Wielkopolskiego w dniu 25 marca 2019 r. oraz „Planu zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego 2030” przyjętej uchwałą nr 376/XXXI/21 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 12 kwietnia 2021 roku.

Założenia polityki zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody, mogące mieć wpływ na opracowywany *Plan* zawarte są w następujących zapisach:

➤ Dla województwa wielkopolskiego

Cele polityki przestrzennej:

❖ **OCHRONA WALORÓW PRZYRODNICZYCH**

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- ochrona różnorodności biologicznej;
- ochrona obszarów o najwyższych walorach przyrodniczych;
- zapewnienie trwałości i ciągłości systemu przyrodniczego województwa.

❖ **KSZTAŁTOWANIE I RACJONALNE GOSPODAROWANIE ZASOBAMI ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO**

Kierunki zagospodarowania przestrzennego:

- Ochrona zasobów leśnych;

Działania mają na celu:

- 1) Zachowanie istniejących kompleksów leśnych, ochronę leśnej różnorodności biologicznej oraz przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska leśnego (abiotycznym, biotycznym i antropogenicznym), a także zabezpieczanie najbardziej wrażliwych terenów leśnych od szkód związanych z antropopresją;
- 2) Ograniczanie fragmentacji powierzchni leśnych, zwłaszcza inwestycjami liniowym, oraz przeciwdziałanie otaczaniu lasów zabudową i drogami o dużym natężeniu ruchu;
- 3) Zwiększanie lesistości zgodnie z założeniami i wytycznymi Krajowego Programu Zwiększania Lesistości (KPZL);
- 4) Zwiększanie powierzchni zalesień i zadrzewień stref wododziałowych decydujących o bilansie wodnym obszaru, pełniących funkcje retencyjne i ochronne, wymagające dostosowania struktury użytkowania odpowiedniej do pełnionej funkcji, a także odcinków dróg migracji zwierząt przechodzących przez rozległe obszary upraw rolnych oraz zwiększanie lesistości na obszarach rolniczych o słabszych kompleksach gleboworolniczych i na gruntach rekultywowanych i zdegradowanych, z uwzględnieniem obszarów o predyspozycjach do zalesień lub przeznaczenie tych gruntów pod uprawy przemysłowe i energetyczne;
- 5) Wykluczenie z zalesień gruntów rolnych i śródpolnych użytków zaliczanych do siedlisk priorytetowych oraz miejsc cennych historycznie;
- 6) Zwiększanie powierzchni zadrzewień i zakrzewień, szczególnie w rejonach gleb o najwyższej wartości produkcyjnej i niewielkim wskaźniku lesistości;
- 7) Udostępnianie lasów społeczeństwu, w tym specjalistyczne zagospodarowanie terenów leśnych o szczególnie określonych funkcjach społecznych (parki narodowe i krajobrazowe, lasy podmiejskie, rejony turystycznorekreacyjne) polegające na poprawie istniejącej infrastruktury turystycznej;
- 8) Zachowanie leśnych kompleksów promocyjnych jako formy wprowadzania i promowania zrównoważonej gospodarki leśnej, wspierania badań naukowych i prowadzenia edukacji leśnej społeczeństwa.

➤ Dla województwa pomorskiego

❖ Obszar przyszłej interwencji – ZASOBY PRZYRODNICZE

Ochrona krajobrazu i różnorodności biologicznej:

• Ochrona zasobów leśnych;

1) Ochrona form ochrony przyrody i innych obszarów cennych przyrodniczo:

- obejmowanie ochroną prawną nowych obszarów i obiektów szczególnie cennych pod względem przyrodniczym i krajobrazowym;

2) Racjonalna gospodarka leśna:

- ograniczenie przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne;
- tworzenie warunków do zwiększania powierzchni lasów i zadrzewień w obrębie gruntów rolnych o najniższej przydatności rolniczej oraz na obszarach porolnych, objętych sukcesją naturalną;
- współdziałanie administracji leśnej i samorządów dla zwiększania społecznej roli lasów i ich dostępności, w zgodzie z funkcjami ochronnymi i produkcyjnym.

2.7. Metody analizy skutków realizacji postanowień *Planu* oraz częstotliwość jej przeprowadzania

Zagadnieniem wymagającym indywidualnego uzgodnienia jest przedstawienie propozycji sporządzającego *Plan* i Prognozę, tj. dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych w sprawie metod i częstotliwości analizy skutków realizacji postanowień *Planu*, o których mowa w art. 51 ust. 2 pkt 1. lit. c ustawy OOS, nazywanej też – w art. 55 ust. 3 pkt 5 i ust. 5 ustawy OOS – monitoringiem skutków realizacji postanowień przyjętego *Planu* w zakresie oddziaływania na środowisko.

Możliwość oceny realizacji planu urządzenia lasu w odniesieniu do przedsięwzięć mających wpływ na stan środowiska powinien zapewnić w szczególności monitoring następujących wskaźników i zjawisk:

- procentowe zaawansowanie wykonania zadań gospodarczych i ochronnych w obszarach Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu;
- zgodność wykonania zabiegów gospodarczych i ochronnych ze sposobami i terminami określonymi dla nich w Prognozie, PZO lub pozwoleniu (decyzji) RDOŚ;
- zgodność składów gatunkowych upraw zakładanych na siedliskach przyrodniczych z przyjętymi w drodze porozumienia z dnia 19 marca 2019 r. pomiędzy RDLP w Pile

a RDOŚ w Poznaniu orientacyjnymi składami gatunkowymi upraw dla siedlisk przyrodniczych i poszczególnych typów siedliskowych wraz z zalecaniami gospodarczymi;

- powierzchnia i skład gatunkowy uznanych odnowień naturalnych w obrębie siedlisk przyrodniczych;
- udział powierzchniowy starodrzewów (drzewostanów VI i starszych klas wieku wraz z klasami odnowienia i do odnowienia z gatunkiem panującym o wieku rębności 100 i więcej lat oraz drzewostanów V i starszych klas wieku wraz z klasami odnowienia i do odnowienia z gatunkiem panującym o wieku rębności niższym niż 100 lat) na leśnych siedliskach przyrodniczych i w obszarach Natura 2000 utworzonych w celu ochrony ptaków.

Powyższe wskaźniki należy zestawić dwukrotnie w ciągu okresu gospodarczego, przy czym drugie badanie wykonane zostanie w trakcie prac urzędniowych i na podstawie danych inwentaryzacyjnych uzyskanych na potrzeby sporządzenia projektu planu urządzenia lasu na kolejny okres gospodarczy. Pierwsza kwerenda powinna zostać wykonana w 4-6 roku obowiązywania planu urządzenia lasu na lata 2021-2030.

2.8. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na położenie Nadleśnictwa w znacznym oddaleniu od granicy państwowej oraz charakter ocenianego dokumentu, nie stwierdza się możliwości wystąpienia negatywnego transgranicznego oddziaływania *Planu* na środowisko.

3. OPIS, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

Szczegółowe dane dotyczące stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Lipka zostały zamieszczone w programie ochrony przyrody oraz w opisanii ogólnym planu urządzenia lasu.

3.1. Ogólna charakterystyka warunków środowiskowych

3.1.1. Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Lipka podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Pile. Położone jest na styku dwóch województw: pomorskiego i wielkopolskiego, w powiatach człuchowskim i złotowskim.

Grunty Nadleśnictwa Lipka graniczą z gruntami nadleśnictw: RDLP Piła – Złotów, Jastrowie, Okonek; RDLP Szczecinek – Czarne Człuchowskie, Człuchów; RDLP Toruń - Lutówko.

Położenie Nadleśnictwa

Powierzchnia gruntów w zarządzie Nadleśnictwa wynosi 15554,60 ha, w tym:

◆ grunty zalesione	-	14315,02 ha,
◆ grunty niezalesione	-	203,67 ha,
◆ grunty związane z gospodarką leśną	-	375,84 ha,
◆ grunty nieleśne (ze współwłasnością)	-	659,74 ha.

Nadleśnictwo jest jednoobrębowe i podzielone na 10 leśnictw: Białobłocie (01), Osowo (02), Lipka (03), Potulice (04), Kiełpin (05), Dzierżążnia (06), Biskupice (07), Górzno (08), Podgaje (09), Gornowo (10),

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (2010), na podstawach ekologiczno-fizjograficznych, obszar Nadleśnictwa Lipka położony jest w:

- Krainie III – Wielkopolsko-Pomorskiej,
 - Mezuregionie – Równiny Wałeckiej (III.7);
 - Mezuregionie – Pojezierza Krajeńskiego (III.8).

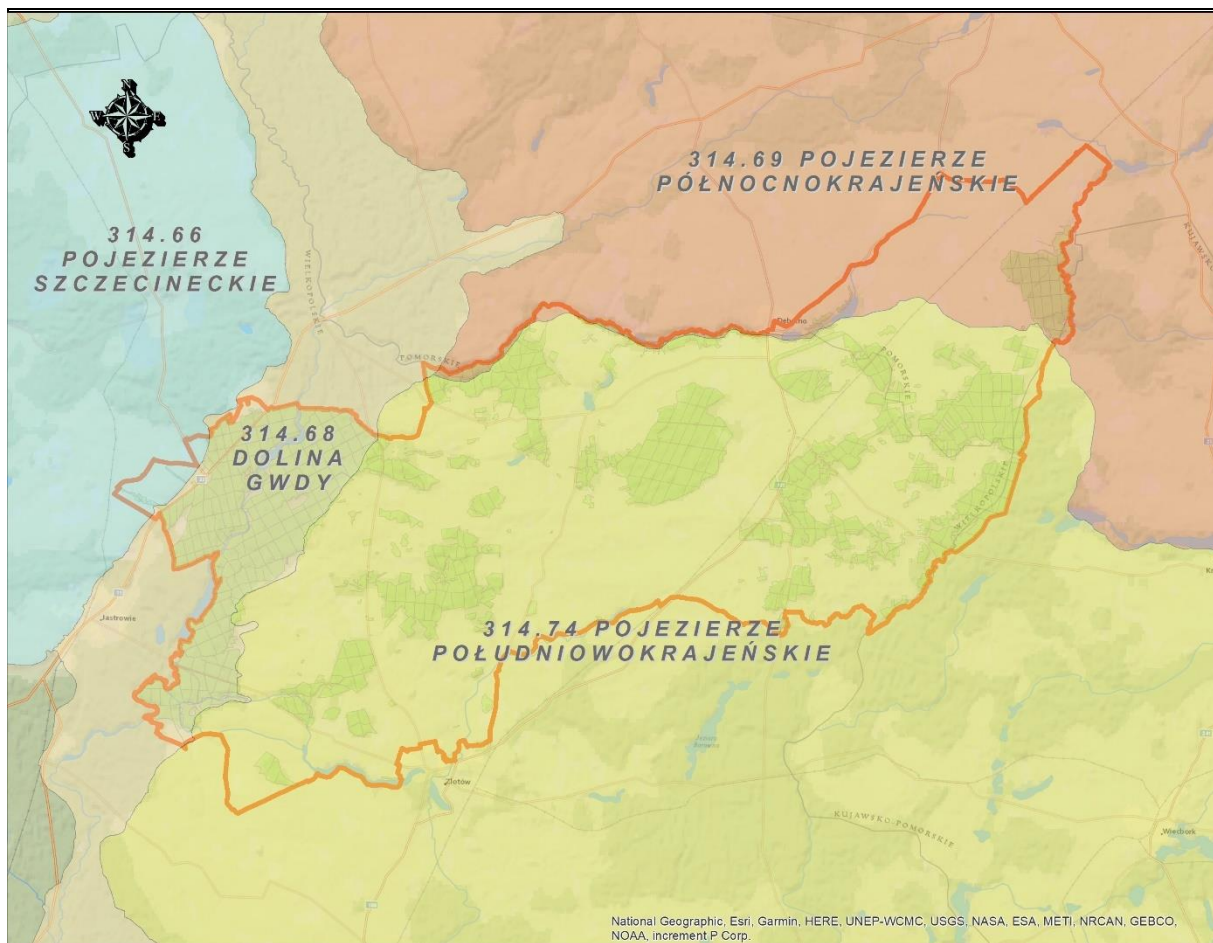

Mezuregiony przyrodniczo-leśne w zasięgu Nadleśnictwa Lipka

Według fizyczno-geograficznego podziału Polski, zmodyfikowanego w 2018 roku, obszar Nadleśnictwa leży w następujących jednostkach:

Położenie Nadleśnictwa Lipka wg podziału na jednostki fizyczno-geograficzne

Obszar	Megaregion	Prowincja	Podprowincja	Makroregion	Mezoregion	Nazwa jednostki fizyczno-geograficznej
1	2	3	4	5	6	7
1						Europa Zachodnia
	3					Pozaalpejska Europa Środkowa
		31				Niż Środkowoeuropejski
			314-316			Pojezierza PołudniowoBałtyckie
				314.6-7		Pojezierze Południowopomorskie
					314.66	Pojezierze Szczecińskie
					314.68	Dolina Gwdy
					314.69	Pojezierze Północnokrajńskie
					314.74	Pojezierze Południowokrajńskie

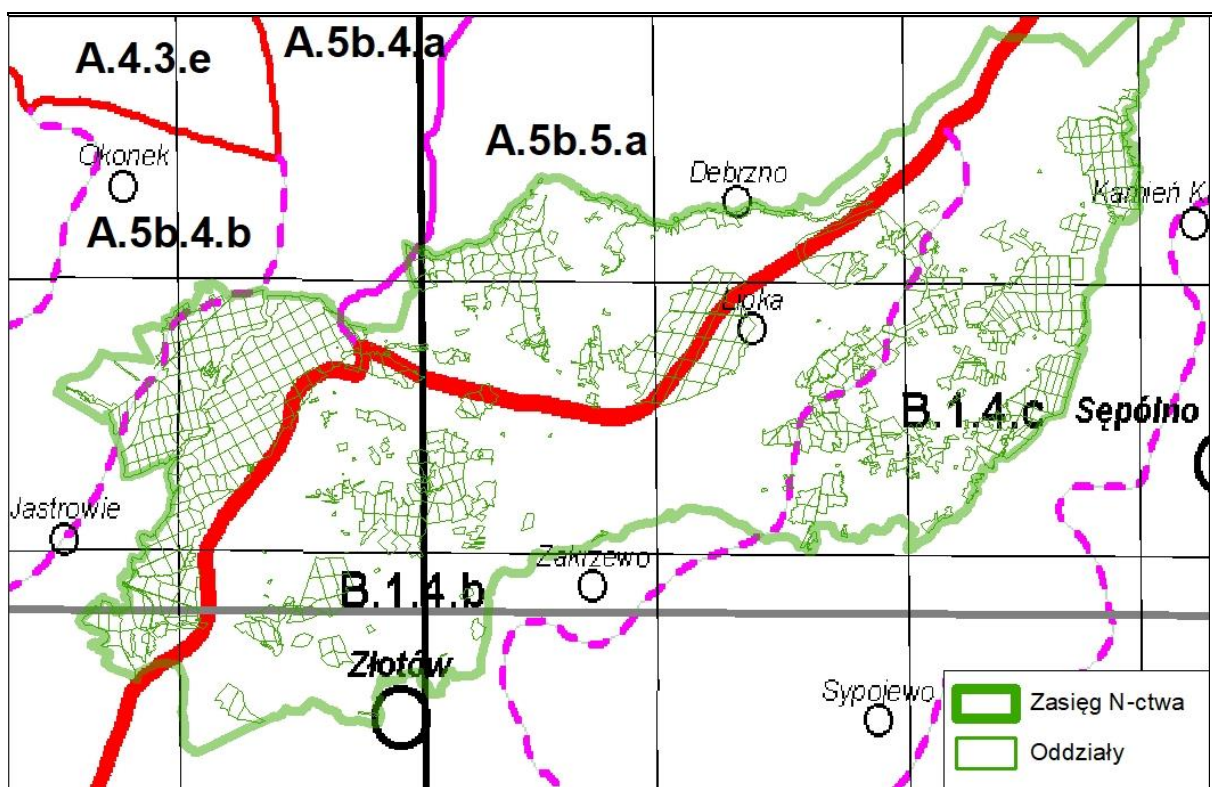

Mezoregiony fizyczno-geograficzne w zasięgu Nadleśnictwa Lipka

Nazwy i zasięgi jednostek geobotanicznych w regionalizacji geobotanicznej Polski dla Nadleśnictwa przedstawiają tabela i mapa.

Jednostki geobotaniczne w zasięgu Nadleśnictwa Lipka (Matuszkiewicz, 2008)

Dział	Kraina i podkraina	Okręg	Podokręg	Nazwy jednostek
Symbol jednostki				
1	2	3	4	5
A				Dział Pomorski
	A.5			Kraina Sandrowych Przedpól Pojezierzy Środkowopomorskich
		A.5b.4		Okręg Doliny Gwdy
			A.5b.4.a	Podokręg Piłski
			A.5b.4.b	Podokręg Sypniewski
		A.5b.5		Okręg Człuchowski
			A.5b.5.a	Podokręg Debrznowski
B				Dział Brandenbursko-Wielkopolski
	B.1			Kraina Notecko-Lubuska
		B.1.4		Okręg Złotowsko-Chojnicki
			B.1.4.b	Podokręg Złotowski
			B.1.4.c	Okręg Sypojewski

Jednostki geobotaniczne w zasięgu Nadleśnictwa Lipka

(Źródło: „Regionalizacja geobotaniczna Polski” (MATUSZKIEWICZ 2008, fragment Arkusza A2)

3.1.2. Lesistość

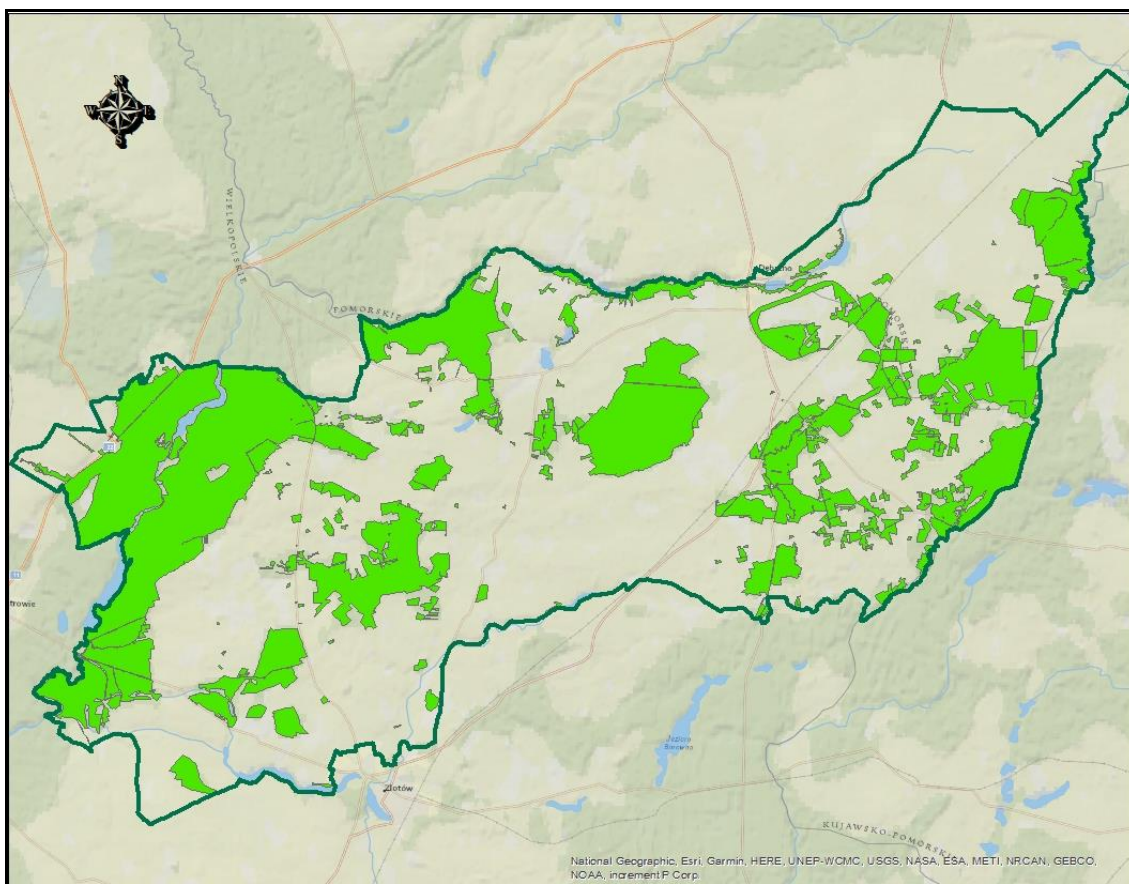
Powierzchnia ogólna Nadleśnictwa Lipka wynosi 15554,59 ha, natomiast powierzchnia ogólna jego zasięgu terytorialnego wynosi 50962 ha.

Struktura własnościowa lasów przedstawia się następująco:

- Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa w zarządzie LP – 14894,86 ha;
- Lasy stanowiące własność Skarbu Państwa - pozostałe – 26,10 ha;
- Lasy stanowiące własność osób fizycznych i lasy komunalne – 1014,62

Łącznie lasy w terytorialnym zasięgu Nadleśnictwa – 15935,58 ha.

Lesistość w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa wynosi 31,3%. Pozostałą powierzchnię terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa stanowią głównie użytki tereny różne, w mniejszym stopniu grunty zadrzewione i zakrzewione, grunty pod wodami oraz grunty zabudowane i zurbanizowane.

Kompleksy leśne Nadleśnictwa Lipka

3.1.3. Dominujące funkcje lasów

Lasy, z natury wielofunkcyjne, zostały podzielone do celów planowania urządzeniowego na 3 podstawowe (główne) grupy lasów:

- lasy rezerwatowe – 57,42 ha – 0,40%,
- lasy ochronne – 3538,66 ha – 24,37%,
- lasy gospodarcze – 10922,93 ha – 75,23%.

Lasy ochronne w stosunku do ogólnej powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa stanowią 24,37%. Szczegółowy podział na kategorie ochronności wraz z lokalizacją przedstawiony jest w tomie IA opisanego ogólnego.

3.2. Walory przyrodniczo-leśne Nadleśnictwa

3.2.1. Rzeźba terenu, typy gleb i warunki siedliskowe

Ukształtowanie terenu Nadleśnictwa Lipka oraz pokrywy geologicznej jest wynikiem działalności mas lądolodowych stadiału pomorskiego zlodowacenia bałtyckiego oraz współczesnej działalności erozyjnej i akumulacyjnej wód. Nadleśnictwo położone jest na obszarze nizinnym. Charakteryzuje się ono płaskim krajobrazem. Tereny z falistym, bądź pagórkowatym typem rzeźby są w mniejszości. Wysokość bezwzględna jest zróżnicowana, zachodnia część nadleśnictwa jest położona wyraźnie niżej w stosunku do najwyższej części środkowej i nieco niższej od niej części wschodniej. Najwyżej położone obszary leśne znajdują się w północnej części Nadleśnictwa, w zasięgu leśnictw Kiełpin, Lipka i Potulice. Obszar ten jest zajęty przez ciężkie utwory zwałowe, szczególnie silnie urzeźbione wzdłuż rzeki Debrzynki, a wzniesienia osiągają średnio 157-160 m n. p. m.

Najwyżej położony punkt na terenie Nadleśnictwa Lipka, o wysokości bezwzględnej 207,8 m n.p.m - Brzuchowa Góra znajduje się w leśnictwie Kiełpin, w oddziale 325 h. Najniższy punkt o wysokości bezwzględnej 88,3 m n.p.m., znajduje się przy rzece Gwdzie, w leśnictwie Górzno, przy oddziałach 498 - 499. Różnica pomiędzy punktami wynosi 119,5 m.

Na terenie Nadleśnictwa Lipka wyróżniono następujące jednostki geologiczno-glebowe:

- **utwory lodowcowe i wodnolodowcowe:**
 - piaski zwałowe,
 - piaski wodnolodowcowe sandrów,
 - gliny zwałowe,

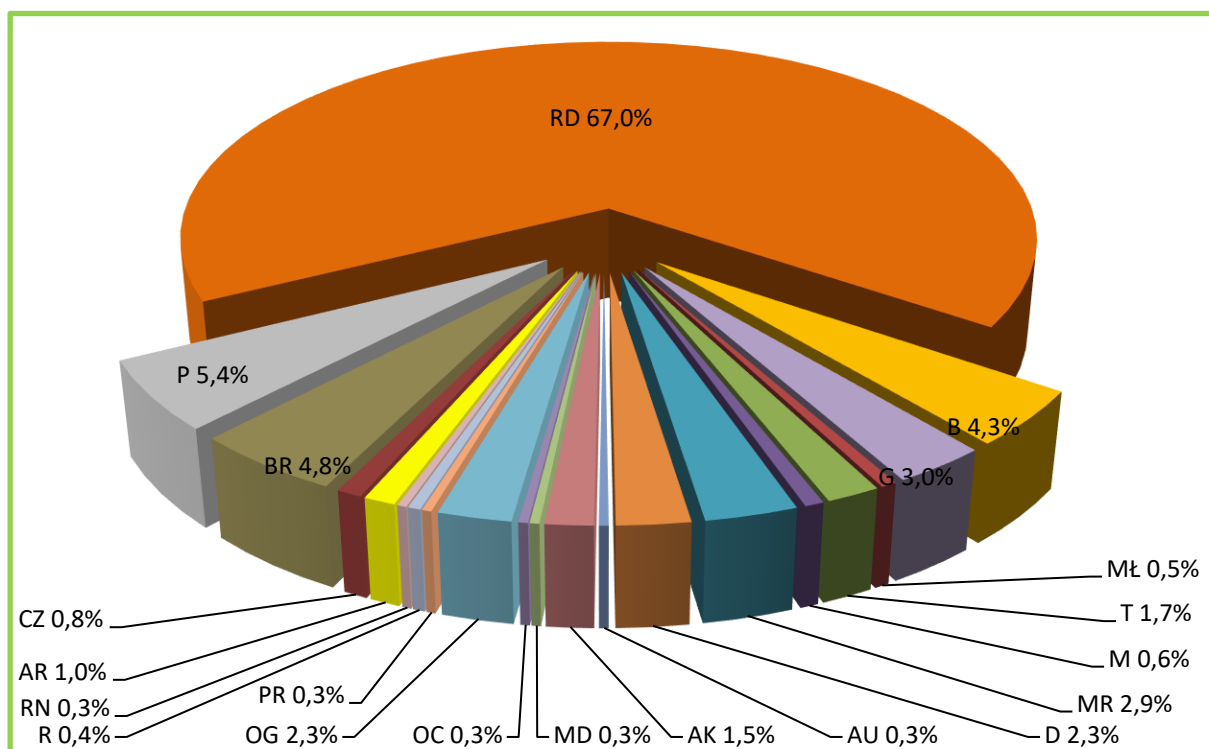
- gliny zwałowe z piaszczysto-pyłowymi pokrywami zwietrzelinowo-eolicznymi,
- iły zastoiskowe,
- piaszczysto-pyłowe utwory zastoiskowe i limnoglacialne;
- **utwory akumulacji eolicznej:**
 - piaski eoliczne;
- **utwory akumulacji stokowej:**
 - deluwia;
- **utwory antropogeniczne:**
 - utwory antropogeniczne wypełniające wyrobiska poeksploatacyjne, nasypy, wysypiska i hałdy;
- **utwory akumulacji bagiennej, rzecznej i jeziornej :**
 - torfy,
 - mursze,
 - muły i gytie organiczne,
 - gytie wapienne i kredy jeziorne,
 - gytie ilaste,
 - mady rzeczne,
 - piaski rzeczne holoceni,skie,
 - piaski rzeczne tarasów plejstoceni,skich,
 - piaski jeziorne.

Nadleśnictwo posiada operat glebowosiedliskowy opracowany wg stanu na 1 stycznia 2008 roku przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Poznaniu. Dodatkowo dla leśnictwa Gronowo, przyjętego w ramach reorganizacji Nadleśnictwa Lipka, w roku 2020 wykonana została uzupełniająca dokumentacja siedliskowa. Gleby zostały opisane i skartowane z wykorzystaniem „Instrukcji Urządzania Lasu, część 2 – Instrukcja wyróżniania i kartowania w Lasach Państwowych typów siedliskowych lasu oraz zbiorowisk roślinnych” DGLP W-wa 2012 r., „Siedliskowych podstaw hodowli lasu zał. do Zasad hodowli lasu” DGLP 2004 r., oraz „Klasyfikacji gleb leśnych Polski” CILP 2000 r.

W Nadleśnictwie na gruntach zalesionych i niezalesionych wyróżniono 20 typów gleb.

Zestawienie powierzchni typów gleb w Nadleśnictwie Lipka

Lp.	Typy gleb	Nadleśnictwo	
		[ha]	%
1	2	3	4
1.	Arenosole - AR	107,99	1,0
2.	Czarne ziemie - CZ	70,34	0,8
3.	Brunatne - BR	683,04	4,8
4.	Płowe - P	773,92	5,4
5.	Rdzawe - RD	10365,91	67,0
6.	Bielicowe - B	601,88	4,3
7.	Gruntowoglejowe - G	404,57	3,0
8.	Mułowe - MŁ	31,66	0,5
9.	Torfowe - T	206,66	1,7
10.	Murszowe - M	44,59	0,6
11.	Murszowate - MR	393,62	2,9
12.	Deluwialne - D	296,56	2,3
13.	Industrioziemne - AU	6,26	0,3
14.	Kulturoziemne - AK	191,74	1,5
15.	Mady rzeczne - MD	1,90	0,3
16.	Ochrowe - OC	5,64	0,3
17.	Opadowoglejowe - OG	301,10	2,3
18.	Pararędziny - PR	6,80	0,3
19.	Rędziny - R	22,80	0,4
20.	Rankery - RN	2,03	0,3
RAZEM		14519,01	100,0

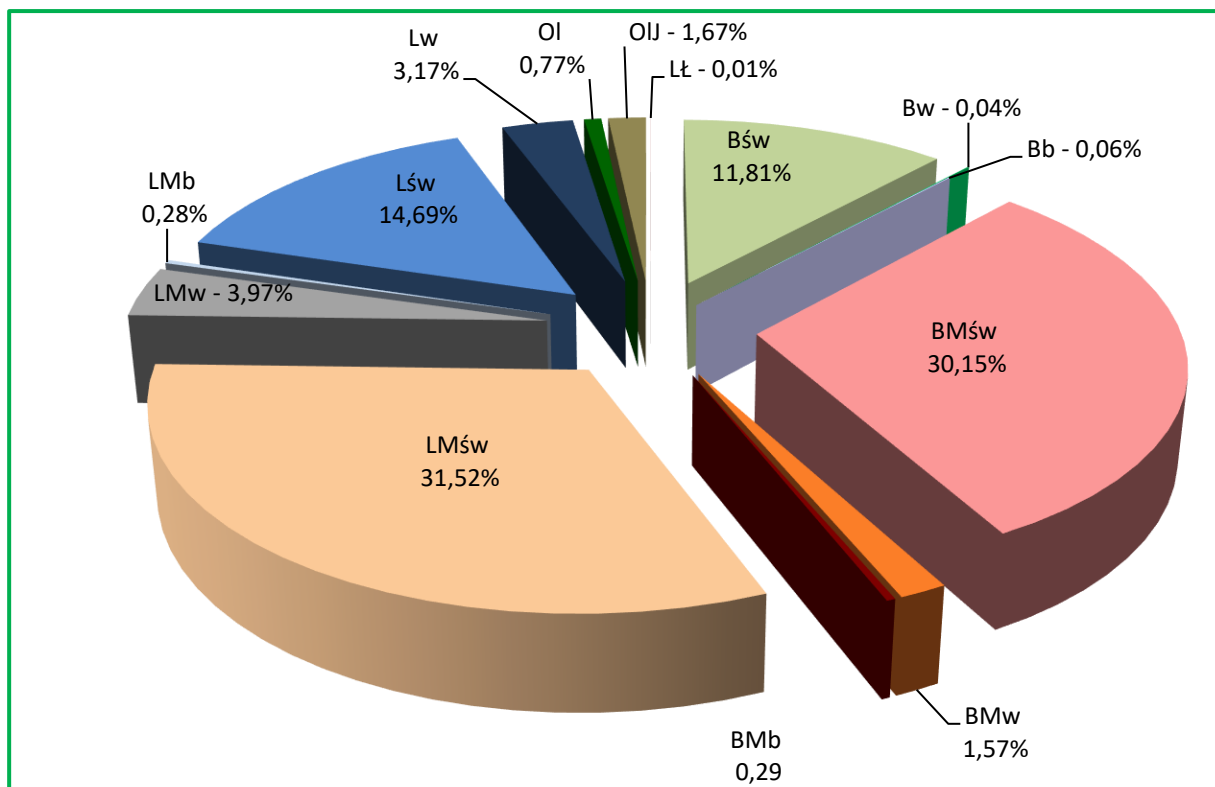

Udział typów gleb w Nadleśnictwie Lipka

W Nadleśnictwie zdecydowanie dominującym typem gleb są gleby rdzawe, zajmujące 67% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych. Wykazują one zróżnicowanie cech morfologicznych i zdolności produkcyjnych, w zależności od substratu glebowego i kierunku rozwoju procesów glebotwórczych. Powstały one głównie na piaskach zwałowych, tworząc siedliska Bśw, BMśw oraz mniej żyznego LMśw. Ważną rolę odgrywają też gleby płowe zajmujące 5,4%, gleby brunatne – 4,8%, bielcowe – 4,3% oraz gleby gruntowoglejowe – 3,0%. Pozostałe typy gleb w warunkach Nadleśnictwa zajmują łącznie 15,5%.

Gleby porolne na gruntach leśnych wyodrębniono na 6631,77 ha, to jest na 45,7% powierzchni gruntów leśnych zalesionych i niezalesionych Nadleśnictwa.

Typy siedliskowe lasu

Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Lipka

W Nadleśnictwie Lipka głównymi typami siedliskowymi lasu są: LMśw 4576,11 ha (31,52%), BMśw – 4377,45 ha (30,15%), Lśw – 2133,63 ha (14,69%) oraz Bśw- 1714,81 ha (11,81%). Pozostałych 10 siedlisk zajmuje w sumie 11,83% powierzchni i nie mają one w Nadleśnictwie większego znaczenia gospodarczego

Siedliska borowe zajmują w Nadleśnictwie 43,92% powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych, a siedliska lasowe 56,08%,

3.2.2. Zasoby wód powierzchniowych i podziemnych

Według podziału hydrograficznego Polski (Warszawa 1980) większość terenu Nadleśnictwa Lipka położony jest w zlewni Odry w dorzeczu Noteci, jedynie niewielki fragment północno-wschodni leży w dorzeczu Wisły.

Rzeki

Przez obszar Nadleśnictwa przepływa 30 rzek.

Wykaz rzek w zasięgu Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Nr zlewni	Rząd	Nazwa rzeki
1	2	3	4
ZLEWNIA ODRY			
1.	1884	4	Łobżonka
2.	1886	4	Gwda
3.	18842	5	Stołunia
4.	18868	5	Głomia
5.	188412	5	Dopływ z Kol. Czyżkowo
6.	188422	6	Dopływ ze Starego Gronowa
7.	188424	6	Smolnica
8.	188426	6	Dopływ z Batorowa
9.	188428	6	Dopływ z Kol. Wielki Buczek
10.	188652	5	Debrzynka
11.	188656	5	Młynkówka
12.	1884212	6	Dopływ spod Nowego Gronowa
13.	1884232	6	Dopływ spod Rudzisk
14.	1886524	6	Kamienna
15.	1886526	6	Olchowa
16.	1886552	5	Dopływ z Kamienia
17.	1886554	5	Dopływ z Węgierc
18.	1886562	6	Dopływ z Borucina
19.	1886812	6	Łużanka
20.	1886814	6	Dopływ z Dzierżążenka
21.	1886816	6	Dopływ ze Śmiardowa Złotowskiego
22.	18864452	7	Dopływ z Mosin
23.	18868122	7	Dopływ z Bągarda

Lp.	Nr zlewni	Rząd	Nazwa rzeki
1	2	3	4
24.	18868124	7	Dopływ spod Nowej Wiśniewki
25.	188655132	5	Dopływ z jez. Gogolin Wielki
26.	188655172	5	Dopływ z Radawnicy
ZLEWNIA WISŁY			
27.	2926	3	Kamionka
28.	292632	4	Dopływ z Bukowa
29.	292634	4	Dopływ powyżej Gronkówka Wybudowania
30.	292636	4	Dopływ spod Starego Gronowa

Źródło: <https://danepubliczne.gov.pl/dataset/komputerowa-mapa-podzialu-hydrograficznego-polski>
Komputerowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:50 000, obejmująca zasięgiem cały obszar Polski, łącznie z częściami dorzecza Wisły i Odry położonymi poza granicami kraju. (stan na 09.2018r)

Jeziora

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występuje łącznie 31 jezior. Są to głównie jeziora rynnowe, przepływowe ale i niewielkie zbiorniki położone w zagłębieniach bezodpływowych.

Wykaz jezior w zasięgu Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Nr zlewni	Nazwa jeziora	[ha]*
1	2	3	4
1.	188682	Jez. Zaleskie	146,64
2.	188655179	Zb. Jastrowie	120,22
3.	188655139	Zb. Podgaje	86,58
4.	1886557	Zb. Ptusza	82,79
5.	1886521	Jez. Żuczek	46,33
6.	1886524	Jez. Łąkie	30,19
7.	1886521	Jez. Debrzno	23,44
8.	1886811	Jez. Głomskie	21,33
9.	188655132	Jez. Gogolin Wielki	17,11
10.	1886526	Jez. Kiełpińskie	15,46
11.	1886523	Jez. Główna	12,45
12.	1886524	Jez. Świdnik	11,37
13.		Przy miejscowości Stołuńsko	5,28
14.		Przy miejscowości Czyżkowski Młyn	1,28
15.		Przy miejscowości Stawnicki Młyn	1,21

Lp.	Nr zlewni	Nazwa jeziora	[ha]*
1	2	3	4
16.		Przy pododdz. 476f	1,11
17.		Przy pododdz. 324k	0,97
18.		Przy pododdz. 265a	0,66
19.		Przy miejscowości Myślignoszcz	0,62
20.		Przy miejscowości Scholastykowo	0,57
21.		Przy pododdz. 345f	0,49
22.		Przy pododdz. 83o	0,31
23.		Przy miejscowości Bukowo Człuchowskie	0,30
24.		Przy oddz. 554	0,18
25.		Przy pododdz. 324l	0,15
26.		Na rzece Łużanka, przy miejscowości Nowa Wiśniewka	0,11
27.		Przy miejscowości Scholastykowo	0,10
28.		W pododdz. 526c	0,07
29.		Przy miejscowości Migi	0,07
30.		Przy miejscowości Scholastykowo	0,06
31.		Przy oddz. 176p	0,05
RAZEM			627,50

Źródło: <https://danepubliczne.gov.pl/dataset/komputerowa-mapa-podzialu-hydrograficznego-polski>
Komputerowa Mapa Podziału Hydrograficznego Polski w skali 1:50 000, obejmująca zasięgiem cały obszar Polski, łącznie z częściami dorzecza Wisły i Odry położonymi poza granicami kraju. (stan na 09.2018r)

*powierzchnia określona geometrycznie

W stanie posiadania Nadleśnictwa znajduje się 20 jezior i zbiorników wodnych:

Wykaz jezior, zbiorników wodnych oraz stawów rybnych w stanie posiadania Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Oddział, poddz.	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	
			SILP	Ewidencja gruntów
1	2	3	4	5
1.	65o	0,15	ZBIORNIK	Ws
2.	160b	0,33	ZBIORNIK	Ws
3.	173t	1,24	ZBIORNIK	Ws
4.	203g	0,56	ZBIORNIK	Ws
5.	269f	2,93	ZBIORNIK	Ws

Lp.	Oddział, poddz.	Pow. ha	Rodzaj powierzchni	
			SILP	Ewidencja gruntów
1	2	3	4	5
6.	372k	0,50	ZBIORNIK	Ws
7.	375h	0,09	ZBIORNIK	Ws
8.	389p	0,45	ZBIORNIK	Ws
9.	393b	3,33	ZBIORNIK	Ws
10.	398o	0,96	ZBIORNIK	Ws
11.	430b	1,54	JEZIORO	Ws
12.	465w	0,53	ZBIORNIK	Ws
13.	465x	0,79	ZBIORNIK	Ws
14.	492c	4,27	JEZIORO	Ws
15.	512s	0,12	ZBIORNIK	Ws
16.	512t	0,05	ZBIORNIK	Ws
17.	524f	0,97	ZBIORNIK	Ws
18.	525h	0,19	ZBIORNIK	Ws
19.	539d	0,48	ZBIORNIK	Ws
20.	566o	1,19	ZBIORNIK	Ws
RAZEM		20,67		

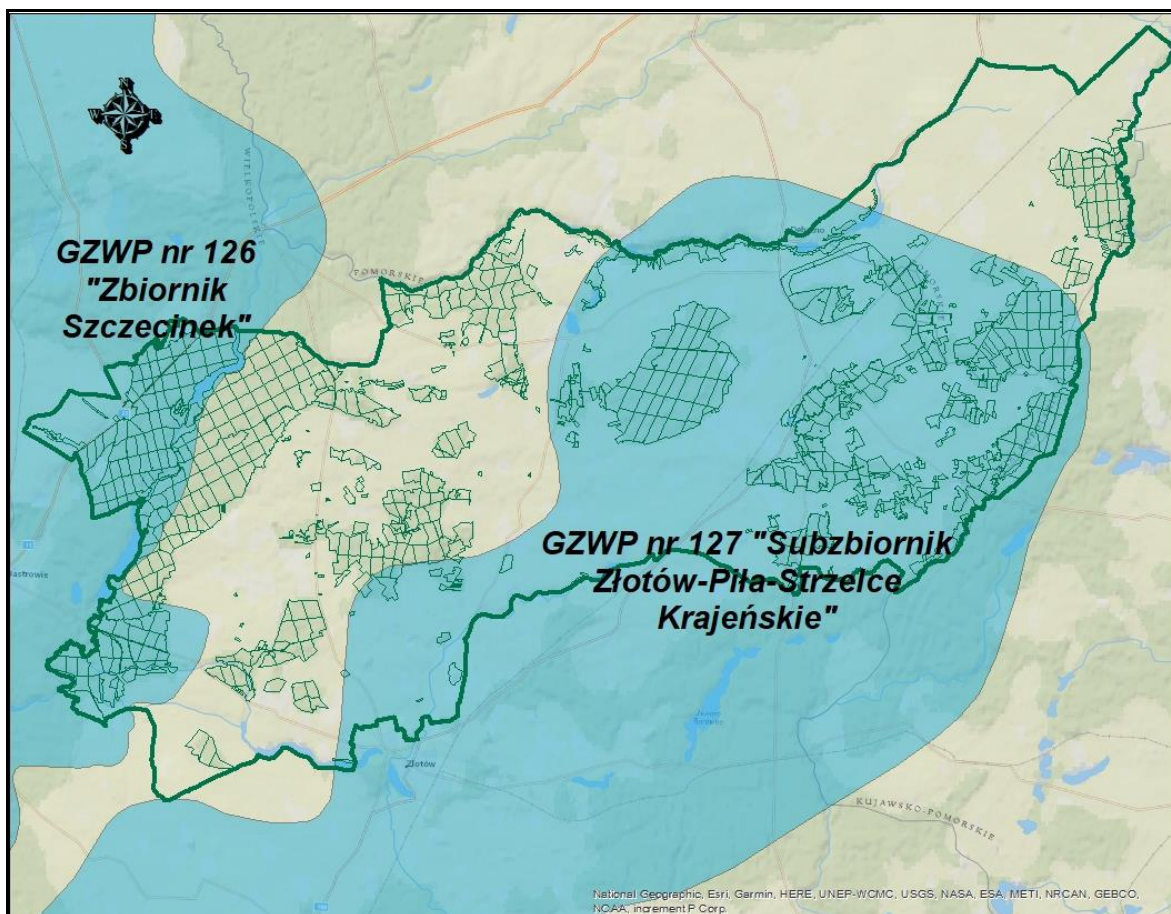
Istotnym elementem kształtującym warunki wodne na terenie Nadleśnictwa Lipka są także zlokalizowane tu dość liczne bagna i torfowiska. Decydujący jednak wpływ na wilgotność gleb mają opady atmosferyczne, a dominującym typem gospodarki wodnej jest typ przemysłowy.

Wody podziemne

W Nadleśnictwie siedliska bez wyraźnego wpływu wód gruntowych, tj. takie na których dominującą rolę odgrywa woda opadowa, zajmują 76,1% powierzchni gruntów leśnych. Są to bory świeże, bory mieszane świeże, lasy mieszane świeże i lasy świeże w pierwszym wariantcie uwilgotnienia. Siedliska świeże w drugim wariantcie uwilgotnienia, czyli znajdujące się pod słabym wpływem wody gruntowej, zajmują 12,1%, siedliska wilgotne różnej żyzności, o umiarkowanym i dość silnym wpływie wód gruntowych 8,8%. Siedliska związane z wodą gruntową, czyli siedliska bagienne i olsy zajmują 1,3%, a siedliska zalewowe (olsy jesionowe i lasy łąkowe) – 1,7%. Na gruntach zarządzanych przez nadleśnictwo siedliska suche bez wpływu wód gruntowych nie występują.

W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowane są fragmenty następujących Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP):

- „Szczecinek” nr 126, jest to czwartorzędowy, międzymorenowy zbiornik o zasobności dyspozycyjnej 99 tys. m³/d i średniej głębokości ujęcia wynoszącej 90 m;
- „Subzbiornik Złotów-Piła-Strzelce Krajeńskie” nr 127, jest to paleogeńsko-neogeński zbiornik o szacunkowej zasobności dyspozycyjnej 186 tys. m³/d i średniej głębokości ujęcia wynoszącej 100 m.

GZWP w zasięgu Nadleśnictwa Lipka
(źródło: <https://www.pgi.gov.pl/>)

3.2.3. Klimat

Według regionalizacji klimatycznej Wosia (1994,1999) obszar Nadleśnictwa Lipka położony jest w regionie VII Środkowopomorskim i regionie VIII wschodniopomorskim. Regiony te zostały wyróżnione na podstawie frekwencji poszczególnych typów pogody.

Klimat tego obszaru ma cechy klimatu umiarkowanego z łagodnymi zimami, cechuje się niskim rocznym poziomem opadów atmosferycznych, dużą ich intensywnością w krótkim okresie oraz niskimi temperaturami w okresie wczesnowiosennym. Średnio w ciągu roku występuje 50-70 dni słonecznych i 100-130 dni z zachmurzeniem. Przeciętny okres zalegania pokrywy śnieżnej wynosi od 35 do 60 dni. Grubość pokrywy śnieżnej na ogół nie przekracza 25–30 cm, chociaż czasami sięga 40–50 cm. Małe zróżnicowanie przestrzenne i roczne wykazuje rozkład

wilgotności względnej. Średnia wilgotność względna powietrza w regionie wynosi około 78%.

W celu scharakteryzowania klimatu przytoczono wybrane dane meteorologiczne ze stacji w Płynica (Nowa Szwecja) w okresie 2011-2020 r.:

- średnia temperatura roczna - ok. 8,2°C
- roczna suma opadów - ok. 660 mm
- długość okresu wegetacyjnego - ok. 210 dni
- średnia temperatura w okresie wegetacyjnym - ok. 14,5°C
- średnia suma opadów w okresie wegetacyjnym - ok. 440 mm.

Na omawianym terenie przeważają wiatry wiejące z kierunku północno- zachodniego. Najczęściej notowaną prędkością wiatru była prędkość pomiędzy 5-12 km/h. Częstym zjawiskiem w wyniku przemieszczania się obszarów barycznych znacznej różnicy ciśnień atmosferycznych są wiatry huraganowe powtarzające się cyklicznie. Największe nasilenie wiatrów występuje na przedwiośniu i późną jesienią. Wiatry wiejące w tym czasie, mają zdecydowane odchylenie z kierunku północnego. Wiatry te przynoszą zmienną pogodę i odwilże w okresie zimowym. W okresie wczesnej wiosny występują często wysuszające, kontynentalne wiatry wschodnie. Jest to okres wysokiego zagrożenia pożarowego. Latem przeważają wiatry zachodnie, przynoszące na ogół opady.

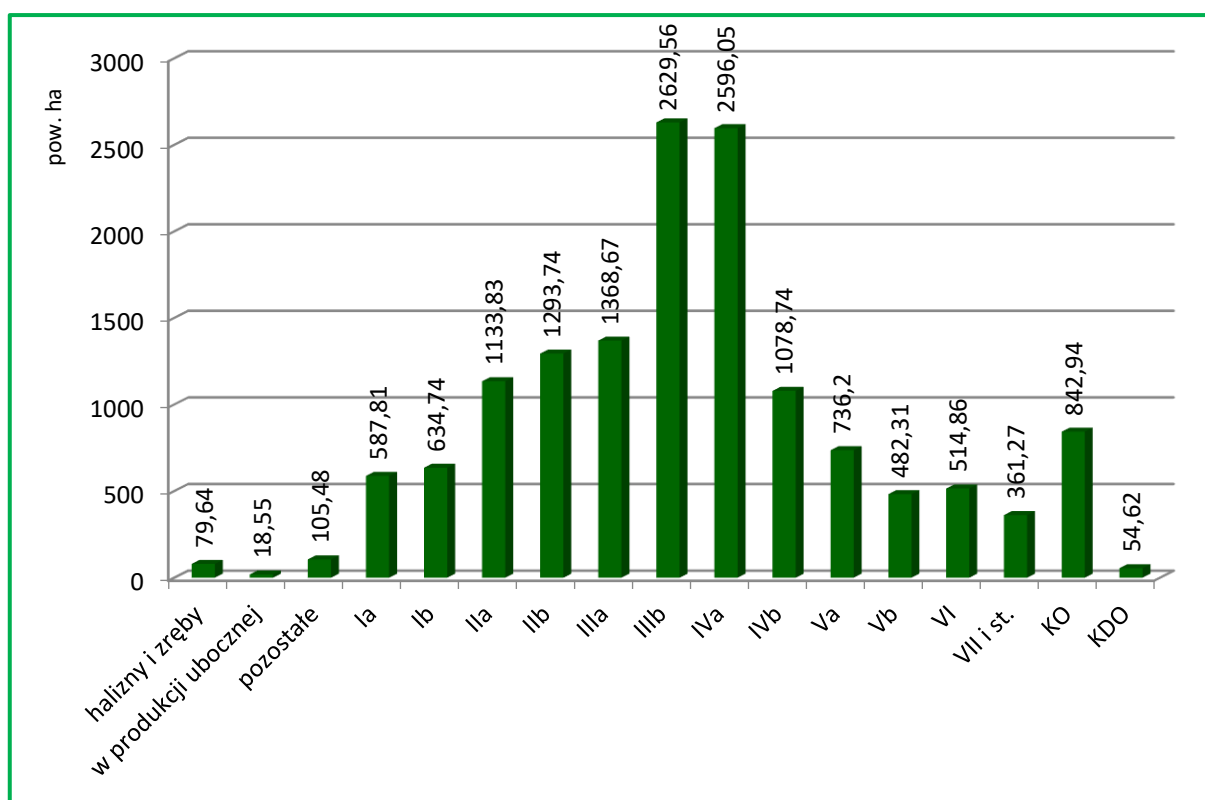
3.2.4. Drzewostany

Drzewostany są najważniejszym elementem ekosystemu leśnego, dlatego też w *Prognozie* poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Struktura wiekowa

Analizując – w kontekście oddziaływania na różnorodne zasoby środowiska przyrodniczego – strukturę wiekową drzewostanów danego obiektu oraz prognozowane zmiany tej struktury w okresie obowiązywania *Planu*, na co wpływ ma zarówno zachodzący nieprzerwanie proces starzenia się drzew, jak i podejmowane zabiegi gospodarcze wyprzedzające procesy naturalne, uwagę należy zwrócić na kwestię zachowania środowisk kształtowanych przez poszczególne fazy rozwojowe drzewostanów. Struktura gatunkowa organizmów wykorzystujących poszczególne fazy rozwojowe może znacząco różnić się od siebie, i tak np. taksonów związanych ze starodrzewami (owady saproksyliczne, ptaki zasiedlające dziuple) nie spotkamy w obszarach pokrytych inicjalnymi fazami rozwoju drzewostanów, podobnie jak gatunków związanych ze stadiami wczesnosukcesyjnymi (rośliny światłolubne, niektóre owady i ptaki) – w cienistych i zwartych drzewostanach

średniowiekowych. Dlatego też, aby możliwe było zachowanie całego spektrum środowisk leśnych i związanych z nimi gatunków, konieczna jest analiza zmian, jakie zajądą w wyniku realizacji zapisów *Planu*. Należy także mieć na uwadze, że w przeciwieństwie do lasów naturalnych, gdzie poszczególne fazy rozwojowe występują w układach mozaikowych i często małopowierzchniowych, w lasach gospodarczych, pełniących także funkcje użytkowe, rozkład poszczególnych faz musi być bardziej „uporządkowany”, co wynika z uwarunkowań planowania urządzeniowego i potrzeby późniejszej optymalizacji gospodarowania. Niektóre stadia rozwojowe, z uwagi na wykorzystywanie zasobów drzewnych, w lasach gospodarczych występują obecnie w bardzo ograniczonym zakresie w porównaniu do lasów naturalnych – dotyczy to zwłaszcza stadium rozpadu.

Powierzchnia drzewostanów w klasach i podklasach wieku – stan na 1.01.2022 r.

W Nadleśnictwie Lipka największą powierzchnię zajmują drzewostany w podklasach: IIIb (2629,56 ha – 18,11%), IVa (2596,05 ha – 17,88%) i IIIa (1368,67 ha – 9,43%), a największy niedobór - obserwuje się w podklasach: Vb (482,31 ha – 3,32%) Ia (587,81 ha – 4,05%) i Ib (634,74 ha – 4,37%). Udział gruntów niezalesionych w powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa wynosi 1,41%. Przeciętny wiek drzewostanów wynosi 61 lat.

Struktura pionowa

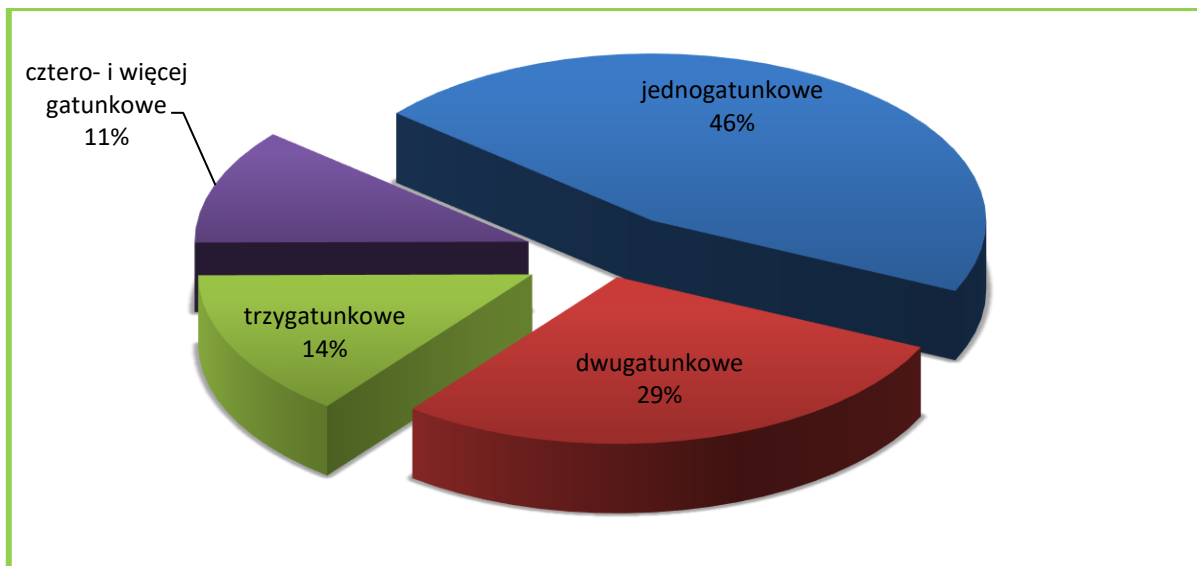
W Nadleśnictwie Lipka zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe,

zajmujące 91,6% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe występują na 2,1% a drzewostany trzypiętrowe i o budowie przerębowej nie występują wcale. Resztę, to jest 6,3% stanowią drzewostany w KO i KDO.

W trakcie prac taksacyjnych zaewidencjonowano (o różnym stopniu pokrycia) 315,41 ha drzewostanów z nalotami, 526,01 ha z podsadzeniami oraz 3718,64 ha drzewostanów z podrostami i podrostami o charakterze dolnego piętra. W przyszłości część tych drzewostanów zostanie zapewne opisana jako drzewostany dwupiętrowe. W porównaniu z poprzednim planem u.l. zmalał udział drzewostanów jednopiętrowych o 1,5% w KO i KDO 0,5%, wzrósł udział drzewostanów dwupiętrowych o 2%.

Bogactwo gatunkowe

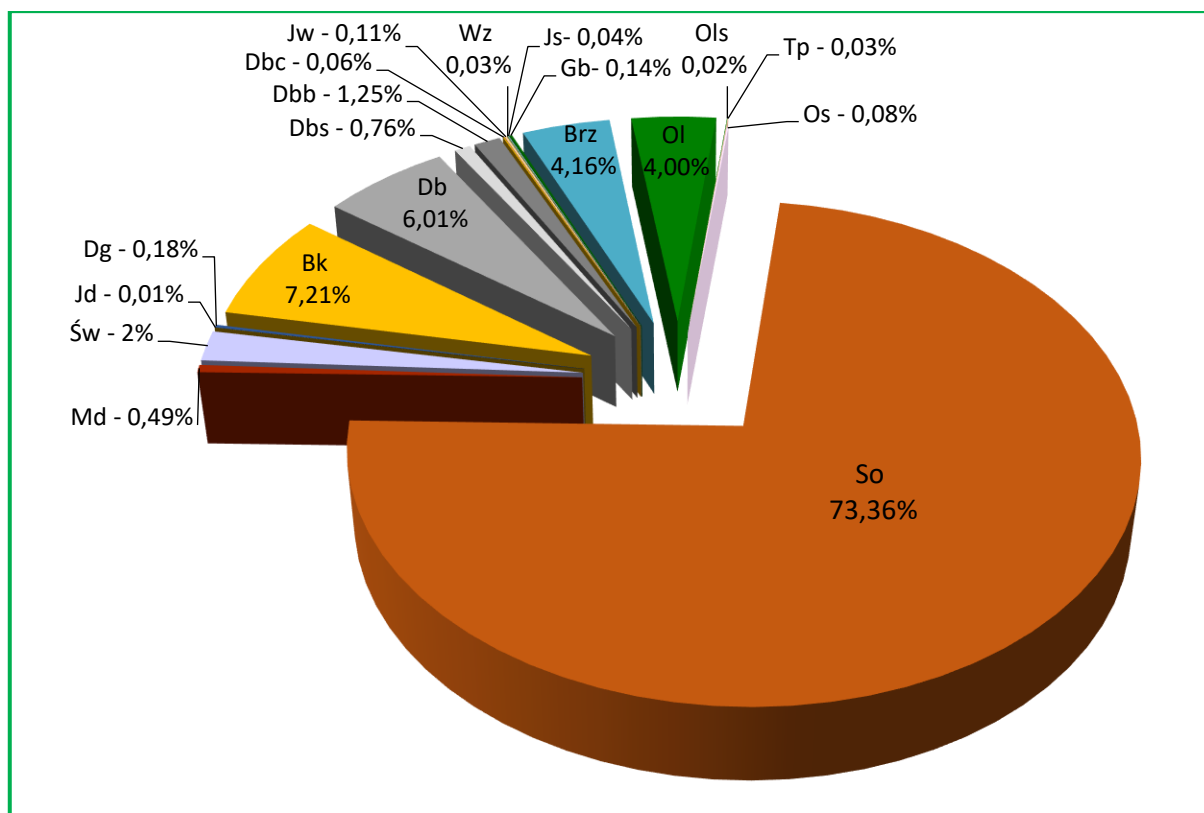
Zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa jest pochodną występujących tu siedlisk leśnych. Obecną strukturę gatunkową drzewostanów w aspekcie przyrodniczym oceniono na podstawie udziału gatunków rzeczywistych i panujących. Analizę stanu w efekcie realizacji *Planu* określono na podstawie udziału gatunków panujących, gdyż tylko ten rodzaj danych jest możliwy, choć z pewnym przybliżeniem, do określenia na koniec okresu obowiązywania *Planu*. Udział gatunków obliczany jest powierzchniowo, jako suma powierzchni wydzieleń. W przypadku udziału wg gatunków panujących, powierzchnia wydzielenia w całości przypisana jest tylko do 1 gatunku, tj. tego, który występuje w największej ilości w wydzieleniu. W przypadku udziału wg gatunków rzeczywistych, powierzchnia wydzielenia jest rozbijana na części wg udziału każdego z gatunków wchodzących w skład drzewostanu. Udział wg gatunków rzeczywistych jest więc bardziej realnym sposobem opisu składu gatunkowego, jednak niemożliwym do określenia na końcu obowiązywania *Planu*, ponieważ realizacja niektórych zabiegów gospodarczych (trzebieży, podsadzeń itp.) może zmieniać skład drzewostanów w sposób nie ujęty w *Planie*. Brak jest możliwości ustalenia, jak będzie wyglądał skład drzewostanu po trzebieży, jeśli w *Planie* nie ma szczegółowych zapisów dotyczących usuwanych poszczególnych gatunków. Zatem do oceny zmian w składzie gatunkowym drzewostanów w efekcie realizacji *Planu* posłużono się metodą określenia udziału wg gatunków panujących.

Charakterystyka bogactwa gatunkowego w Nadleśnictwie Lipka

Drzewostany Nadleśnictwa Lipka są średnio zróżnicowane pod względem składów gatunkowych. Przeważają drzewostany jednogatunkowe – 45,8%. Następne pod względem zajmowanych powierzchni są drzewostany dwugatunkowe (28,6%). Kolejne to drzewostany trzygatunkowe (14,4%) oraz cztero- i więcej gatunkowe (11,2% powierzchni gruntów zalesionych).

Gatunki panujące i rzeczywiste

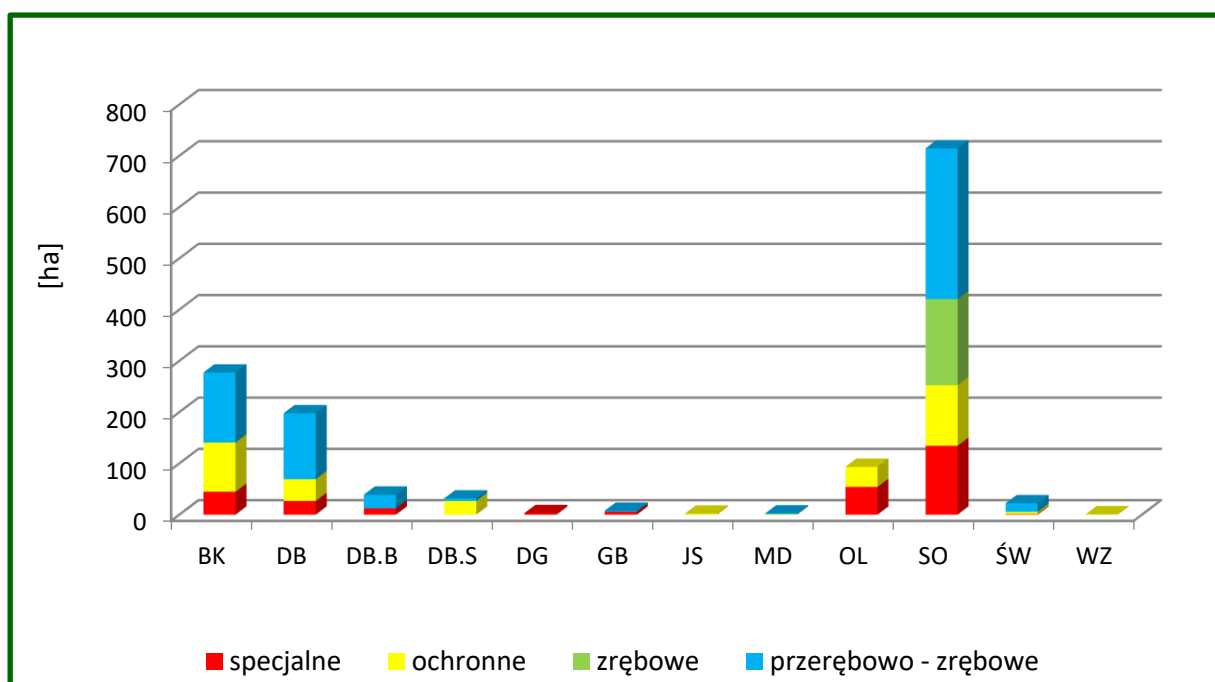
Udział powierzchniowy gatunków panujących na gruntach zalesionych Nadleśnictwa

przy ocenie pochodzenia zaliczono do grupy „z odnowienia sztucznego + brak informacji”. Grupę drzewostanów pochodzących z odnowienia naturalnego stanowią więc drzewostany młodsze, powstałe najczęściej po rębni częściowej oraz samosiewy brzozone, olszowe, bukowe, dębowe, sosnowe i akacjowe, co do których nie było wątpliwości o ich naturalnym pochodzeniu.

W lasach Nadleśnictwa, oprócz drzewostanów występujących od setek lat na gruntach leśnych, są także takie, które powstały w wyniku zalesienia gruntów będących okresowo w użytkowaniu rolniczym. W całym Nadleśnictwie zainwentaryzowano 6631,77 ha zalesień porolnych, co stanowi 46,3% powierzchni gruntów leśnych zalesionych. Porolność zalesień wyszczególniona jest w opisach taksacyjnych drzewostanów oraz uwidoczniła na mapie przeglądowej ochrony lasu.

Starodrzewy

Bardzo istotna z punktu widzenia ochrony zasobów przyrodniczych na obszarach leśnych jest obecność starszych drzewostanów, a także pojedynczych drzew lub ich grup. Drzewa takie są siedliskiem wielu organizmów ze wszystkich grup systematycznych, od mikroorganizmów po duże kręgowce. W wyniku zachodzących procesów starzenia i obumierania, dostarczają one także do ekosystemu zasobów martwej materii organicznej (drzew martwych w różnych stopniach rozkładu), bardzo ważnego składnika lasów, decydującego o ich bogactwie, różnorodności i witalności. Uwagę na ten aspekt zwrócono w Programie ochrony przyrody.

Powierzchnia gatunków panujących w drzewostanach ponad 100-letnich wg gospodarstw w Nadleśnictwie Lipka

W Programie przedstawiono analizę występowania starszych drzewostanów, tj. starodrzewów, w których wiek gatunku panującego przekracza 100 lat. W Nadleśnictwie drzewostany takie zajmują łącznie 1392,02 ha, co stanowi 9,7% powierzchni gruntów zalesionych.

Głównym gatunkiem panującym w drzewostanach ponad 100-letnich jest sosna zwyczajna (51,3%). Ważnymi z uwagi na stopień naturalności i wysoki wskaźnik różnorodności biologicznej są także drzewostany z panującymi bukami (19,9%) oraz dębami (19,3%). Mogą one być potencjalnym siedliskiem gatunków cennych, wymienionych w Załącznikach II i IV do Dyrektywy Siedliskowej.

Drewno martwych drzew

Martwe drewno w lesie jest środowiskiem życia wielu gatunków organizmów, zwłaszcza saprotroficznych grzybów i saproksylicznych owadów oraz gniazdujących w dziuplach ptaków. Zawarte w martwym drewnie substancje odżywcze wracają powoli do obiegu dzięki działalności reducentów i powiązanych z nimi zależnościami pokarmowymi innych organizmów.

W Nadleśnictwie Lipka zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkowy pomiar drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych, w oparciu o § 62 IUL, tj. na co dziesiątej powierzchni próbnej zakładanej do celów inwentaryzacji miąższości metodą reprezentacyjną w każdej warstwie gatunkowo-wiekowej,

Miąższość drewna martwego określono z podziałem na drewno: martwych drzew stojących i złomów; drzew ściętych i wyrwconych oraz stanowiące fragmenty drzew martwych.

Nadleśnictwo Lipka charakteryzuje się umiarkowaną miąższością drewna martwych drzew, zarówno stojących jak i leżących. Średnia miąższość drewna martwych drzew w skali Nadleśnictwa to 6,84 m³/ha, w tym martwych drzew stojących i złomów – 4,34 m³/ha, drzew leżących i fragmentów drzew martwych – 2,02 m³/ha.

Dodatkowo w trakcie prac taksacyjnych szacunkowo określono ilość martwego drewna w I klasie wieku (uprawy i młodniki), analizując tzw. kępy ekologiczne. Weryfikacji poddanych zostało 1222,55 ha drzewostanów, na których ilość martwego drewna oszacowano na 168 m³, co w przeliczeniu daje 0,14m³/ha.

Wskazania dotyczące postępowania z drewnem martwych drzew zawarto w Programie ochrony przyrody, gdzie zasadnie postuluje się dążenie do sukcesywnego zwiększania jego ilości.

Zniekształcenia

Borowacenie

Borowacenie polega na zniekształceniu ekosystemów leśnych w wyniku ujemnego oddziaływania zbyt dużego udziału sosny lub świerka rosnących na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Zjawisko to wpływa również negatywnie na skład gatunkowy runa oraz strukturę i cechy fizyko-chemiczne gleby. Przeprowadzone w Programie ochrony przyrody analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 42% powierzchni Nadleśnictwa, na 23% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 2% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych.

Monotypizacja (ujednolicenie składu gatunkowego i wiekowego)

Monotypizacja, czyli ujednolicenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów, jest kolejną formą zniekształcenia ekosystemów leśnych. Monotypizację wyróżnia się wtedy, gdy drzewostany jednogatunkowe i jednowiekowe występują w zasadzie na zwartych powierzchniach ok. 100 ha, w kompleksach ponad 200 ha. Formę tej degradacji zasadniczo wyróżnia się dla sosny i świerka.

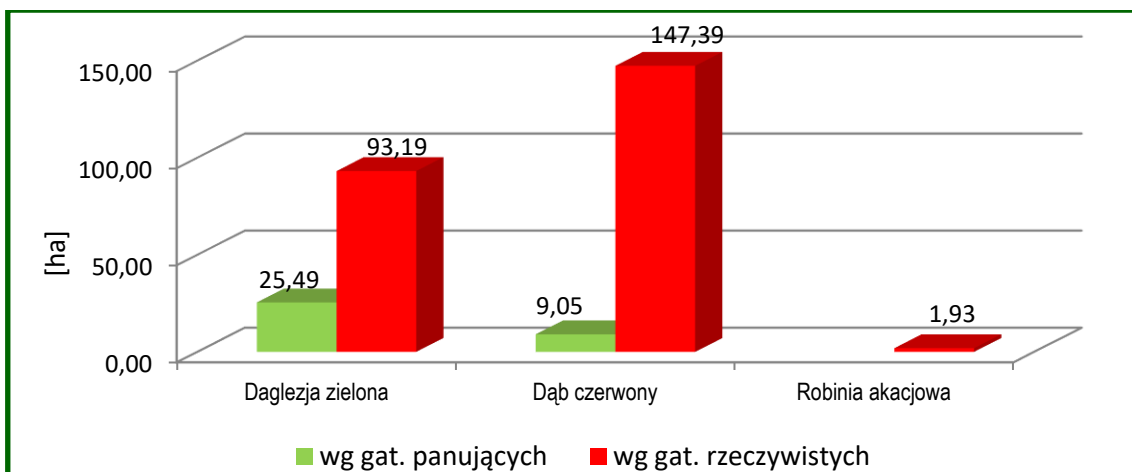
Biorąc pod uwagę te kryteria, należy stwierdzić, że w warunkach Nadleśnictwa Lipka monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Neofityzacja jest formą degeneracji fitocenozy leśnej polegającą na występowaniu gatunków obcego pochodzenia (tzw. neofitów) w zbiorowiskach leśnych, wskutek ich samoistnego wnikania (synantropizacji) lub celowego wprowadzania ze względów gospodarczych.

Powierzchnia drzewostanów z gatunkami obcego pochodzenia w Nadleśnictwie Lipka

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Wg gatunków panujących	Wg rzeczywistego udziału gatunków drzew
		[ha] / liczba wyłączeń	
1	2	3	4
1.	Daglezja zielona	25,49/11	93,19/37
2.	Dąb czerwony	9,05/5	147,39/39
3.	Robinia akacyjowa	-	1,93/1
Razem		34,54/16	242,51/77

Występowanie gatunków obcego pochodzenia w drzewostanie na terenie Nadleśnictwa Lipka
Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w Nadleśnictwie Lipka

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (pjd., mjsc.)	w warstwie nalu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszyciu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		3	4	5	6	7
1.	Cyprysik Lawsona				1	
2.	Czeremcha amerykańska		2		718	
3.	Daglezja zielona	26	87	3	1	14
4.	Dąb czerwony	34	62		1	5
5.	Kasztanowiec biały		17	1		4
6.	Morwa biała				2	
7.	Robinia akacjowa	1	35		7	6
8.	Sosna Banksa		3			
9.	Sosna smołowa		1			
10.	Sosna wejmutka		5			3
11.	Suchodrzew				1	
12.	Śnieguliczka biała				25	
13.	Żywotnik olbrzymi					1
Razem		61	212	4	756	33

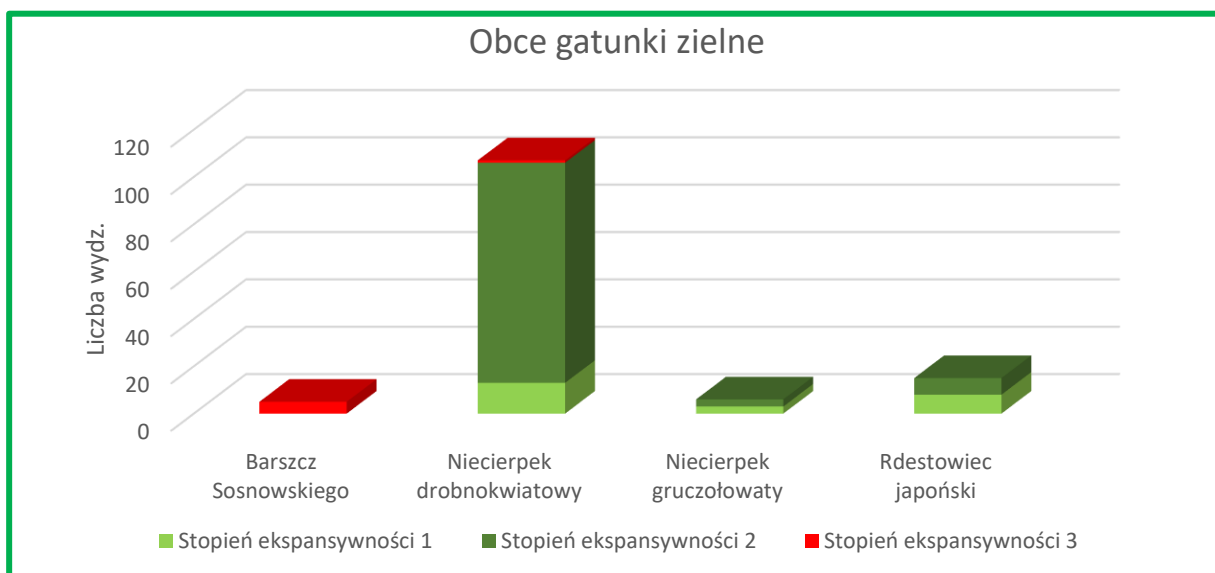
W Nadleśnictwie problem neofityzacji ma niewielkie znaczenie. Wyróżniono tylko 16 drzewostanów (34,54 ha) z panującym gatunkiem obcym: 5 z dębem czerwonym,

11 z daglezią zieloną oraz 77 drzewostanów, gdzie gatunki obce: daglezią zieloną, dąb czerwony, robinia akacja są gatunkami domieszkowymi. W sumie gatunki obce według rzeczywistego udziału zajmują 242,51 ha, co w skali Nadleśnictwa stanowi 1,7% powierzchni gruntów zalesionych.

Zainwentaryzowano również 212 wyłączeń, w których gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami oraz 789 wyłączenia, gdzie gatunki obce wyróżniono w warstwach: podszytu, samosiewu, zakrzewień, przestoi i zadrzewień. Głównym gatunkiem inwazyjnym obcego pochodzenia występującym w podszytcie jest czeremcha amerykańska.

Zgodnie z protokołem KZP w programie ochrony przyrody należy przedstawić zaewidencjonowane stanowiska ekspansywnych neofitów wymienionych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 9.09.2011 w sprawie listy roślin i zwierząt gatunków obcych, które w przypadku uwolnienia do środowiska przyrodniczego mogą zagrozić gatunkom rodzimym lub siedliskom przyrodniczym.

W wyniku prac terenowych przeprowadzonych przez pracowników nadleśnictwa w sierpniu i wrześniu 2019 roku powstała lista gatunków wraz z określeniem ich stopnia pokrycia i stopnia ekspansywności. Wykaz ten zawiera dane adresowe dla ekspansywnych neofitów jednak nadmienić trzeba, że gatunki te nie zajmują całych pododdziałów, lecz tylko stanowiska punktowe. Wykaz zamieszczony jest w Programie Ochrony Przyrody.

Stopień ekspansywności roślin zielnych obcego pochodzenia na terenie N-ctwa Lipka

3.3. Formy ochrony przyrody występujące na gruntach Nadleśnictwa

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka i w jego zasięgu terytorialnym występują następujące rodzaje chronionych obiektów przestrzennych i punktowych, powołanych na podstawie ustawy o ochronie przyrody:

- rezerwat przyrody: „Uroczysko Jary”;
- obszary chronionego krajobrazu: „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”, „Dolina Łobżonki i Bory Kujańskie” oraz „Doliny Rzeki Debrzynki”;
- obszary Natura 2000: PLH300040 „Dolina Łobżonki”, PLH300047 „Dolina Debrzynki”;
- użytki ekologiczne: „Gwdziańskie Mechowiska”, „Starowiśniewski Mszar”, „Głogi nad Kamionką”;
- pomniki przyrody: 26 pojedynczych drzew oraz aleja grabowa (163 drzewa);
- ochrona gatunkowa – strefy ochrony gatunkowej: trzy dla bielika, jedna dla bociana czarnego oraz jedna dla rybołowa.

Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka

Rodzaj obiektu	Liczba	Powierzchnia całkowita [ha]	Powierzchnia w zasięgu N-ctwa [ha]	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa					
				lasy [ha]	[%]	grunty nieleśne [ha]	[%]	razem [ha]	[%]
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Rezerwat przyrody	1	86,26	86,26	58,67	84,6	10,70	15,4	69,37	100,0
Obszary Chronionego Krajobrazu	3	114308,07	8672,10	6526,23	95,5	233,00	4,5	6759,23	100,0
Obszary Natura 2000	2	6815,32	1383,42	1004,71	92,9	77,13	7,1	1081,84	100,0
Użytki ekologiczne	3	49,72	49,72	-	-	42,44	100,0	42,44	100,0
Pomniki przyrody	27	-	-	-	-	-	-	-	-
Ochrona gatunkowa – strefy ochrony	5	288,51	288,51	259,70	90,0	28,81	10,0	288,51	100,0

3.3.1. Rezerwat przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo występuje rezerwat przyrody „Uroczysko Jary”, ustanowiony Rozporządzeniem MOŚZNiL z dnia 23 grudnia 1998 r. (Dz. U. z 1998 r., Nr 166, poz.1234) na powierzchni 86,00 ha. Aktualnie obowiązującym aktem prawnym dla rezerwatu jest Zarządzenie Nr 20/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 12 kwietnia 2011r. (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 162, poz. 2651) i obejmuje powierzchnię 86,26 ha (wyliczoną w oparciu o dane przestrzenne GIS jako

suma powierzchni poligonów opisanych współrzędnymi punktów załamania granicy rezerwatu, w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992).

Zlokalizowany jest w województwie wielkopolskim, w powiecie złotowskim, w gminie Złotów, obrębie ewidencyjnym Górzna, niedaleko wsi Górzna.

Grunty w zarządzie Nadleśnictwa Lipka zajmują powierzchnię 69,37 ha, położone w leśnictwie Dzierżążnia, w oddziałach: 468c, d, j, k, ~a, ~b, 469c, d, ~a, 479a – f, ~a, 480a – j, ~a, 481a – f, h, ~a, 482a, b, ~a, ~b, 492a – d, ~a. Podział gruntów według rodzajów powierzchni przedstawia się następująco:

- grunty leśne zalesione i niezalesione - 57,42 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 1,25 ha,
- grunty nieleśne - 10,70 ha.

Za cel ochrony przyjęto „zachowanie ze względów naukowych, dydaktycznych i krajobrazowych rzadkich gatunków roślin leśnych, zaroślowych, łąkowych, wodnych, bagiennych, źródliskowych i torfowiskowych, występujących w rynnach polodowcowych i na dnie jarów.”

Rezerwat został określony jako:

I. Rodzaj rezerwatu: florystyczny (Fl);

II. Typ i podtyp rezerwatu:

a) ze względu na dominujący przedmiot ochrony:

-typ: biocenotyczny i fizjocenotyczny (PBf);

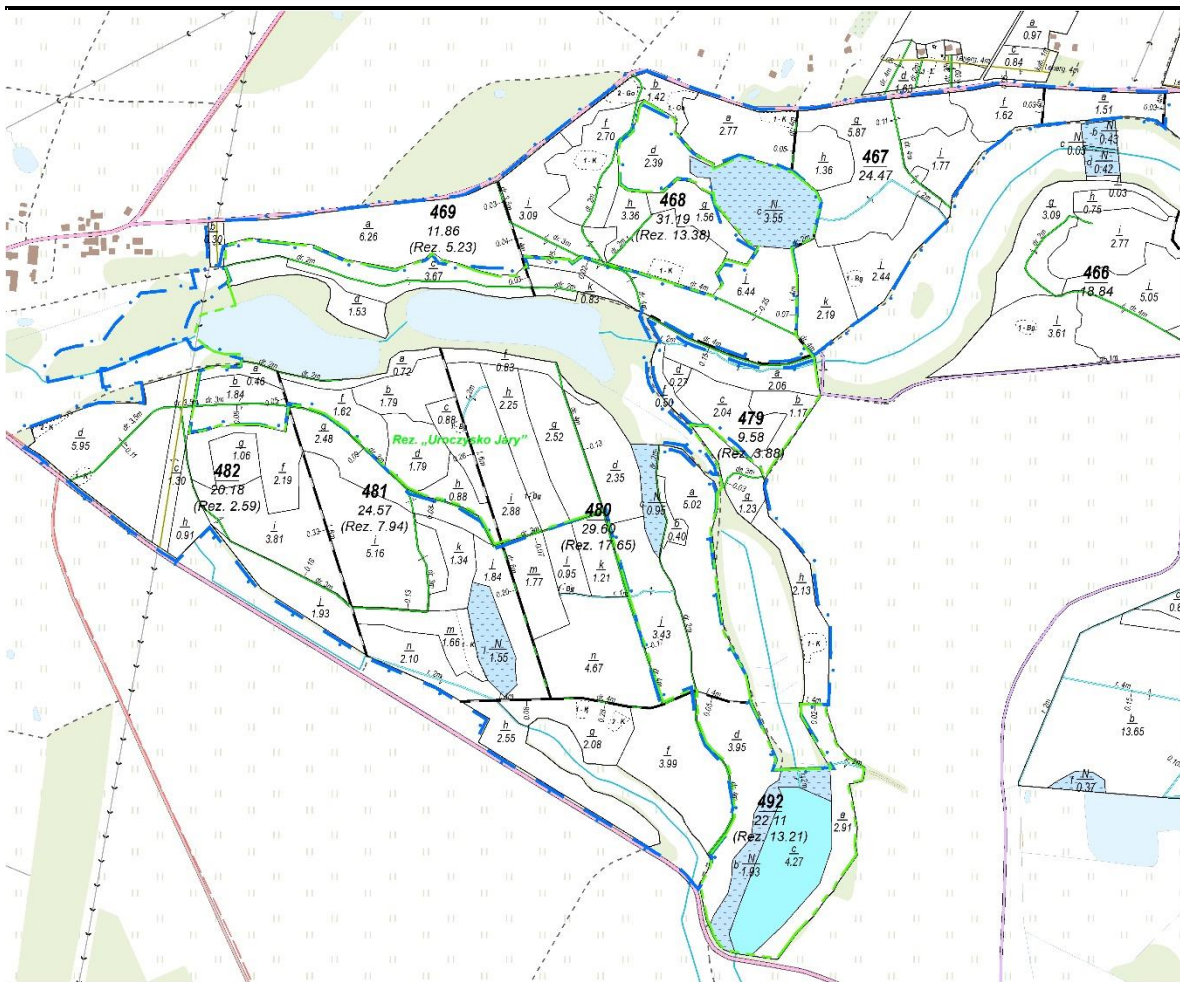
-podtyp: biocenoz naturalnych i półnaturalnych (bp);

b) ze względu na główny typ ekosystemu:

- typ: różnych ekosystemów (EE);

- podtyp: lasów i wód (lw).

Zarządzeniem Nr 20/11 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 12 kwietnia 2011 r. ustanowiono otulinę rezerwatu o powierzchni 108,13 ha, z tego 93,88 ha na gruntach Nadleśnictwa, w oddziałach: 466a, 467f – k, ~b, ~c, 468a, b, f – i, ~c, 469a, b, ~b, ~c, 479g, h, ~b, 480k – n, ~b, 481g, i – n, ~b, 482c – j, ~c, ~d, 492f – h, ~b, ~c.

Mapa sytuacyjna rezerwatu „Uroczysko Jary” wraz z otuliną

Rezerwat posiada plan ochrony, ustanowiony Rozporządzeniem Nr 11/2005 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 19 września 2005 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Uroczysko Jary" (Dz. Urz. z 2005 r. Nr 142, poz. 3920).

Poniższa tabela przedstawia obowiązujące działania ochronne na obszarze rezerwatu z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji.

Działania ochrony czynnej dla rezerwatu „Uroczysko Jary” na terenie Nadleśnictwa Lipka

Adres stary (PUL 2002-2011r.)	Adres aktualny (PUL 2022-2031)	Działania ochronne
1	2	3
	08-18-1-06-468 -d -00	Obserwacja kierunków przebiegu naturalnych procesów przyrodniczych
	08-18-1-06-468 -j -00	
265d, 265j, 265k,	08-18-1-06-468 -k -00	
265l, 266c, 268a,	08-18-1-06-469 -c -00	
268b, 268c, 268d,	08-18-1-06-469 -d -00	
268f, 268g, 268i,	08-18-1-06-479 -a -00	
269a, 269b, 269d,	08-18-1-06-479 -b -00	
269f, 269h, 270a,	08-18-1-06-479 -c -00	
271a, 271c, 271d	08-18-1-06-479 -d -00	
	08-18-1-06-479 -f -00	
	08-18-1-06-480 -a -00	

Adres stary (PUL 2002-2011r.) 1	Adres aktualny (PUL 2022-2031) 2	Działania ochronne 3
	08-18-1-06-480 -b -00 08-18-1-06-480 -d -00 08-18-1-06-480 -f -00 08-18-1-06-480 -g -00 08-18-1-06-480 -h -00 08-18-1-06-480 -j -00 08-18-1-06-481 -a -00 08-18-1-06-481 -b -00 08-18-1-06-481 -d -00 08-18-1-06-481 -f -00 08-18-1-06-481 -h -00 08-18-1-06-482 -a -00 08-18-1-06-482 -b -00 08-18-1-06-492 -a -00 08-18-1-06-492 -c -00 08-18-1-06-492 -d -00	
Grunty obce (dz. ewid. nr 659, 660)	Grunty obce (dz. ewid. nr 659, 660)	Koszenie łąk w celu ich zachowania
468c	08-18-1-06-468 -c -00	Regulacja stosunków wodnych polegająca na podniesieniu poziomu wody poprzez wypłylenie rowu odwadniającego o 50 cm w okresie 5 lat, po 10 cm rocznie, do roku 2010.
480i, 481c	08-18-1-06-480 -i -00 08-18-1-06-481 -c -00	Przebudowa drzewostanów w kierunku lasów o składzie gatunkowym i strukturze zgodnych z warunkami naturalnymi, polegająca na regulacji składu gatunkowego poprzez popieranie gatunków liściastych oraz regulacji zagęszczenia drzew w drzewostanach poprzez usunięcie ¼ rzędów w 2005 roku i ¼ rzędów w 2010 (metoda schematyczna)
271b	08-18-1-06-492 -b -00	Odtworzenie ekosystemu łąkowego poprzez koszenie trzcinowiska co najmniej raz na 2 lata w sierpniu.
Dotyczy obszaru ochrony krajobrazowej		Zabiegi ochronne prowadzone w ekosystemach leśnych należy prowadzić w sposób nie naruszający struktury pasów o szerokości 50m od brzegów jezior znajdujących się na obszarze ochrony krajobrazowej
Dotyczy obszaru ochrony krajobrazowej i czynnej		Ograniczenie zabiegów ochronnych, realizowanych na zboczach, wyłącznie do okresu zimowego, gdy gleba jest odpowiednio zmarznięta
Dotyczy obszaru ochrony krajobrazowej i czynnej		Usuwanie gatunków obcych geograficznie, takich jak: śnieguliczka biała, porzecznica alpejska, dąb czerwony, czeremcha amerykańska w drodze wycięcia, wrywania i wykopywania do 2010 roku
Dotyczy obszaru ochrony krajobrazowej i czynnej		Likwidację siedlisk antropogenicznych poprzez usunięcie nielegalnych wysypisk odpadów (gruzu), do końca 2006 roku, bez używania ciężkiego sprzętu, szczególnie w północnej części pododdziału 468c i powtarzanie tych czynności według potrzeb
Dotyczy całego rezerwatu.		Wykonanie tablic informujących o rezerwacie

Adres stary (PUL 2002-2011r.) 1	Adres aktualny (PUL 2022-2031) 2	Działania ochronne 3
Dotyczy całego rezerwatu.		Wykonanie tablic informujących o obowiązujących w rezerwacie zakazach
Dotyczy całego rezerwatu.		Wykonanie tablicy poglądowej o rezerwacie
Dotyczy całego rezerwatu.		Wykonanie ścieżki dydaktycznej
Dotyczy całego rezerwatu.		Utrzymanie pieszego szlaku turystycznego
Dotyczy całego rezerwatu.		Utrzymanie szlaku rowerowego
Dotyczy całego rezerwatu.		Ochrona przeciwpożarowa w obrębie całego rezerwatu

W *Planie* w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych.

Zgodnie z zapisami *Planu*, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

Zgodnie z art. 13 ust. 3b projekt planu urządzenia lasu w części dotyczącej otuliny rezerwatu wymaga uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu w zakresie ustaleń mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody rezerwatu przyrody.

Zestawienie wyłączeń i wskazań gospodarczych zaliczonych do otuliny rezerwatu przyrody „Uroczysko Jary” na terenie Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Adres leśny	Pow.	Rodzaj pow.	Wskazania gospodarcze	Budowa pionowa	Gospodarstwo
1	2	3	4	5	6	7
1.	08-18-1-06-466 -a -00	1,51	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
2.	08-18-1-06-467 -f -00	1,62	D-STAN	TW	DRZEW	S
3.	08-18-1-06-467 -g -00	5,87	D-STAN	TW	DRZEW	S
4.	08-18-1-06-467 -h -00	1,36	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
5.	08-18-1-06-467 -i -00	1,77	D-STAN	BRAK WSK	2 PIĘTR	S
6.	08-18-1-06-467 -j -00	2,44	D-STAN	BRAK WSK	2 PIĘTR	S
7.	08-18-1-06-467 -k -00	2,19	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
8.	08-18-1-06-467 --b -00	0,11	DROGI L	-	-	-
9.	08-18-1-06-467 --c -00	0,03	LINIE	-	-	-
10.	08-18-1-06-468 -a -00	2,77	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
11.	08-18-1-06-468 -b -00	1,42	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
12.	08-18-1-06-468 -f -00	2,70	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
13.	08-18-1-06-468 -g -00	1,56	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S

14.	08-18-1-06-468	-h -00	3,36	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
15.	08-18-1-06-468	-i -00	3,09	D-STAN	TW	DRZEW	S
16.	08-18-1-06-468	--c -00	0,10	DROGI L	-	-	-
17.	08-18-1-06-469	-a -00	6,26	D-STAN	TP	DRZEW	S
18.	08-18-1-06-469	-b -00	0,30	L ENERG	-	-	-
19.	08-18-1-06-469	--b -00	0,03	DROGI L	-	-	-
20.	08-18-1-06-469	--c -00	0,04	LINIE	-	-	-
21.	08-18-1-06-479	-g -00	1,23	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
22.	08-18-1-06-479	-h -00	2,13	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
23.	08-18-1-06-479	--b -00	0,03	DROGI L	-	-	-
24.	08-18-1-06-480	-k -00	1,21	D-STAN	TP	DRZEW	S
25.	08-18-1-06-480	-l -00	0,95	D-STAN	TP	DRZEW	S
26.	08-18-1-06-480	-m -00	1,77	D-STAN	TW	DRZEW	S
27.	08-18-1-06-480	-n -00	4,67	D-STAN	TP	DRZEW	S
28.	08-18-1-06-480	--b -00	0,17	DROGI L	-	-	-
29.	08-18-1-06-481	-g -00	2,48	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
30.	08-18-1-06-481	-i -00	5,16	D-STAN	TP	DRZEW	S
31.	08-18-1-06-481	-j -00	1,84	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
32.	08-18-1-06-481	-k -00	1,34	D-STAN	TW	DRZEW	S
33.	08-18-1-06-481	-l -00	1,55	BAGNO	-	-	-
34.	08-18-1-06-481	-m -00	1,66	D-STAN	PIEL, CP	DRZEW	S
35.	08-18-1-06-481	-n -00	2,10	D-STAN	TP	DRZEW	S
36.	08-18-1-06-481	--b -00	0,50	DROGI L	-	-	-
37.	08-18-1-06-482	-c -00	1,30	L ENERG	-	-	-
38.	08-18-1-06-482	-d -00	5,95	D-STAN	TP	DRZEW	S
39.	08-18-1-06-482	-f -00	2,19	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
40.	08-18-1-06-482	-g -00	1,06	D-STAN	BRAK WSK	DRZEW	S
41.	08-18-1-06-482	-h -00	0,91	D-STAN	TP	DRZEW	S
42.	08-18-1-06-482	-i -00	3,81	D-STAN	TP	DRZEW	S
43.	08-18-1-06-482	-j -00	1,93	D-STAN	TP	DRZEW	S
44.	08-18-1-06-482	--c -00	0,11	DROGI L	-	-	-
45.	08-18-1-06-482	--d -00	0,33	LINIE	-	-	-
46.	08-18-1-06-492	-f -00	3,99	D-STAN	TP,AGROT,ODN-IIP	DRZEW	S
47.	08-18-1-06-492	-g -00	2,08	D-STAN	TW	DRZEW	S
48.	08-18-1-06-492	-h -00	2,55	D-STAN	CP	DRZEW	S
49.	08-18-1-06-492	--b -00	0,07	LINIE	-	-	-
50.	08-18-1-06-492	--c -00	0,28	DROGI L	-	-	-
Razem			93,88				

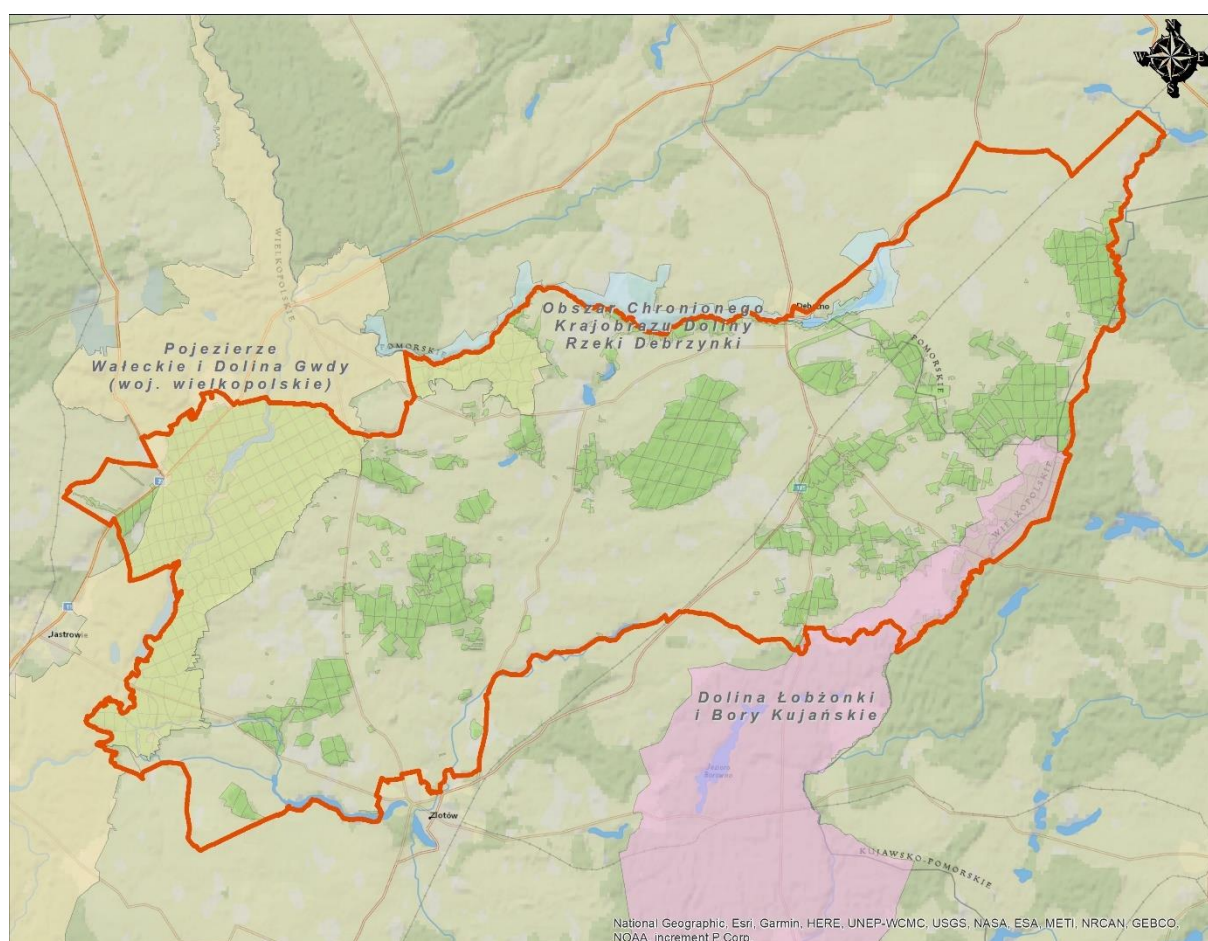
W Planie w wyłączeniach leżących w otulinie rezerwatu przyrody zaplanowano wskazania gospodarcze z zakresu pielęgnowania lasu. W 6 wyłączeniach zaplanowano trzebież wczesną (TW), w 11 trzebież późną (TP), w 2 czyszczenie późne (CP), w jednym pielęgnowanie upraw (PIEL). W oddz 492f zaplanowano zabiegi agrotechniczne poprzedzające wprowadzenie II piętra. Pozostałe wyłączenia pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Powyższe zabiegi nie wpłyną negatywnie na ochronę przyrody w rezerwacie „Uroczysko Jary”.

3.3.2. Obszary chronionego krajobrazu

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka występują 3 obszary chronionego krajobrazu:

Obszary chronionego krajobrazu położone w zasięgu Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Nazwa obszaru	Data utworzenia	Pow. ogólna obszaru	Pow. w zasięgu N-ctwa	Pow. na gruntach N-ctwa
			[ha]		
1	2	3	4	5	6
1.	„Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”	31.05.1989 r.	95502,81	6478,52	5940,69
2.	„Dolina Łobżonki i Bory Kująnskie”	31.05.1989 r.	17240,00	1843,46	784,33
3.	„Doliny Rzeki Debrzynki”	30.09.2019 r.	34,21	34,21	34,21
Razem powierzchnia			114308,07	8672,10	6759,23

Obszary chronionego krajobrazu na tle Nadleśnictwa Lipka

➤ **„Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy”**

Obszar ten utworzono Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 11 poz. 95), potwierdzoną Rozporządzeniem

Nr 1/90 Wojewody Pilskiego z dnia 27 grudnia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 2 poz. 2), następnie Rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13 poz. 83).

Po zmianach związanych z podziałem administracyjnym kraju, zostało wydane Rozporządzenie Nr 212/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 29 listopada 2006 r w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego Nr 20 poz. 4770). W wyniku błędów proceduralnych, popełnionych w postępowaniu legislacyjnym, przepisy te zostały unieważnione Wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2011 roku (Nr IV SA/Po 709/10). W związku z powyższym, dla tego obszaru nie obowiązują zakazy, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2020 r., poz. 1614).

„Pojezierze Wałeckie i Dolina Gwdy” obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Według aktu powołania z 1989 roku powierzchnia ogólna obszaru wynosiła 93910 ha. Aktualnie powierzchnia obszaru wynosi 95502,81 ha, w tym:

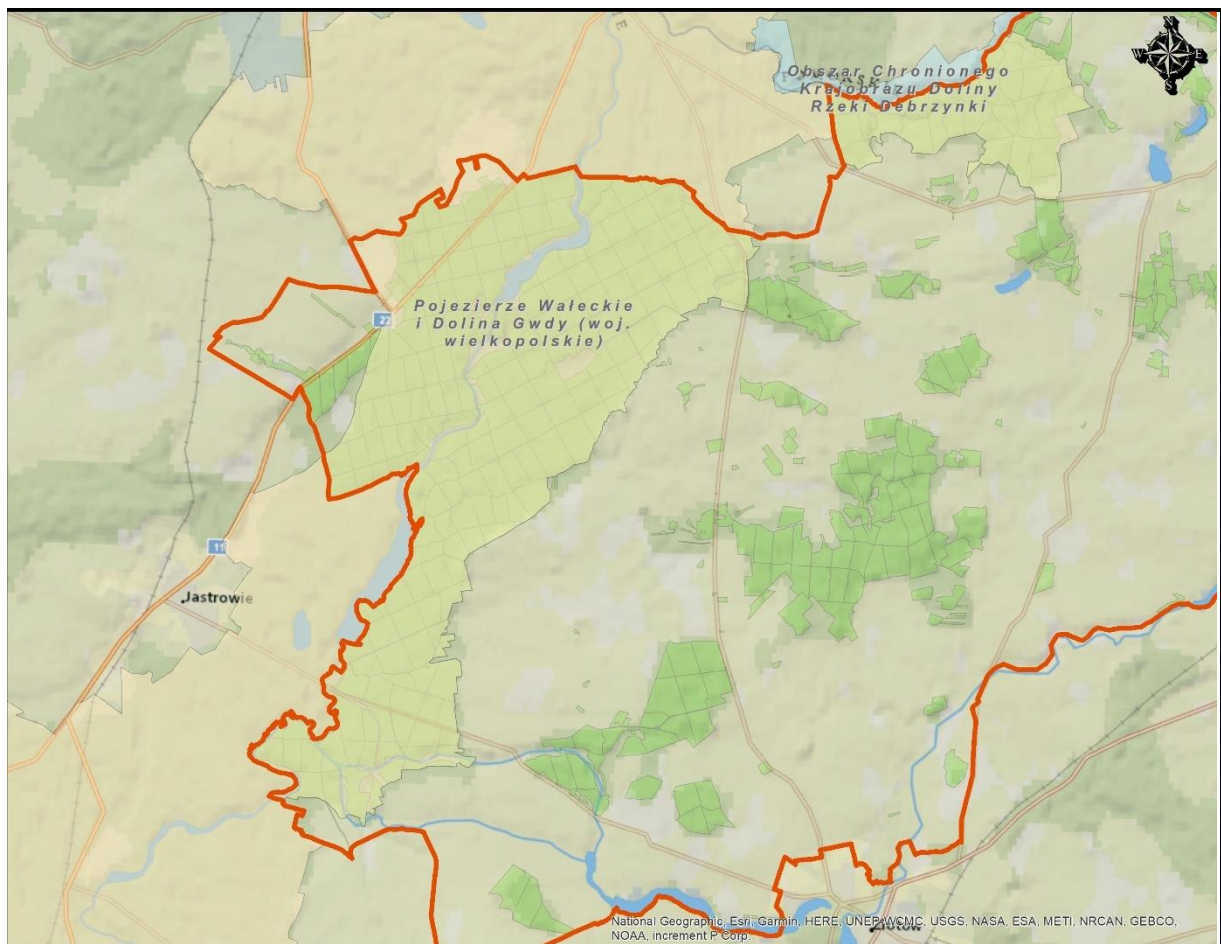
- w województwie wielkopolskim – 58375 ha (na podstawie Rozporządzenia Nr 212/06 Wojewody Wielkopolskiego);
- w województwie zachodniopomorskim – 37127,81 ha (na podstawie Obwieszczenia Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie jednolitego tekstu uchwały w sprawie obszarów chronionego krajobrazu).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka, w granicach województwa wielkopolskiego, znajduje się 6,8% powierzchni obszaru, to jest 6478,52 ha, z czego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo – 5940,69 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 5591,38 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 155,67 ha,
- grunty nieleśne - 193,64 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 12g,h,i,j, 13l,m,n,o,p,r,s, 14-16, 22-30, 49-61, 81, 82a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,m,n,~a,~b, ~c, 83a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,~a,~b,~c,~d,~f,124a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,~a,~b,216-242,

243a,b,c,d,f,g,h,~a,~b, 244-270, 271b,c,d,g,h,i, k,l,m,n,o,p, 277-322, 328-343, 348a,b,c, d, 349-358, 367-377, 389a,b,c,d, f,g,h,i,j,k,p,~a, 390-395, 422-430, 444-448, 452-455, 459-461, 470-474, 483-489, 493-506, 507a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,~a,~b,~c,~d.

Mapa sytuacyjna obszaru chronionego krajobrazu „Pojezierze Waleckie i Dolina Gwdy” w Nadleśnictwie Lipka

➤ „Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie”

Obszar ten utworzono Uchwałą Nr IX/56/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 11 poz. 95), potwierdzoną Rozporządzeniem Nr 1/90 Wojewody Pilskiego z dnia 27 grudnia 1990 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 2 poz. 2), następnie Rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. (Dz. Urz. Woj. Pilskiego Nr 13 poz. 83).

Po zmianach związanych z podziałem administracyjnym kraju, zostało wydane Rozporządzenie Nr 1/08 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 stycznia 2008 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Łobzonki i Bory Kujańskie” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r., Nr 7, poz. 138). W wyniku błędów proceduralnych, popełnionych w postępowaniu legislacyjnym, przepisy te zostały unieważnione Wyrokiem Wojewódzkiego

Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 22 września 2011 roku (Nr IV SA/Po 720/11). W związku z powyższym, dla tego obszaru nie obowiązują zakazy, o których mowa w art. 24 ustawy o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity, Dz. U. 2020 r., poz. 1614).

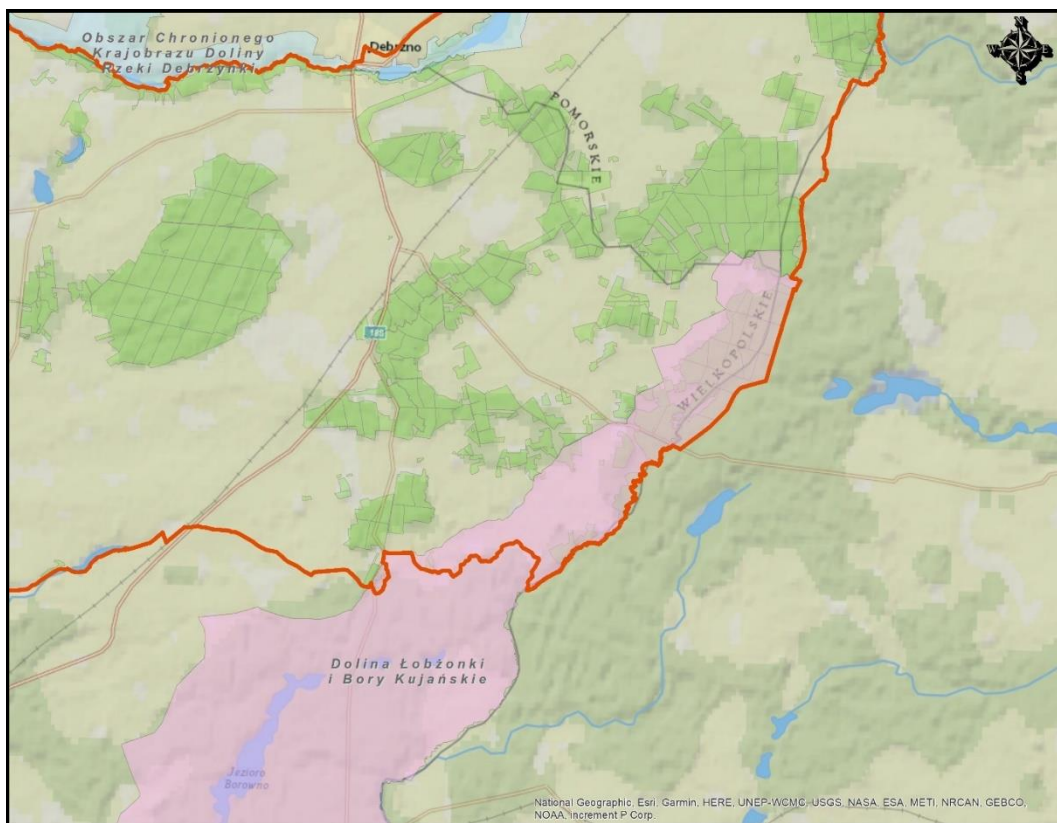
„Dolina Łobzonki i Bory Kująskie” obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnią funkcję korytarzy ekologicznych.

Według aktu powołania z 1989 roku powierzchnia ogólna obszaru wynosi 17240,00 ha.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka znajduje się 10,7% powierzchni obszaru, to jest 1843,46 ha, z czego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo – 784,33 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 729,54 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 15,43 ha,
- grunty nieleśne - 39,36 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w leśnictwach Białobłocie i Osowo, w oddz.: 67, 85-90, 92-95, 96a,b,c,d,f,j,~a,~b,~c, 97-101, 125-129, 130a,b, d,f,g,h,i,j,k, l,m,n,o, 151-153, 177-178, 179f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p, 200, 201h,i,j, 206, 212, 215b,c,d, g, 578j.

Mapa sytuacyjna obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Łobzonki i Bory Kująskie” w Nadleśnictwie Lipka

„Doliny Rzeki Debrzynki”

Obszar ten utworzono Uchwałą Nr 165/XII/19 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 30 września 2019 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Debrzynki (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2019 r., poz. 4711).

„Doliny Rzeki Debrzynki” obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się naturalny krajobraz doliny rzecznej strefy pojeziernej, charakteryzujące się unikatowymi walorami przyrodniczymi i fizjonomicznymi, wartościowe ze względu na ekosystemy hydrogeniczne, walory krajobrazowe i możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem oraz pełnią funkcję korytarza ekologicznego rangi subregionalnej – łączącego obszar Pojezierza Krajeńskiego z korytarzem ekologicznym rangi ponadregionalnej – Doliny Gwdy.

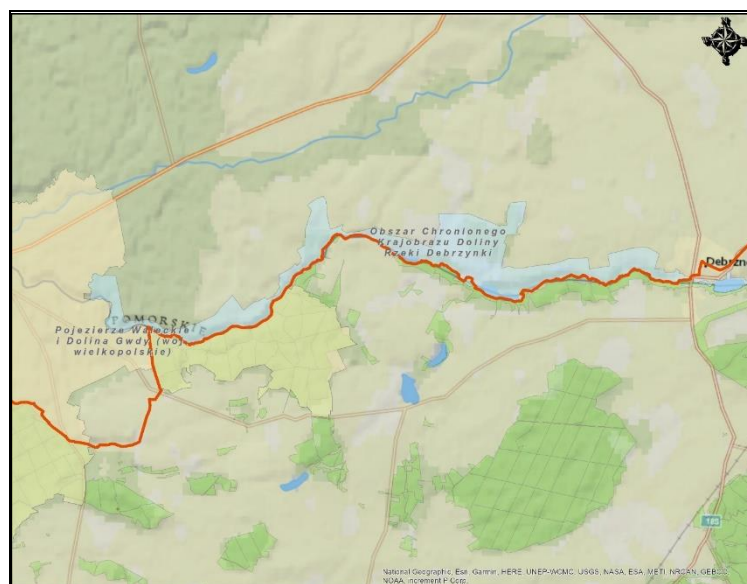
Celem ochrony jest zachowanie w stanie niezmienionym naturalnych ekosystemów hydrogenicznym dna doliny zalewowej i jej erozyjnych krawędzi oraz ich specyfiki krajobrazowej, charakterystycznej dla dolin terenu Pojezierza Południowopomorskiego.

Obszar położony jest na terenie miasta i gminy wiejskiej Debrzno i zajmuje powierzchnię 1565,26 ha (obliczoną na podstawie obowiązującego odwzorowania PL-1992).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka znajduje się 22,4% powierzchni obszaru, to jest 350,12 ha, z czego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo – 34,21 ha, w tym:

- grunty zalesione i niezalesione - 34,15 ha,
- grunty związane z gospodarką leśną - 0,06 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w leśnictwie Lipka, w oddz.: 1a, 543, 544a, c-g, ~a

**Mapa sytuacyjna obszaru chronionego krajobrazu „Doliny Rzeki Debrzynki”
w Nadleśnictwie Lipka**

3.3.3. Obszary Natura 2000

Według stanu na 01.01.2022 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka występują następujące obszary Natura 2000:

- obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW):
 - PLH300040 „Dolina Łobżonki”,
 - PLH300047 „Dolina Debrzynki”.

Charakterystyka obszarów, przedstawiona w dalszej części, opracowana została z wykorzystaniem danych i opisów zawartych w SDF-ach (Standardowych Formularzach Danych) dla obszarów.

Zestawienie powierzchni obszarów Natura 2000 w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Kod obszaru	Nazwa obszaru	Pow. całkowita (ha)	Pow. w zasięgu N-ctwa (ha)	Pow. w zarządzie Nadleśnictwa		
					lasy (ha)	grunty nieleśne (ha)	razem (ha)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	PLH300040	Dolina Łobżonki	5894,45	586,13	324,54	38,02	362,56
2.	PLH300047	Dolina Debrzynki	920,87	797,29	680,17	39,11	719,28
RAZEM POWIERZCHNIA SOO			6815,32	1383,42	1004,71	77,13	1081,84

Nadleśnictwo Lipka na tle obszarów Natura 2000

➤ **PLH300040 „Dolina Łobżonki”**

Obszar ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Obszar zajmuje powierzchnię 5894,45 ha. Położony jest w województwie pomorskim, kujawsko-pomorskim i wielkopolskim.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 586,13 ha (9,9% ogólnej powierzchni), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 362,25 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 317,72 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 6,82 ha;
- grunty nieleśne – 38,02 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 85-90, 92-95, 96a,b,c,d,f,j,~a,~b,~c, 100b, 101b,f,h, 102c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p, 103-104, 105a,b,c,d,f,g, 126d,f, 127c,d,f,i,j, 129a,c,d, 130d, 151c,d,f,g,i,k, 152a,f,g,i,l,m, 177f, 200b, 566h, 575a,b,c, 583b,d,f,g.

Nadleśnictwo Lipka na tle obszaru PLH300040 „Dolina Łobżonki”

Obszar chroniący rzekę Łobżonkę (Łobżonkę) wraz z fragmentami dopływów – Lubczą i Orlą oraz tereny do nich przyległe, stanowiąc jeden z najcenniejszych obszarów przyrodniczych na Krajnie (Pojezierzu Krajeńskim). Osią obszaru jest około 60 kilometrowa dolina rzeki Łobżonki od okolic Białobłocia i Lutówka aż po dolinę rzeki Noteć (poniżej Osieka n/Notecią). W rzekach dominuje żwirowo-piaszczysty charakter dna i żwawy nurt nawiązujący do rzek podgórskich. Obszar wyróżnia obecność bogatych florystycznie, właściwie wykształconych grądów w odmianie krajeńskiej oraz znaczne powierzchnie ekstensywnie użytkowanych łąk.

W SDF-ie dla obszaru (wg daty aktualizacji 10-2020) odnotowano 20 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, w tym 18 stanowiące przedmioty ochrony. Są to:

- 3140 Twardowodne oligotroficzne i mezotroficzne zbiorniki z podwodnymi łąkami ramienic,
- 3150 Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne,
- 3160 Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne,
- 3260 Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników
- 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne,
- 6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie,
- 7110* Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe),
- 7120 Torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji,
- 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska na niżu,
- 7210* Torfowiska nakredowe,
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk,
- 9110 Kwaśne buczyny,
- 9130 Żyzne buczyny
- 9160 Grąd subatlantycki
- 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny,
- 9190 Kwaśne dąbrowy,
- 91D0* Bory i lasy bagienne,
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, olsy źródliskowe.

Dodatkowo w SDF-ie wymieniono 10 gatunków zwierząt z Załącznika II DS będących przedmiotem ochrony: Bóbr europejski (*Castor fiber*), Wydra (*Lutra lutra*), Traszka grzebieniasta (*Triturus cristatus*), Kumak nizinny (*Bombina bombina*), Minóg strumieniowy (*Lamperta planeri*), Skójką gruboskorupowa (*Unio crassus*), Trzepla zielona (*Ophiogomphus cecilia*), Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*), Jelonek rogacz (*Lucanus cervus*), Pachnica dębowa (*Osmoderma eremita*).

Również przedmiotem ochrony są 2 rośliny: Lipiennik Loesla (*Liparis loeselii*), Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący (*Hamatocaulis vernicosus*).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **PLH300047 „Dolina Debrzynki”**

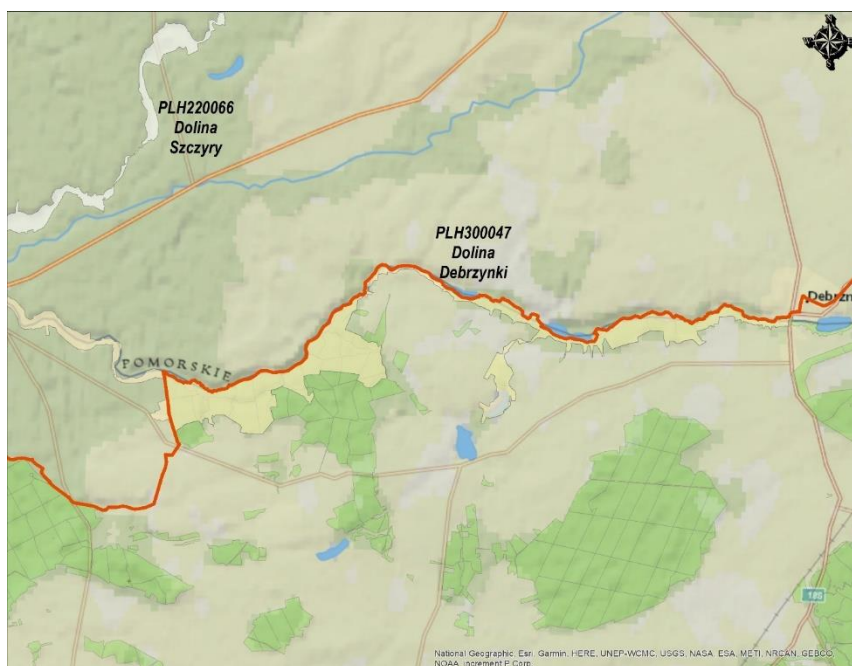
Obszar ustanowiony Decyzją Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2010) 9669)(2011/64/UE).

Obszar zajmuje powierzchnię 920,87 ha. Położony jest w województwie pomorskim i wielkopolskim.

W zasięgu Nadleśnictwa obszar zajmuje powierzchnię 797,29 ha (86,6% ogólnej powierzchni), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 719,28 ha, w tym:

- grunty leśne zalesione i niezalesione – 670,31 ha;
- grunty związane z gospodarką leśną – 9,86 ha;
- grunty nieleśne – 39,11 ha.

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo położone są w oddziałach: 3-7, 8a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,~a, 9-10, 11a,b,c,d,f,g,h,i,j,k,l, 12f,g,h,i,j, 13a,b,c,f,g,h,i,j,k,l,m,n,o,p,r,s, 14-16, 20, 22, 23a,b,c,d, 24a,b,c,g, 25a,b,c,d,f,g, 26a,b,c,d,g,h, 27-30, 47, 49a,b, 50a,b, 54c,d,j, 55a,f, 56-60.

Nadleśnictwo Lipka na tle obszaru PLH300047 „Dolina Debrzynki”

Obszar obejmuje istotny pod względem występowania siedlisk Natura 2000 odcinek niewielkiej rzeki Debrzynki, dopływu Gwdy. Krawędzie porośnięte są przeważnie starodrzewiem bukowym. Wzdłuż krawędzi doliny zachowały się także dobrze zachowane wiszące torfowiska źródliskowe. W dolinie występują torfowiska soligeniczne przepływowe, w przeszłości użytkowane jako łąki, obecnie tylko sporadycznie koszone, zarastające szuwarami oraz ziołoroślami. Na znacznym odcinku dobrze zachowała się naturalna strefowość roślinności.

W SDF-ie wg aktualizacji na styczeń 2021 r. dla obszaru odnotowano 8 typów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, stanowiących przedmiot ochrony. Są to:

- 3150 Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne
- 6430 Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne
- 7220* Źródlika wapienne ze zbiorowiskami
- 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk
- 9110 Kwaśne buczyny
- 9130 Żyzne buczyny
- 9160 Grąd subatlantycki
- 91E0* Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe

Dodatkowo w SDF-ie wymieniono 6 gatunków zwierząt z Załącznika II DS będących przedmiotem ochrony: Bóbr europejski (*Castor fiber*), Wydra (*Lutra lutra*), Poczwarówka zwężona (*Vertigo angustior*), Poczwarówka jajowata (*Vertigo moulinsiana*), Zalotka większa (*Leucorhina pectoralis*), Czerwończyk nieparek (*Lycaena dispar*).

Przedmiotem ochrony jest również roślina 1528 Skalnica torfowiskowa (*Saxifraga hirculus*).

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska i gatunki stanowiące przedmioty ochrony obszarów Natura 2000 przedstawiono w dalszej części Prognozy.

3.3.4. Użytki ekologiczne

Na terenie Nadleśnictwa Lipka znajdują się 3 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 42,44 ha. Są to: „Gwdziańskie Mechowiska” (24,38 ha), „Starowiśniewski Mszar” (8,51 ha) oraz „Głogi nad Kamionką” (9,55 ha).

➤ **Gwdziańskie Mechowiska**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XII/83/2007 Rady Miejskiej w Okonku z dnia 25 września 2007 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego pn. „Gwdziańskie Mechowiska” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2007 r. poz. 3421).

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 24,38 ha, położone w oddziałach: 310i,m-o, 315g-i, 316f-j, 317b, 317g,h, 318g, 340c.

Celem ochrony użytku jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych różnego rodzaju torfowisk w obrębie naturalnego i półnaturalnego krajobrazu wyróżniającego się bogactwem flory, fauny i swoistych rzadkich fitocenozy.

➤ **Starowiśniewski Mszar**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XVI/107/2008 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 25 listopada 2008 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego o powierzchni 8,68 ha (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2008 r. poz. 4161). Aktualnym aktem prawnym jest Uchwała Nr XXXIII.252.2021 Rady Gminy Zakrzewo z dnia 23 września 2021 r. o powierzchni 8,5066 ha.

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 8,51 ha, położone w oddz: 435d,f,g,h.

Celem ochrony użytku jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych różnego rodzaju torfowisk w obrębie naturalnego i półnaturalnego krajobrazu wyróżniającego się bogactwem flory, fauny i swoistych rzadkich fitocenozy.

➤ **Głogi nad Kamionką**

Obiekt objęty ochroną Uchwałą Nr XXVIII/331/2021 Rady Gminy Człuchów z dnia 26 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego o powierzchni 9,5522 ha (Dz. Urz. Woj. Pomorskiego z 2021 r. poz. 1392).

Użytek ekologiczny obejmuje grunty zarządzane przez Nadleśnictwo o łącznej powierzchni 9,5522 ha, położone w oddz: 511a,b,c,d,h,j,k.

Celem ochrony użytku jest ostoja przyrody położona w terenie pagórkowatym w przeważającej części porośnięta głogami *Crataegus monogyna*, *Crataegus laevigata*, ze zbiornikiem wodnym okolonym szuwarami, stanowiąca azyl dla ptaków i płazów objętych ochroną gatunkową.

W stosunku do użytków ekologicznych wprowadzone zostały następujące zakazy:

1. Niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obiektu lub obszaru.
2. Wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem obiektów związanych z zabezpieczeniem przeciw sztormowym lub przeciwpowodziowym albo budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych.
3. Uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby.
4. Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody albo racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej.
5. Likwidowania, zasypywania i przekształcania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno-błotnych.
6. Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych.
7. Zmiany sposobu użytkowania ziemi.
8. Wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu.
9. Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką.
10. Zbioru, niszczenia, uszkodzenia roślin i grzybów na obszarach użytków ekologicznych, utworzonych w celu ochrony stanowisk, siedlisk lub ostoi roślin i grzybów chronionych.

3.3.5. Pomniki przyrody

Na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lipka występuje 27 obiektów uznanych za pomniki przyrody: 26 pojedynczych drzew oraz 1 grupa drzew (163). W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których występują pomniki przyrody.

3.3.6. Ochrona gatunkowa

Pełna lista gatunków chronionych, występujących na terenie Nadleśnictwa Lipka nie jest znana, ze względu na brak specjalistycznych opracowań florystycznych i faunistycznych, obejmujących całą powierzchnię Nadleśnictwa.

Dane przedstawione w dalszej części są wynikiem m.in. obserwacji dokonanych przez pracowników BULiGL w trakcie terenowych prac urządzeniowych, jak również danych pozyskanych od pracowników Nadleśnictwa.

**Zestawienie gatunków podlegających ochronie gatunkowej na gruntach
Nadleśnictwa Lipka**

Grupa organizmów	Gatunki objęte ochroną ścisłą	Gatunki objęte ochroną częściową	Razem	Gatunki wymienione w załącznikach Dyrektyw EU*	Gatunki ujęte w Czerwonych Księgach lub listach
1	2	3	4	5	6
Grzyby zlichenizowane (Porosty)	1 w randze rodzaju	1 w randze rodzaju	2 w randze rodzaju	-	-
Widłaki	-	2	2	-	2
Mchy	3	15 1 w randze rodzaju	18 1 w randze rodzaju	1	-
Paprotniki	1	-	1	-	1
Rośliny naczyniowe	3 2 w randze rodzaju	13	16 2 w randze rodzaju	-	7
Owady	1	-	1	1	1
Płazy	5	5	10	10	10
Gady	-	5	5	2	4
Ptaki	60	3	63	19	63
Ssaki	5	9	14	7	14

*Gatunki z Załączników II Dyrektywy Siedliskowej i z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej

Uwzględniając aktualne rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409), na terenie Nadleśnictwa Lipka stwierdzono 2 rodzaje porostów, 2 gatunki widłaków, 18 gatunków mchów (dodatkowo 1 w randze rodzaju), 1 gatunek paprotnika oraz 16 gatunków roślin naczyniowych (dodatkowo 2 w randze rodzaju) objętych prawną ochroną.

Występowanie roślin chronionych uwidocznione zostało w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych, w tym mapach będących załącznikiem do Prognozy. Pospolite gatunki mszaków (brodawkowiec czysty, gajnik lśniący, rokietnik pospolity, widłoząb kędzierzawy, widłoząb miotłowy), które nie były szczegółowo zinwentaryzowane, nie oznaczano na mapach.

Lista chronionych gatunków zwierząt została sporządzona w oparciu o wszelkie dostępne dane. Na tej podstawie liczbę gatunków chronionych występujących na terenie Nadleśnictwa określono na 93 gatunki zwierząt objętych prawną ochroną, w tym: 1 owada, 10

płazów, 5 gadów, 63 ptaków i 14 ssaków.

Aktualnie, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lipka zatwierdzonych jest 5 stref obejmujących ochroną miejsca lęgowe bielika (3 strefy), bociana czarnego i rybołowa.

W dalszej części Prognozy zamieszczono wykaz oraz przedstawiono analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (rośliny) oraz podawane z obszaru Nadleśnictwa, czyli z obszaru jego zasięgu terytorialnego (zwierzęta). Część z tych gatunków zasiedla tereny nieleśne, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, łąki, pastwiska itp., w związku z czym nie będą one zasadniczo objęte oddziaływaniem *Planu*. W analizach wpływu *Planu* na chronione gatunki odniesiono się jedynie do tych gatunków, na które *Plan* może mieć wpływ, a więc głównie do gatunków typowo leśnych lub gatunków, które są związane ze środowiskami nieleśnymi, ale zabiegi wykonywane w *Planie* mogą oddziaływać na ich siedliska.

3.3.7. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na formy ochrony przyrody

➤ Rezerwat przyrody

Planowanie działań w rezerwach przyrody, w myśl ustawy o ochronie przyrody, może odbywać się wyłącznie w planach ochrony sporządzanych dla tych rezerwatów lub w postaci zadań ochronnych zatwierdzanych przez organ nadzorujący, czyli Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska. Wg tych przepisów, *Plan* nie zawiera żadnych wskazań gospodarczych lub ochronnych w odniesieniu do gruntów znajdujących się w rezerwacie.

Zgodnie z art. 13 ust. 3b projekt planu urządzenia lasu w części dotyczącej otuliny rezerwatu wymaga uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu w zakresie ustaleń mogących mieć negatywny wpływ na ochronę przyrody rezerwatu przyrody.

Planowane prace w otulinie rezerwatu dotyczą głównie pielęgnacji drzewostanów (TW, TP, CP, PIEL, ODNIIP), bez użytkowania rębego, więc nie będą znacząco oddziaływać na cele ochrony rezerwatu.

Zgodnie z zapisami *Planu*, wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie i jego otulinie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.

Ogólnie należy więc stwierdzić, że oceniany *Plan* dla Nadleśnictwa Lipka, przy uwzględnieniu powyższych wskazań, nie będzie implikował negatywnych oddziaływań na cele

ochrony rezerwatu przyrody.

➤ **Obszary chronionego krajobrazu**

Występujące w zasięgu Nadleśnictwa Lipka obszary chronionego krajobrazu „Pojezierze Wałęckie i Dolina Gwdy” oraz „Dolina Łobzonki”, „Doliny Rzeki Debrzynki” aktualnie nie posiadają wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. W programie ochrony przyrody zawarta jest informacja, że Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów wprowadzonych w uchwałach sejmiku właściwego województwa, gdy takie dokumenty zostaną zatwierdzone.

Należy podkreślić, że ta forma ochrony przyrody obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych. Oznacza to, że należy ją uznawać za dość liberalną, nie powodującą ograniczenia normalnie prowadzonej gospodarki leśnej. Katalog zakazów możliwych do wprowadzenia w obszarach chronionego krajobrazu, które wymienione zostały w art. 24 ustawy o ochronie przyrody, nie zawiera bezpośrednich obostrzeń odnoszących się do elementów będących przedmiotem planowania urzędniowego. W związku z tym, nie stwierdza się, aby zapisy *Planu* mogły negatywnie wpłynąć na ochronę przyrody realizowaną w ramach tej formy ochrony przyrody.

➤ **Obszary Natura 2000**

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze, gatunki roślin i zwierząt (innych niż ptaki) będące przedmiotem ochrony w obszarach Natura 2000 PLH300040 „Dolina Łobzonki” oraz PLH300047 „Dolina Debrzynki” przedstawiono w dalszej części Prognozy.

➤ **Użytki ekologiczne**

Na gruntach Nadleśnictwa wyznaczono 3 użytki ekologiczne o łącznej powierzchni 42,44 ha. *Plan* nie zawiera wskazań gospodarczych dla wydzieleń objętych tą formą ochrony przyrody. Pewien wpływ może wiązać się natomiast z zabiegami wykonywanymi w otoczeniu tych obiektów, przy czym oddziaływanie to jest zależne od rodzaju użytku ekologicznego. Może ono wystąpić w przypadku obszarów bagiennych, podmokłych, będących wrażliwymi na wszelkie zaburzenia. Związane jest to zwłaszcza z wykonywaniem cięć zupełnych lub

uprzętających oraz następującego po nim przygotowania gleby w bliskim sąsiedztwie takich siedlisk, a także możliwymi zmianami warunków wodnych.

Nie przewiduje się natomiast negatywnego oddziaływania w odniesieniu do użytków stanowiących zadrzewienia, łąki, pastwiska, lub role, chyba, że na tych gruntach zdiagnozowano siedliska przyrodnicze z Załącznika I DS.

→ „Gwdziańskie Mechowiska”

W wyłączeniach wchodzących w skład UE, w oddz.: 310i, 315g,h,i, 316g,h,i zidentyfikowano siedliska przyrodnicze z Załącznika I DS (7140, 7230, 91E0). W bezpośrednim sąsiedztwie wyłączeń ze stwierdzonymi siedliskami przyrodniczymi nie zaplanowano cięć rębnych mogących mieć negatywny wpływ.

→ „Starowiśniewski Mszar”

W wyłączeniach wchodzących w skład UE, oddz 435g,h zidentyfikowano siedliska przyrodnicze z Załącznika I DS (7140, 91D0). W bezpośrednim sąsiedztwie wyłączeń ze stwierdzonymi siedliskami przyrodniczymi nie zaplanowano cięć rębnych mogących mieć negatywny wpływ.

→ „Głogi nad Kamionką”

W wyłączeniach wchodzących w skład UE nie zidentyfikowano siedlisk przyrodniczych z Załącznika I DS. W bezpośrednim sąsiedztwie UE nie zaplanowano cięć rębnych mogących mieć negatywny wpływ.

➤ **Pomniki przyrody**

W programie ochrony przyrody przedstawiono postępowanie odnośnie pomników przyrody, dotyczące przestrzegania zakazów wynikających z ustanowienia tej formy ochrony, właściwego oznakowania w terenie oraz uzgadniania ewentualnych działań z właściwym organem (Radą Gminy lub RDOŚ).

Znajdujące się na gruntach Nadleśnictwa pomniki przyrody nie są bezpośrednio zagrożone w wyniku realizacji zaprojektowanych zabiegów, ponieważ ta forma ochrony przyrody nie może być nimi objęta. Obiekty te zostały zinwentaryzowane, a ich wykaz wraz z lokalizacją został zamieszczony w programie ochrony przyrody.

W wyłączeniach z zainwentaryzowanymi pomnikami przyrody zaplanowano głównie zabiegi pielęgnacyjne TW, w 117d rębnie IIIB, w 117c oraz 120o rębnie IIIBU. W bezpośrednim otoczeniu pomników, zaleca się pozostawienie kęp drzewostanu. W tym przypadku należy w szczególności zapewnić ścisły nadzór nad pracą robotników leśnych, co dotyczy zarówno

ścinki, jak i zrywki drewna.

Zgodnie z art. 45 ustawy o ochronie przyrody, jednym z podstawowych zakazów, jakie mogą być wprowadzone w odniesieniu do pomników przyrody jest zakaz ich niszczenia lub uszkodzenia. W sytuacji wykonywania prac leśnych w pododdziale z pomnikiem przyrody należy kierować się wskazaniem zawartymi w programie ochrony przyrody, tak aby nie doprowadzić do przypadkowego jego uszkodzenia lub zniszczenia.

Pod warunkiem zastosowania się do powyższych wskazań, nie przewiduje się możliwości wystąpienia negatywnego wpływu ocenianego projektu Planu urządzenia lasu na pomniki przyrody.

➤ Ochrona gatunkowa

W programie ochrony przyrody przedstawiono metody ochrony w stosunku do roślin i grzybów objętych ochroną gatunkową, dotyczące m.in. naniesienia znanych stanowisk na odpowiednie mapy tematyczne, ewentualnego pozostawienia biogrup na zrębach, wytyczenia szlaków zrywkowych, przeprowadzenia szkoleń dla pracowników z rozpoznawania cennych gatunków, pozostawiania drzew martwych i zamierających oraz bardziej szczegółowe wytyczne dla wybranych gatunków zwierząt.

Analizę wpływu planowanych zabiegów gospodarczych na populacje gatunków roślin i zwierząt chronionych przedstawiono w dalszej części Prognozy.

Przewidywane oddziaływanie Planu na formy ochrony przyrody

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w Planie lub Prognozie	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
1.	Rezerwat przyrody	W Planie, w wyłączeniach leżących w granicach rezerwatu przyrody nie zaplanowano żadnych wskazań gospodarczych. W otulinie rezerwatu zaplanowane działania dotyczą pielęgnacji drzewostanów (TW, TP, CP, PIEL, ODNIP), bez użytkowania rębego.	Wszelkie prace związane z prowadzeniem działań ochronnych w rezerwacie i jego otulinie powinny być prowadzone w porozumieniu z RDOŚ, stosując się do zadań zawartych w obowiązującym planie ochrony.	+
2.	Obszary chronionego krajobrazu	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów.	OChK nie posiadają wprowadzonych zakazów czy też wskazań ochronnych. W programie ochrony przyrody zawarta jest informacja, że Nadleśnictwo powinno przestrzegać zapisów, gdy dokumenty zostaną	+

Lp.	Formy ochrony przyrody	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w obiektach lub w stosunku do obiektów chronionych	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub <i>Prognozie</i>	Przewidywane oddziaływanie
1	2	3	4	5
			zatwierdzone.	
3.	Obszary Natura 2000	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na obszary Natura 2000 zamieszczono w rozdziałach 4.2. i 4.3. <i>Prognozy</i> .		
4.	Użytki ekologiczne	W <i>Planie</i> , w wyłączeniach leżących w granicach użytków ekologicznych oraz w ich bezpośrednim sąsiedztwie nie zaplanowano zabiegów mogących mieć negatywny wpływ.	W programie ochrony przyrody przedstawiono pewne zapisy ograniczające możliwy negatywny wpływ na siedliska i bagna.	+
5.	Pomniki przyrody	Działania wynikające z potrzeb drzewostanów, w których występują pomniki.	Umieszczenie informacji w programie ochrony przyrody oraz zaznaczenie na mapach tematycznych. Pozostawienie kęp wokół pomników przy użytkowaniu rębnym (117d, 117c, 120o).	+
6.	Ochrona gatunkowa	Dokładną analizę wpływu <i>Planu</i> na gatunki chronione zamieszczono w rozdziałach 4.1.3. i 4.1.4. <i>Prognozy</i> .		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na formy ochrony:

- + (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;
- 0 (zero) – brak znaczącego wpływu,
- (minus) wpływ ujemny, negatywny.

3.4. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Trwale zrównoważona gospodarka leśna prowadzona według planu urządzenia lasu nie powinna znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Jednakże niektóre zapisy *Planu* wymagają dokładniejszej analizy bądź wyjaśnień. Dotyczą one:

- gruntów położonych w zasięgu obszarów Natura 2000;
- gruntów przeznaczonych do zalesienia;
- projektów w zakresie infrastruktury technicznej.

3.4.1. Obszary Natura 2000

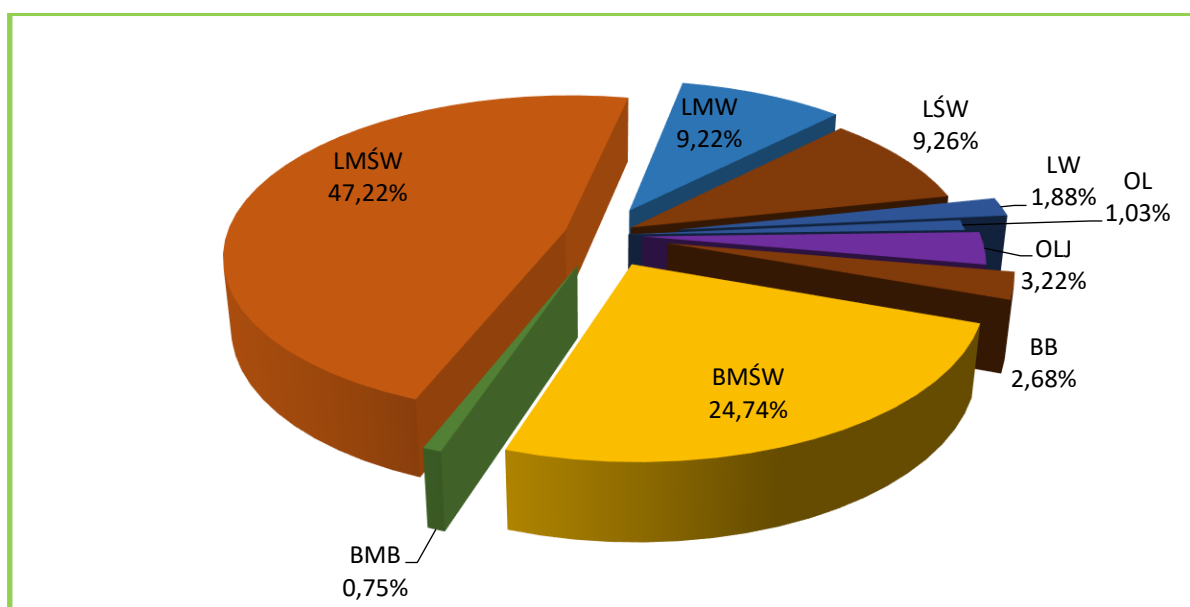
Zawarte w *Planie* wskazania gospodarcze dotyczą prowadzenia gospodarki leśnej m.in. na terenach objętych ochroną w postaci obszarów Natura 2000. Ich wpływ na elementy chronionych siedlisk przyrodniczych oraz na miejsca występowania gatunków roślin

i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono dany obszar, przedstawiono w dalszej części *Prognozy*. W tym punkcie dokonano oceny zasobów leśnych na początek okresu obowiązywania *Planu*, tj. wg stanu na 1.01.2022 r.

➤ PLH300040 „Dolina Łobzonki”

Obszar siedliskowy PLH300040 „Dolina Łobzonki” zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Lipka 586,13 ha, tj. 9,9% ogólnej powierzchni. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 362,25 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 317,72 ha, grunty związane z gospodarką leśną 6,82 ha, grunty nieleśne 38,02 ha.

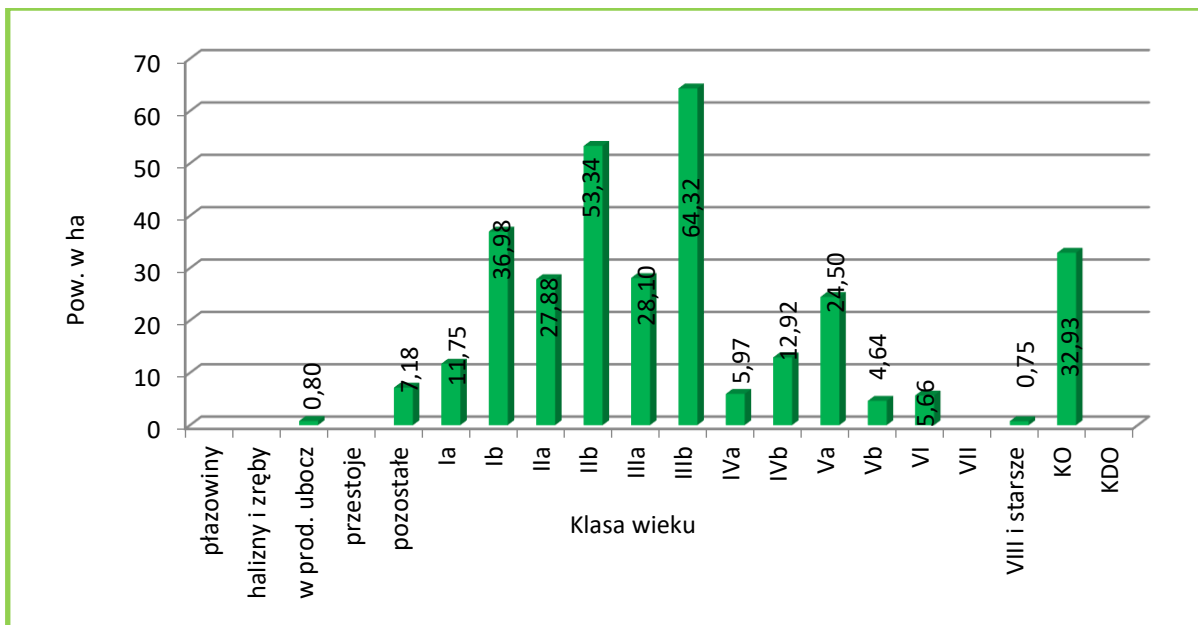
Typy siedliskowe lasu

Udział TSL w PLH300040 „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa

W obszarze „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa dominuje LMśw zajmując 47,22%, następnie BMśw 24,74%, Lśw 9,26%, LMw 9,22%, Olj 3,22%, Bb 2,68%, Ol 1,03%.

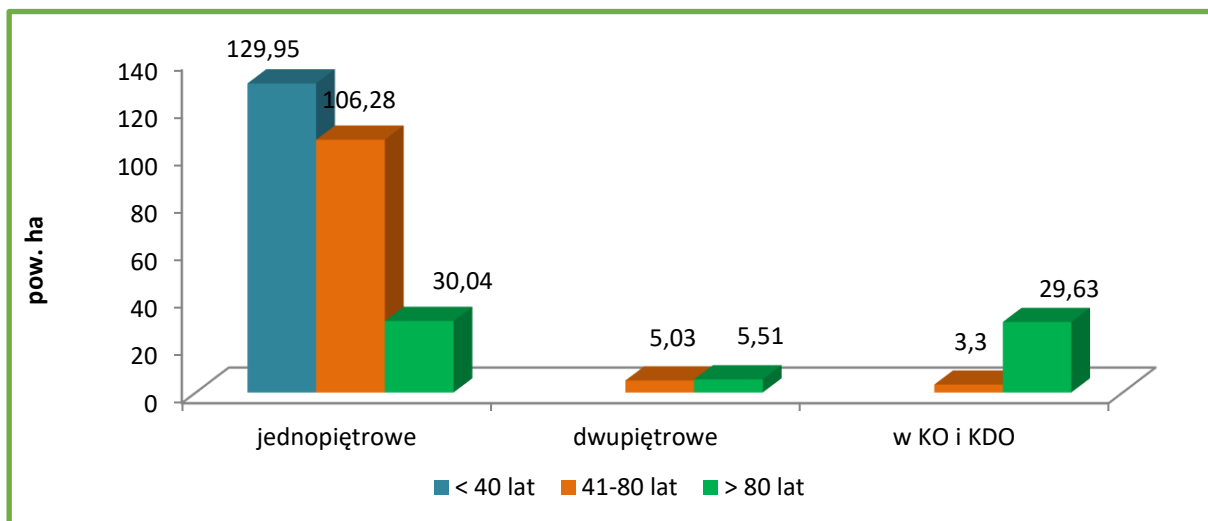
Struktura wiekowa

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLH300040 „Dolina Łobżonki” na gruntach Nadleśnictwa

W strukturze wiekowej drzewostanów w obszarze na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku od 51 do 60, czyli IIIb podklasy wieku; zajmują 64,32 % powierzchni gruntów zalesionych.

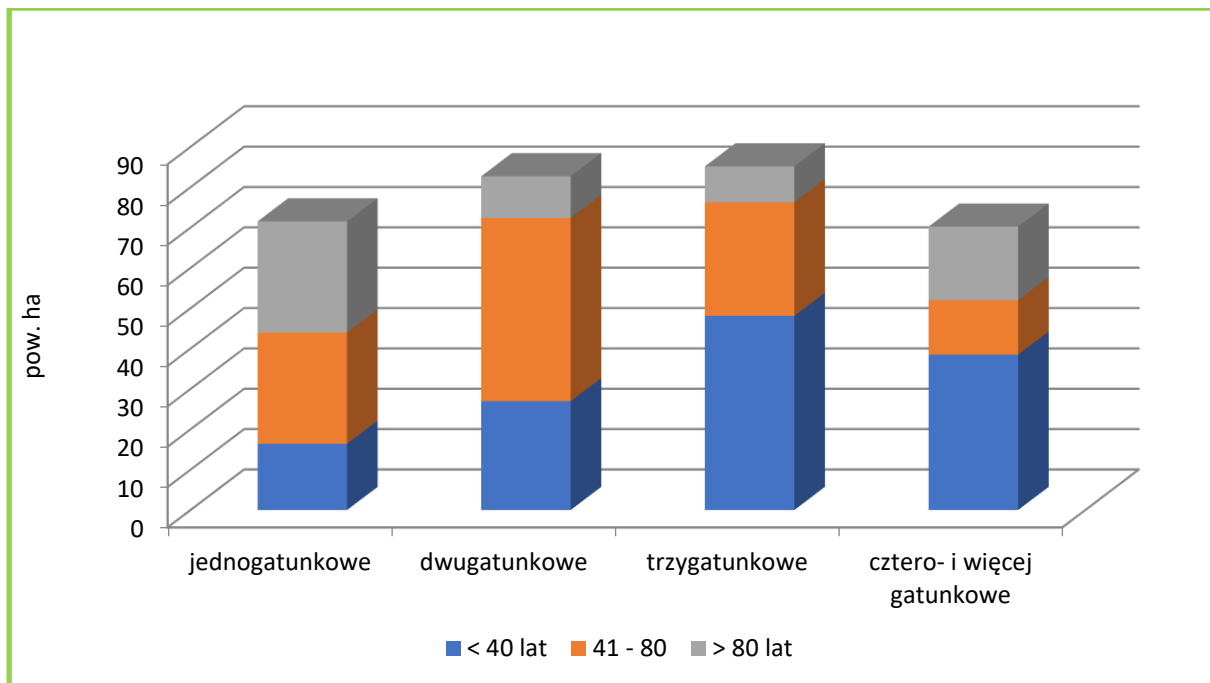
Struktura pionowa

Struktura pionowa drzewostanów w Nadleśnictwie

W obszarze zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 86% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe występują na 3,4% powierzchni zalesionej, a drzewostany trzypiętrowe i o strukturze przerębowej nie występują wcale. Udział drzewostanów w KO i KDO wynosi 10,6%.

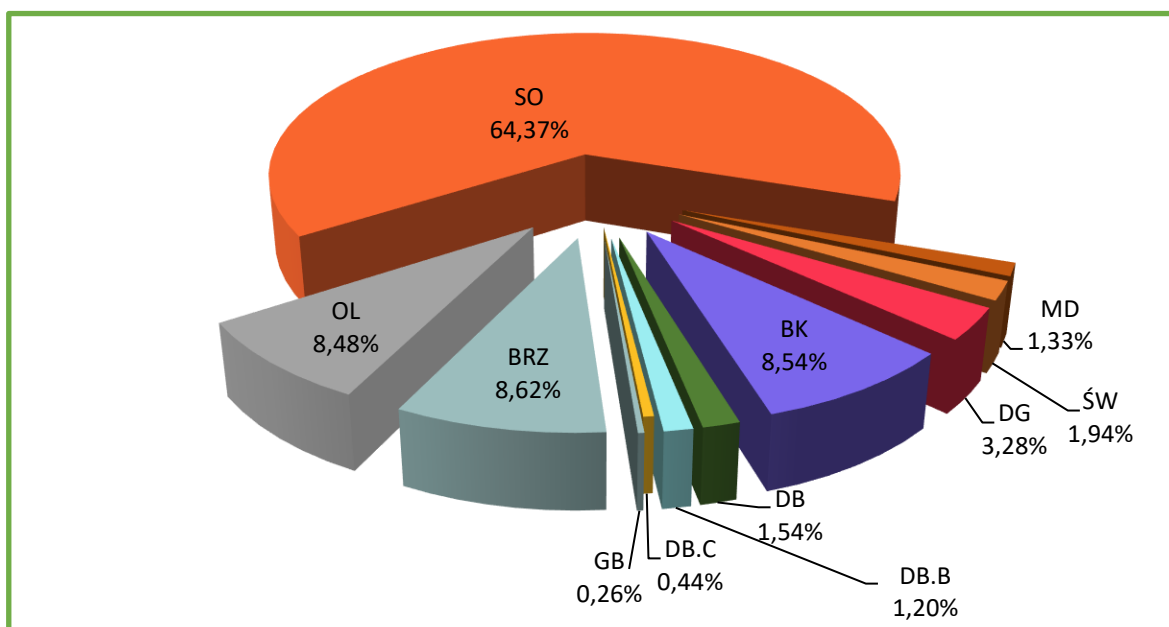
Bogactwo gatunkowe

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLH300040 „Dolina Łobżonki” na gruntach Nadleśnictwa

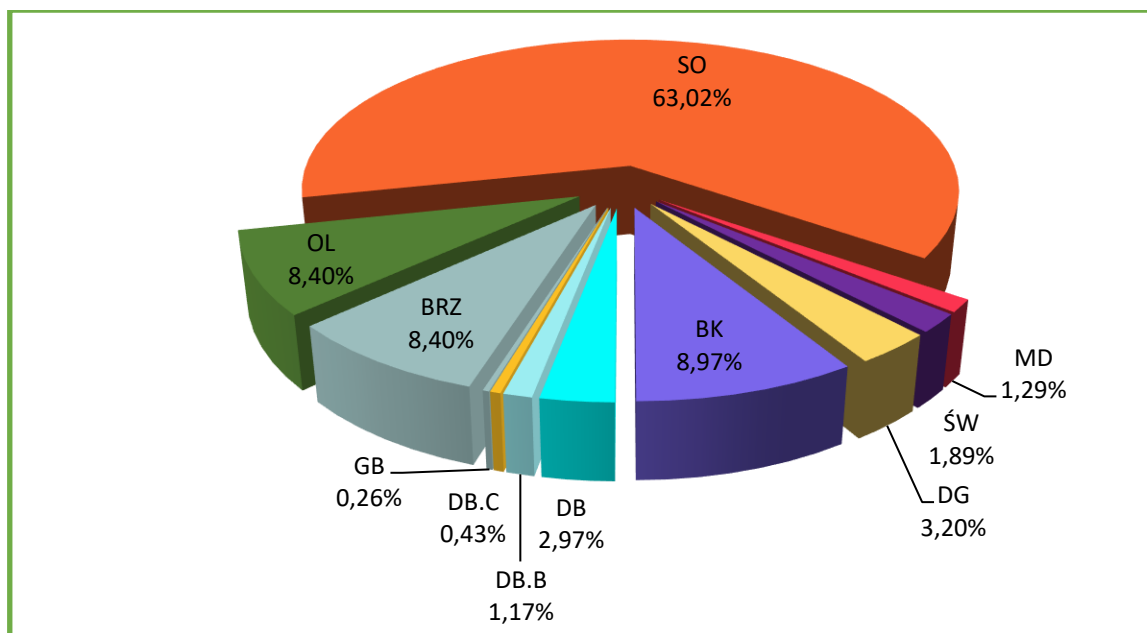
Drzewostany są dość zróżnicowane pod względem składu gatunkowego. Drzewostany trzygatunkowe zajmują 27,5% powierzchni, dwugatunkowe 26,7%, jednogatunkowe 23,1% oraz cztero i więcej gatunkowe 22,7%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLH300040 „Dolina Łobżonki” na gruntach Nadleśnictwa

W obszarze „Dolina Łobżonki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka gatunkiem lasotwórczym jest sosna panująca na 64,37% powierzchni. W składzie gatunkowym zinventaryzowano 10 gatunków drzew.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH300040 „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 307,46 ha (99,3%). Niewielka część jest pochodzenia z samosiewu (2,28 ha). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 151,31 ha – 47,6% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w PLH300040 „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka wynosi 76,22 ha (24,6% powierzchni gruntów zalesionych), w tym drzewostanów ponad 100-letnich – 23,53 ha. Są to:

- So – 41,65 ha (54,6%), w tym do 100 lat – 36,45 ha, powyżej 100 lat – 5,20 ha;
- Bk – 18,33 ha (24,0%), powyżej 100 lat;
- Brz – 6,97 ha (9,2%), do 100 lat;
- Ol – 6,18 ha (8,1%), do 100 lat;
- Dg – 1,97 ha (2,6%), do 100 lat;
- Św – 1,12 ha (1,5%), do 100 lat;

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 36,4% powierzchni Nadleśnictwa, na 26,0% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 1,1% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych. Na pozostałej

powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (36,5%).

Monotypizacja (ujednolicenie składu gatunkowego i wiekowego)

W PLH300040 „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że gatunki obcego pochodzenia nie występują jako gatunki panujące w drzewostanach na tym obszarze.

Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w PLB300040 „Dolina Łobzonki” na terenie Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (pjd., mjsc.)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
		Liczba wydzielen				
1	2	3	4	5	6	7
1.	Czeremcha amerykańska				6	
2.	Daglezja zielona	5	8			4
3.	Dąb czerwony	1	2			
4.	Kasztanowiec biały		1			1
5.	Robinia akacyjowa		1			
6.	Śnieguliczka biała				1	
Razem		6	12		7	5

Zinwentaryzowano 4 wyłączenia z panującą daglezią zieloną, jedno wyłączenie z dębem czerwonym. Ponadto 6 wyłączeń z gatunkami obcymi w składzie drzewostanu (a także 12 wyłączeń, gdzie gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 7 wyłączeniach występują w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień oraz w 5 wyłączeniach występują w warstwie przestoi i zadrzewień.

Ochrona gatunkowa

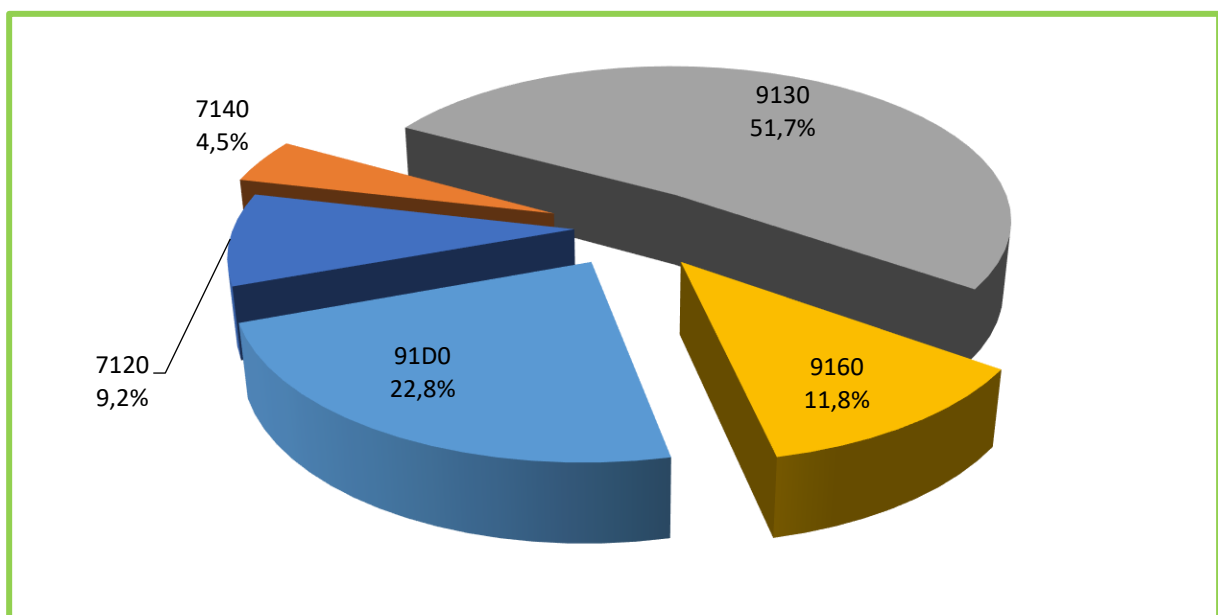
Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka w PLH300040 „Dolina Łobzonki” stwierdzono występowanie 3 gatunków roślin objętych prawną ochroną. Są to:

- storczyk – rodzaj (oddz.: 102k, 103j, 104m);
- wawrzynek wilczełyko (oddz. 151g);
- bagno zwyczajne (oddz.: 87h, 87j, 88h).

Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Lipka w zasięgu obszaru PLH300040 „Dolina Łobzonki” zajmują powierzchnię 42,74 ha, tj. 13,8% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa.

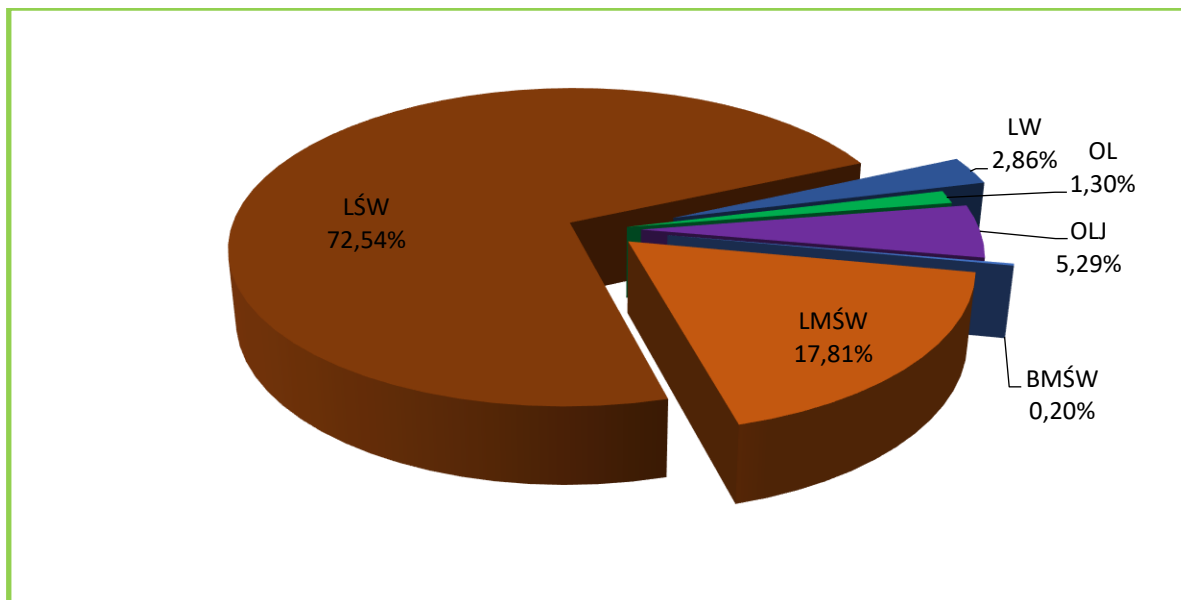

Udział siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Lipka w zasięgu obszaru PLH300040 „Dolina Łobzonki”

➤ PLH300047 „Dolina Debrzynki”

Obszar siedliskowy PLH300047 „Dolina Debrzynki” zajmuje w zasięgu Nadleśnictwa Lipka 797,29 ha, tj. 86,6% ogólnej powierzchni. Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo zajmują łącznie 719,28 ha, w tym grunty leśne zalesione i niezalesione 670,31 ha, grunty związane z gospodarką leśną 9,86 ha, grunty nieleśne 39,11 ha.

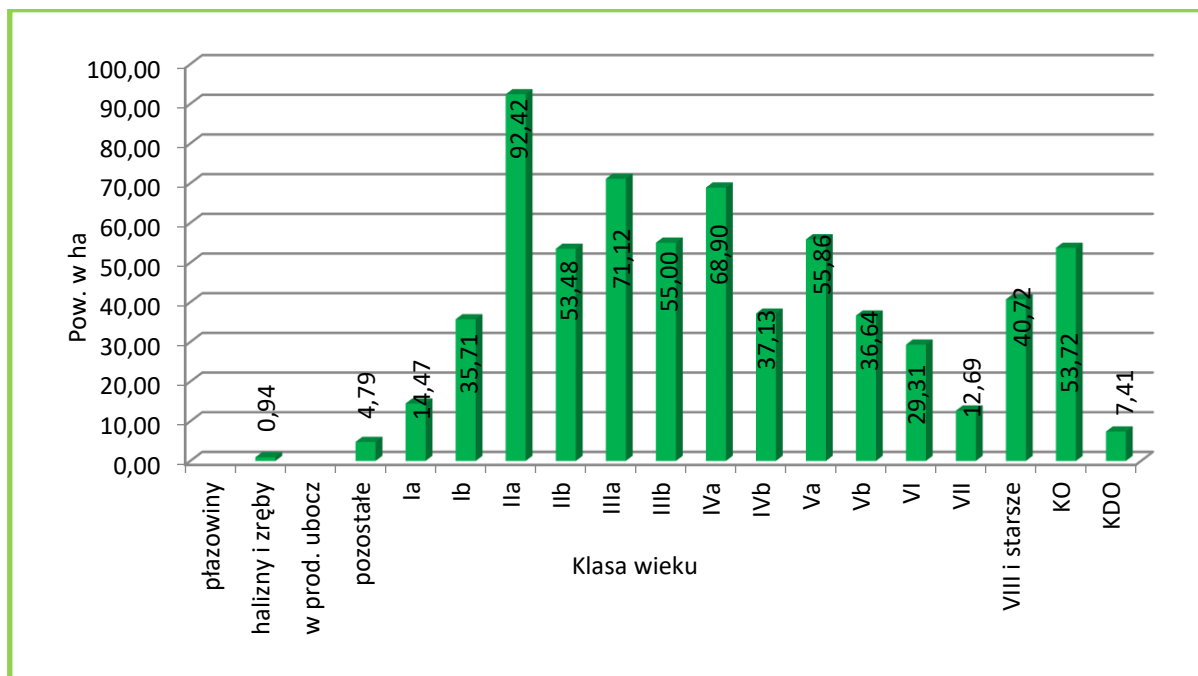
Typy siedliskowe lasu

Udział TSL w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa

W obszarze „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa dominuje Lśw zajmując 72,54%, następnie LMśw 17,81%, OIJ 5,29%, LW 2,86%, OI 1,30%, BMśw 0,20%.

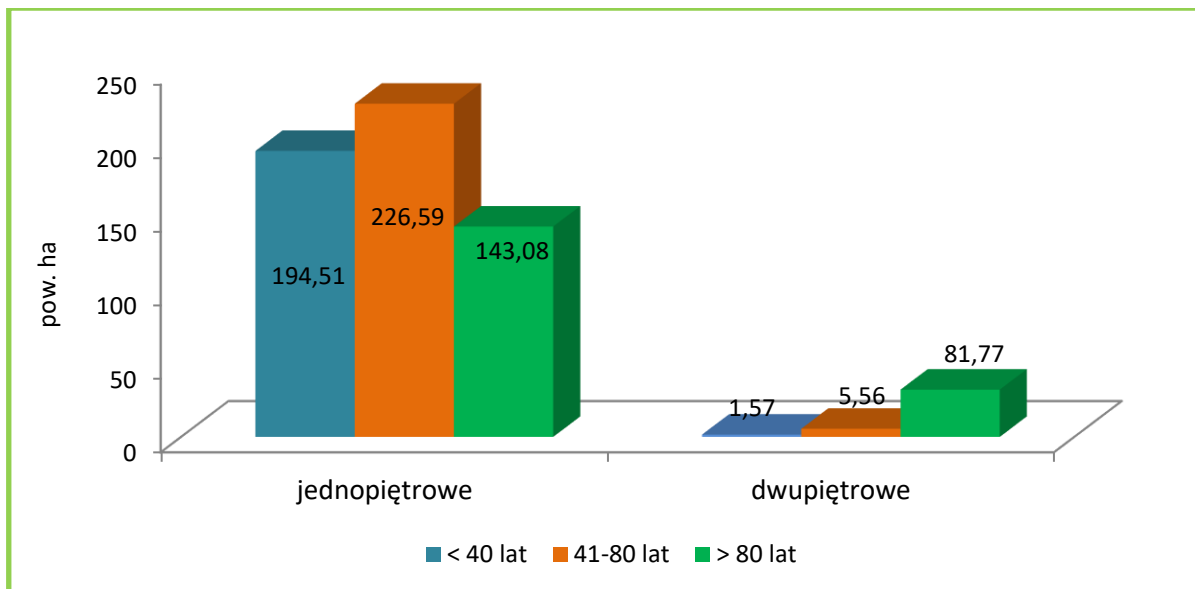
Struktura wiekowa

Zestawienie powierzchni wg klas wieku w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa

W strukturze wiekowej drzewostanów w obszarze na gruntach Nadleśnictwa dominują drzewostany w wieku od 21 do 30 lat, czyli IIa podklasy wieku; zajmują 13,8% powierzchni gruntów zalesionych.

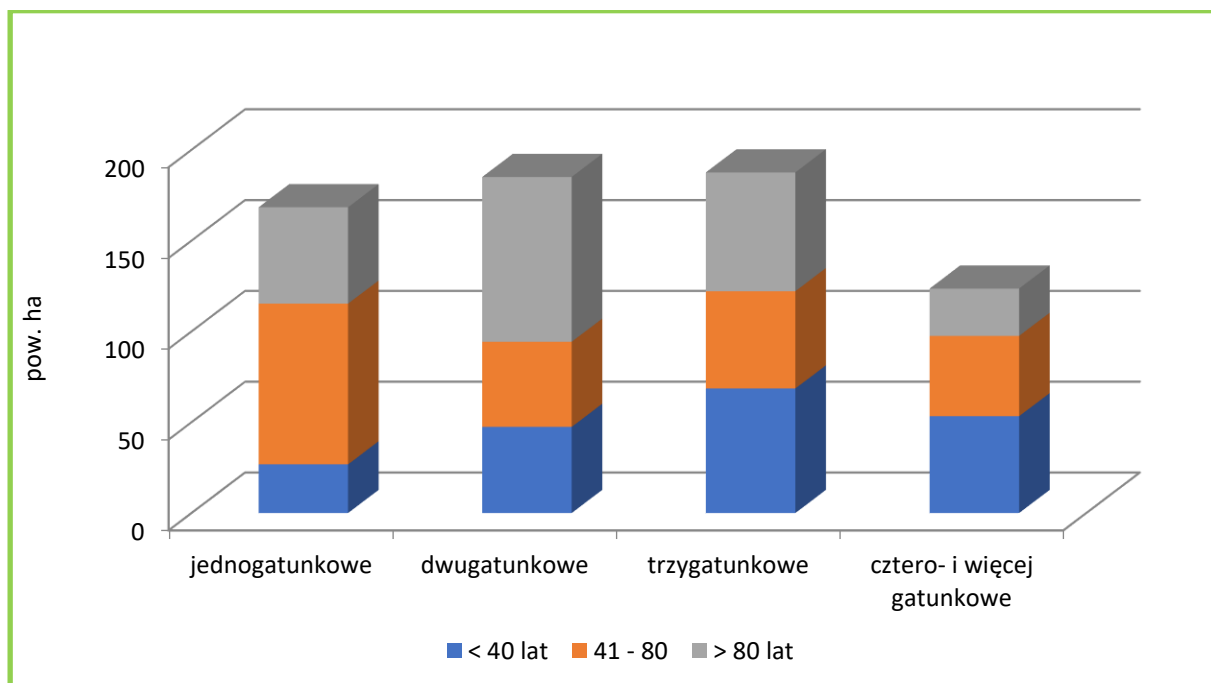
Struktura pionowa

Struktura pionowa drzewostanów wg grup wiekowych w Nadleśnictwie

W obszarze zdecydowanie przeważają drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 86,4% powierzchni. Drzewostany dwupiętrowe występują na 13,6% powierzchni zalesionej, a drzewostany trzypiętrowe, w KO i KDO oraz o strukturze przerębowej nie występują wcale.

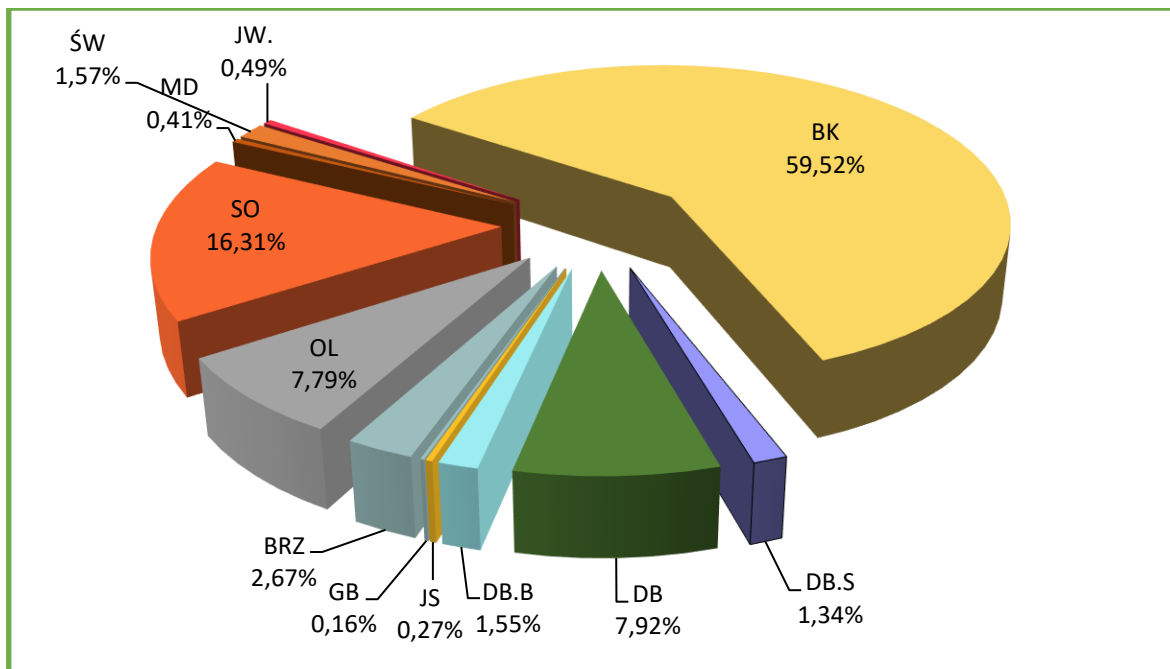
Bogactwo gatunkowe

Charakterystyka bogactwa gatunkowego wg grup wiekowych w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa

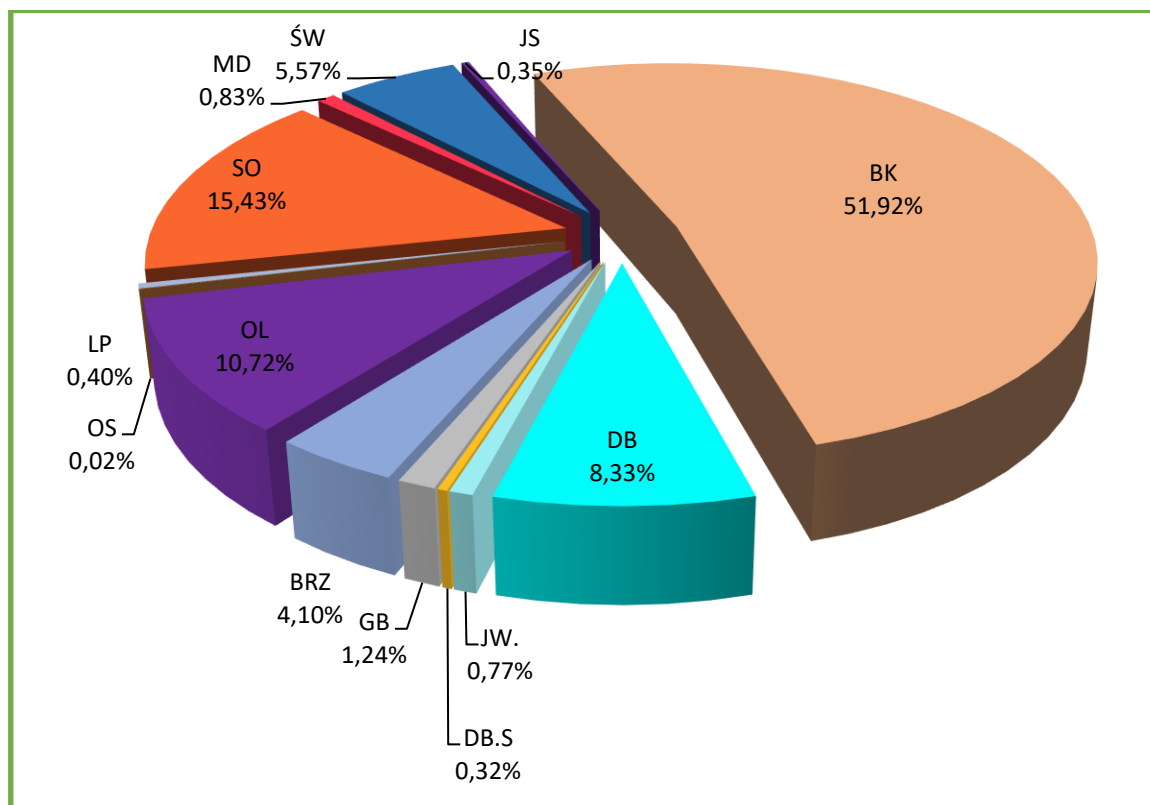
Drzewostany są dość zróżnicowane pod względem składu gatunkowego. Drzewostany trzygatunkowe zajmują 28,3% powierzchni, dwugatunkowe 27,8%, jednogatunkowe 25,3% oraz cztero i więcej gatunkowe 18,6%.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Udział powierzchniowy gatunków panujących w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa

W obszarze „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka jako gatunki panujące występuje 11 gatunków drzew. Głównym gatunkiem lasotwórczym jest buk panujący na 59,52% powierzchni. Udział gatunków iglastych wynosi 18,29 %.

Udział powierzchniowy gatunków rzeczywistych w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa

Pochodzenie

Są to głównie drzewostany pochodzenia sztucznego bądź takie, dla których nie można jednoznacznie ustalić pochodzenia – 537,87 ha (80,9%). Dość znaczna jest pochodzenia z samosiewu – 126,71 ha (19,1%). Drzewostany na gruntach porolnych zajmują 45,79 ha – 7,0% powierzchni analizowanej.

Starodrzewy

Powierzchnia drzewostanów dojrzałych (rębnych i starszych) w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka wynosi 212,02 ha (31,9% powierzchni gruntów zalesionych), w tym drzewostanów ponad 100-letnich – 125,87 ha. Są to:

- Bk – 92,48 ha (43,6%), w tym do 100 lat – 16,42 ha, powyżej 100 lat – 76,06 ha;
- So – 51,22 ha (24,2%), w tym do 100 lat – 26,10 ha, powyżej 100 lat – 25,12 ha;
- Ol – 37,55 ha (17,7%), w tym do 100 lat – 29,98 ha, powyżej 100 lat – 7,57 ha;
- Db – 10,00 ha (4,7%), powyżej 100 lat;
- Brz – 9,57 ha (4,5%), do 100 lat;
- Św – 8,55 ha (4,0%), w tym do 100 lat – 3,04 ha, powyżej 100 lat – 5,51 ha;
- Dbs – 1,61 ha (0,8%), powyżej 100 lat;
- Gb – 1,04 ha (0,5%), do 100 lat.

Zniekształcenia

Borowacenie

Przeprowadzone analizy wskazują, iż objawy słabego borowacenia widoczne są na 33,7% powierzchni Nadleśnictwa, na 9,4% - średniego, a borowacenie mocne zidentyfikowano na 1,8% powierzchni analizowanych siedlisk leśnych. Na pozostałej powierzchni oznak borowacenia nie stwierdzono (55,1%).

Monotypizacja (ujednoczenie składu gatunkowego i wiekowego)

W PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka monotypizacja nie występuje.

Neofityzacja

Analiza danych zawartych w opisach taksacyjnych wskazała, że gatunki obcego pochodzenia nie występują jako gatunki panujące w drzewostanach na tym obszarze.

Zestawienie liczby wyłączeń wg form występowania gatunków obcego pochodzenia w PLB300047 „Dolina Debrzynki” na terenie Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Gatunek obcego pochodzenia	Forma występowania				
		ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale)	do 5% w składzie d-stanu (pjd., mjsc.)	w warstwie nalotu, podrostu, podsadzeń	w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień	w warstwie przestoi i zadrzewień
1	2	3	4	5	6	7
1.	Czeremcha amerykańska				8	
2.	Daglezja zielona		4			
3.	Dąb czerwony		2			
4.	Kasztanowiec biały		2			
5.	Suchodrzew pospolity				1	
6.	Śnieguliczka biała				1	
Razem			8		10	

Nie zainwentaryzowano wyłączeń z panującym gatunkiem obcym. W 8 wyłączeniach gatunki obce występują pojedynczo lub miejscami. W 10 wyłączeniach występują w warstwie podszytu, samosiewu i zakrzewień.

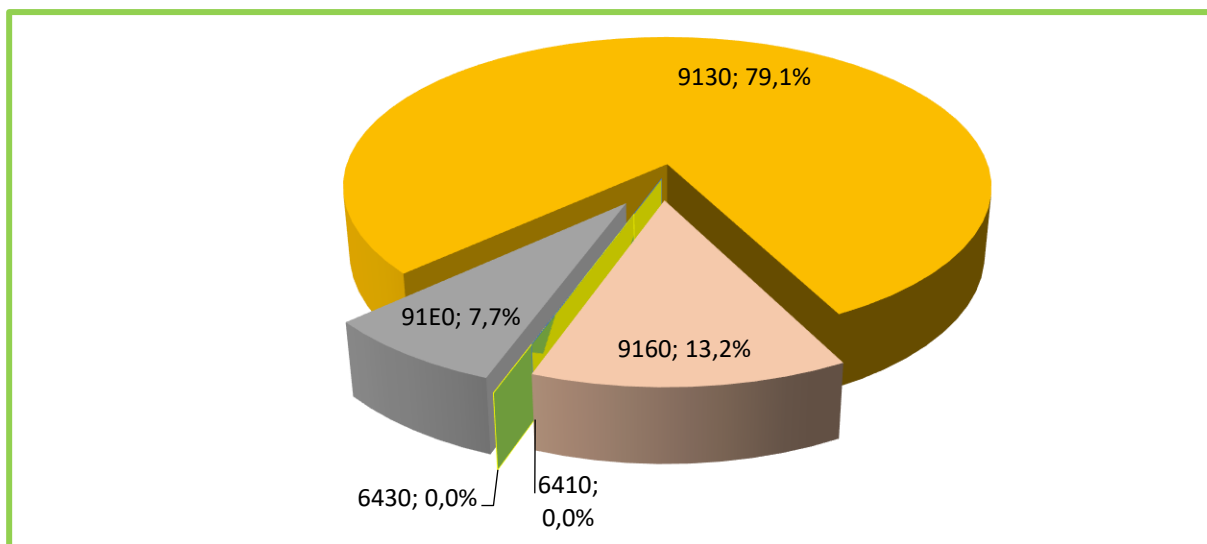
Ochrona gatunkowa

Rośliny chronione

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka w zasięgu obszaru PLH300047 „Dolina Debrzynki” stwierdzono występowanie 1 gatunek rośliny objętej prawną ochroną – wawrzynek wilczyłyko (oddz. 15a).

Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa Lipka w zasięgu obszaru PLH300047 „Dolina Debrzynki” zajmują powierzchnie 451,91 ha, tj. 62,83% powierzchni obszaru na gruntach Nadleśnictwa.

Udział siedlisk przyrodniczych na gruntach Nadleśnictwa Lipka w zasięgu obszaru PLH300047 „Dolina Debrzynki”

3.4.2. Grunty przeznaczone do zalesienia

Plan w wykazie zadań z zakresu hodowli lasu zawiera między innymi zestawienie zadań dotyczących gruntów przeznaczonych do zalesienia. W *Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz. U. z 2019, poz. 1839) określono jako mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalesienia o powierzchni powyżej 20 ha oraz zalesienia:

- pastwisk lub łąk na obszarach bezpośredniego lub potencjalnego zagrożenia powodzią (...);
- nieużytków na glebach bagiennych;
- nieużytków lub innych niż orne użytków rolnych znajdujących się na obszarach objętych formami ochrony przyrody (...) lub w otulinach form ochrony przyrody (...).

Na gruntach nadleśnictwa Lipka nie stwierdzono gruntów przeznaczonych do zalesienia.

3.4.3. Projekty w zakresie infrastruktury technicznej

Plan potrzeby w zakresie infrastruktury technicznej określa jako potencjalne, w sposób ramowy, bez konkretnej lokalizacji. Nie jest więc podstawą ich realizacji. *Plan* nie zawiera projektów:

- budowy i remontów dróg, mostów, przepustów, urządzeń melioracyjnych,
- budowy i remontów budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych i innych,
- budowy i konserwacji zbiorników małej retencji,

- urzędzeń dla potrzeb turystyki i rekreacji.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. (Dz. U. z 2019, poz. 1834) przedsięwzięcia te mogą potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. Dla takich przedsięwzięć obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko stwierdza organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach i do nich zwracać się będzie Nadleśnictwo po opracowaniu szczegółowych projektów. Na podstawie *Planu* Nadleśnictwo nie może występować o decyzję, a więc nie ma potrzeby w prognozie przeprowadzać analizy wpływu na środowisko wymienionych zamierzeń

3.5. Określenie obszarów potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną

Ewentualne miejsca lub obszary, gdzie może nastąpić kolizja między zapisami *Planu* a wymogami ochrony przyrody, w szczególności w odniesieniu do przedmiotów ochrony w obszarach Natura 2000, to:

- realizacja użytkowania rębnego w drzewostanach, w których stwierdzono stanowiska roślin chronionych lub miejsca bytowania zwierząt chronionych, bez odpowiedniej ochrony tych miejsc oraz bez przestrzegania terminów wykonania zabiegów;
- zmiana w ramach użytkowania lasu lub zabiegów hodowlanych właściwej dla danego gatunku chronionego lub siedliska przyrodniczego struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów;
- zakładanie upraw niedostosowanych do siedlisk przyrodniczych.

3.6. Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji *Planu*

Wśród problemów z zakresu ochrony przyrody, istotnych z punktu widzenia sporządzania *Planu* oraz jego realizacji, należy wymienić:

- brak szczegółowych i oficjalnych wytycznych dotyczących sposobów ochrony poszczególnych gatunków lub typów siedlisk (programów ochrony zatwierdzanych przez Ministra Środowiska);
- brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków.

3.7. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji *Planu*

Plan urządzenia lasu jest dokumentem, którego obowiązek sporządzania raz na 10 lat dla każdego nadleśnictwa nakłada ustawa o lasach. Tak więc nie można zaniechać ani sporządzania planu urządzenia lasu ani zaprzestać jego realizacji.

W związku z tym, że nie ma możliwości odstąpienia od realizacji planu, nie ma potrzeby analizowania zmian, jakie niesie ze sobą brak jego realizacji.

Trzeba zaznaczyć, że właściwe planowanie urządzeniowe oraz realizacja tego planowania jest jednym z elementów nakreślających sens prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Brak *Planu* przyczyniłby się do niekontrolowanego korzystania z zasobów leśnych oraz możliwego zniszczenia wielu cennych elementów środowiska przyrodniczego.

Do skutków społecznych wynikających z hipotetycznej sytuacji braku realizacji *Planu* należałoby przede wszystkim ograniczenie rynku pracy. W terenie gdzie brak większych zakładów przemysłowych, stanowiska pracy utworzone w Nadleśnictwie oraz w firmach związanych z prowadzeniem prac leśnych i przetwórstwem drewna są dla miejscowej ludności bardzo ważne. Zaniechanie realizacji *Planu* wiązałoby się z koniecznością likwidacji miejsc pracy w tych firmach i wzrostem bezrobocia.

Ekonomiczne skutki braku realizacji *Planu*, poza skutkami finansowymi dla Lasów Państwowych, to także straty w gospodarce narodowej, w której udział rynku drzewnego jest znaczący.

W odniesieniu do przyrodniczych skutków braku realizacji *Planu* trzeba wspomnieć o konieczności jak najszerszego wykorzystywania w procesach gospodarczych surowców odnawialnych. Drewno, którego pozyskanie odbywa się głównie w nadleśnictwach, należy do grupy surowców odnawialnych, a dotychczasowa gospodarka leśna, oparta o plany urządzenia lasu, sprzyja powiększaniu się zasobów drzewnych w skali kraju, umożliwiając tym samym szersze ich wykorzystanie. W przypadku znacznych ograniczeń w pozyskiwaniu drewna spodziewać się należy wzrostu popytu na inne surowce, np. materiały sztuczne, plastyki, metale – w meblarstwie, czy węgiel – w domowych kotłowniach. Szersze wykorzystanie tworzyw sztucznych niesie za sobą groźne konsekwencje w postaci zanieczyszczeń powietrza podczas ich produkcji i przetwórstwa oraz problemów związanych z ich późniejszą utylizacją.

Innym przyrodniczym skutkiem braku realizacji *Planu* jest ograniczenie ingerencji w naturalne procesy zachodzące w przyrodzie. Dla wielu gatunków i siedlisk jest to efekt po-

żądany, natomiast dla innych zdecydowanie negatywny. Część siedlisk i niektóre gatunki zwierząt i roślin dla zachowania ich typowych biotopów wymagają ingerencji człowieka, czasami wręcz w formie gospodarczego użytkowania.

4. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

4.1. Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

4.1.1. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt,
- różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków,
- różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Różnorodność gatunkowa

W zakresie oceny wpływu *Planu* na ten element mogą być analizowane zapisy dotyczące:

- wpływu projektowanych zabiegów na różnorodność gatunkową grzybów, roślin i zwierząt,
- wpływu projektowanych zabiegów na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów.

W pierwszym przypadku jednoznaczna ocena nie jest możliwa, gdyż realizacja *Planu* może odmiennie wpływać na różne grupy gatunków. Jedne działania oddziałujące pozytywnie na jakąś grupę organizmów mogą negatywnie wpływać na inną. Szerzej zostało to omówione w innych rozdziałach Prognozy. Generalnie podkreślić należy, iż przedstawiane zalecenia i sposoby ograniczania negatywnego wpływu mają na celu umożliwienie zachowania szerokiego spektrum gatunków w zakresie odpowiadającym poszczególnym, różnorodnym ekosystemom i przy ich zastosowaniu przewidywane jest zachowanie różnorodności gatunkowej organizmów właściwych tym ekosystemom.

Zapisy *Planu* przyczynią się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków, co przyczyni się do ich zachowania.

Oceniając zaprojektowane działania pod kątem ich wpływu na różnorodność gatunkową

drzewostanów, odnieść się trzeba głównie do zamieszczonej w *Planie* tabeli zawierającej proponowane typy drzewostanów (TD) i składy gatunkowe upraw. Tabela ta dla każdego typu siedliskowego lasu określa optymalny TD (lub kilka TD) oraz proponowane składy upraw z określeniem przedziału procentowego udziału każdego gatunku.

Typy drzewostanów, orientacyjne składy gatunkowe upraw oraz sposoby zagospodarowania dla chronionych siedlisk przyrodniczych w Nadleśnictwie Lipka

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy [%]	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
Śródładowy bór chrobotkowy	91T0-1	Bśw	So	So 90, Brz 10	I,IV	Rębnia I dopuszczalna w dużych płatach siedliska.
		Bs				
Bór bagienny typowy	91D0-2	Bb	So	So 90, Brz.om i in. 10	*	* zakaz użytkowania rębnego, pozostawienie martwych drzew na gruncie, sprzyjanie odnowieniu naturalnemu
		BMb (rzadko)	Brz So	So 60, Brz.om i in. 40		
Bory i lasy bagienne	91D0	BMb	Brz So	So 60, Brz.om i in. 40	*	
Brzeziny bagienne	91D0-1	BMb	So Brz	Brz.om 60, So 30, Ol i in. 10	*	
		LMb (rzadko)				
Kwaśne buczyny niżowe	9110-1	BMśw	So Bk	Bk 50, So 30, Db i inne 20	Rębnie złożone II,III,IV.	
		LMśw	So Bk	Bk 70, So 20, Db i in. 10		
			Bk	Bk 70, Db i in. 30		
Lśw	Bk	Bk 70, Db i in. 30				
Żyzne buczyny niżowe	9130-1	Lśw	Bk	Bk 80, Db i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	
		LMśw (rzadko)				
		Lw	Db Bk	Bk 60, Db 20, Lp i in. 20		
Grąd subatlantycki	9160	Lśw	Db	Db 70, Gb,Lp i in. 30	Rębnie złożone II,III,IV.	
		Lw	Gb Db	Db 50, Gb 30, Lp i in. 20		
		LMśw	Bk Db	Db 50 Bk 30 Gb, Lp i inne 20		
Grąd środkowoeuropejski	9170	LMśw	Db	Db 70, Gb,Lp i in. 30	Rębnie złożone II,III,IV.	
		Lśw	So Db	Db 50, So 20, Lp, Gb i in. 30		
		LMw (rzadko)	Gb Db	Db 50, Gb30,Lp i in. 20		
		Lw	Bk Db	Db 50, Bk 30, Gb,Lp i in. 20		

Siedlisko przyrodnicze	Kod	TSL	TD	Orientacyjny skład gatunkowy [%]	Zalecany rodzaj rębni	Uwagi
1	2	3	4	5	6	7
Śródładowe kwaśne dąbrowy	9190-2	BMśw BMw LMśw LMw	So Db	Db 40, So 40, Bk i in. 20	Rębnie złożone II,III,IV.	
		Lśw LMśw	Db	Db 80, Bk i in. 20		
			Bk Db	Db 60, Bk 30, So i inne 10		
Cieplolubne dąbrowy	91I0-1		Db	Db 80, Brz, Lp i inne 20	Rębnie złożone II,III,IV.	Bez względu na siedlisko leśne. Konieczność eliminacji Gb.
Łęgi wierzbowe i topolowe	91E0-2	Lł	WzJsDb	Db 40, Js 30, Wz 20 i inne 10	Rębnie złożone II,IV.	Do czasu ustąpienia chorób Js należy zastępować go innymi:
Łęgi olszowe i jesionowe	91E0-3	Ol	Js Ol	Ol 50, Js 30, Wz i inne 20	Rębnie złożone, na siedl. Ol również rębnia zupełna	Db, Wz, Ol, Jw. i inne. Należy unikać gat. obcych geograficznie i ekologicznie. Rodzime Tp.
		OlJ				
		Lw	Ol	Ol 80, Wz i inne 20		
		LMw (rzadko)	Ol Db	Db 50, Ol 30 Wz i inne 20		
Źródłiskowe lasy olszowe na niżu	91E0-4	Ol	Ol	Ol 90, Js i inne 10		Bierne formy ochrony.
Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	91F0	Lł	WzJsDb	Db 40, Js 30, Wz 20 i inne 10	Rębnie złożone II, IV.	Do czasu ustąpienia chorób Js należy zastępować go innymi: Db, Wz, Ol, Jw. i inne .
		Lw				Niezbędne okresowe zalewy. Należy unikać gat. obcych geograficznie i ekologicznie.

Przyjęte orientacyjne składy gatunkowe upraw zabezpieczają zachowanie właściwej struktury gatunkowej drzewostanów na rozpoznanych leśnych siedliskach przyrodniczych. Przedstawione w programie ochrony przyrody wskazówki i proponowane sposoby zagospodarowania, jakimi należy się kierować podczas wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach na siedliskach chronionych, spowodują zwiększenie różnorodności, zarówno poprzez odpowiedni dobór gatunków, różnorodność faz rozwojowych, warstwowość, jak i udział martwego drewna i drzew biocenotycznych.

Zapisy planu urządzenia lasu przyczynią się do ochrony różnorodności gatunkowej

również poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz uwidocznienie ich w opisach taksacyjnych i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków przez to przyczyni się do ich zachowania.

Różnorodność genetyczna

W *Planie* wyszczególnione są obiekty bazy nasiennej, z której pozyskiwany jest materiał siewny do produkcji sadzonek. Są to obiekty wyselekcjonowane pod względem cech jakościowych i pod tym kątem mogą być oceniane jako ograniczające różnorodność biologiczną. Należy jednak podkreślić, że *Plan* nie jest dokumentem, który ustala i definiuje te zadania. Selekcja nasienna nie jest elementem stanowionym w planach urządzenia lasu, a wynika z innych przepisów prawa krajowego (ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o leśnym materiale rozmnożeniowym, rozporządzenia wykonawcze Ministra Środowiska), więc nie może być oceniana jako element *Planu*.

Różnorodność ekosystemów

W celu zachowania różnorodności ekosystemów *Plan* zwraca uwagę m.in. na:

- wykorzystanie zmienności w ramach mikrosiedlisk,
- pozostawianie w stanie naturalnym cieków, zbiorników wodnych, bagien, torfowisk, itp.,
- zachowanie lasów łągowych i olsów,
- zwiększanie udziału starych drzew w lasach, pozostawianie drzew dziuplastych,
- kształtowanie strefy ekotonowej na obrzeżach lasu,
- czynną ochronę ekosystemów łąkowych.

Realizacja planowanych zadań gospodarczych zgodnie z przedstawionymi uwagami nie tylko nie wpłynie niekorzystnie na występujące w Nadleśnictwie ekosystemy, ale powinna przyczynić się do zwiększenia ich ilości i naturalności.

Leśne siedliska przyrodnicze

Podczas wykonanej w Lasach Państwowych powszechnej inwentaryzacji zasobów przyrodniczych, obejmującej siedliska przyrodnicze oraz siedliska dzikiej fauny i flory, na gruntach Nadleśnictwa Lipka zidentyfikowano 7 typów leśnych siedlisk przyrodniczych. Szczegółowe wyniki inwentaryzacji omówiono w programie ochrony przyrody. Informację o dominującym w wyłączeniu (zajmującym ponad 50% powierzchni) typie siedliska przyrodniczego zamieszczono również w opisach taksacyjnych, a ich rozmieszczenie przedstawiono na mapach załączonych do programu ochrony przyrody.

Zestawienie powierzchni leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza granicami obszarów siedliskowych	Wyłączenia z siedliskiem w granicach obszarów siedliskowych	Łącznie
	Kod	Nazwa	Liczba poddziałów / Powierzchnia w ha		
1	2	3	4	5	6
1.	9110	Kwaśne buczyny	21 / 68,60		21 / 68,6
2.	9130	Żyzne buczyny	86 / 365,27	94 / 379,21	180 / 744,48
3.	9160	Grądy subatlantyckie	96 / 322,45	23 / 64,59	119 / 387,04
4.	9190	Kwaśne dąbrowy	3 / 12,66		3 / 12,66
5.	91D0*	Bory i lasy bagienne	3 / 15,85	3 / 9,74	6 / 25,59
6.	91E0*	Łęgi olszowe i jesionowe	51 / 89,39	17 / 34,86	68 / 124,25
7.	91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	4 / 7,20		4 / 7,20
RAZEM			264 / 881,42	137 / 488,40	401 / 1369,82

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Leśne siedliska przyrodnicze Natura 2000 zajmują łącznie 1369,82 ha. Dominującym siedliskiem są żyzne buczyny, obejmujące 54,3% powierzchni wszystkich leśnych siedlisk przyrodniczych. W granicach obszarów siedliskowych leśne siedliska przyrodnicze zajmują 488,40 ha (35,6% wszystkich siedlisk leśnych w Nadleśnictwie).

Dalsza analiza dotyczy siedlisk przyrodniczych w wyłączeniach położonych poza obszarami siedliskowymi. Analiza siedlisk położonych w obszarach przedstawiona jest w dalszej części *Prognozy*.

Zamieszczone w tabeli rodzaje planowanych zadań z zakresu użytkowania głównego (cięcia pielęgnacyjne i rębne) dotyczą okresu od 01.01.2022 r. do 31.12.2031 r.

Rodzaje zadań z zakresu użytkowania głównego w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Kod	Liczba pododdz.	Pow. ogólna siedliska	Rodzaje planowanych zadań			Brak zadań	Przewidywany wpływ ¹⁾	
				Pielęgnowanie drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
		szt.	[ha]						
1.	9110	21	68,60	48,84	-	17,97	1,79	+	
2.	9130	86	365,27	211,67	-	121,94	31,66	+	
3.	9160	96	322,45	159,89	-	88,32	74,24	+	

Lp.	Kod	Liczba pododdz.	Pow. ogólna siedliska	Rodzaje planowanych zadań			Brak zadań	Przewidywany wpływ ¹⁾
				Pielęgnowanie drzewostanów**	Rębnie zupełne	Rębnie złożone		
		szt.	[ha]					
1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	9190	3	12,66	12,66	-	0,00	0,00	+
5.	91E0*	51	89,39	4,61	-	0,00	84,78	+
6.	91F0*	4	7,20	4,28	-	2,17	0,75	+
7.	91D0*	3	15,85	0,00	-	0,00	15,85	+
Razem		264	881,42	441,95	-	230,40	209,07	+

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

**pielęgnowanie drzewostanów – planowane zabiegi: CW, CP, TW, TP,

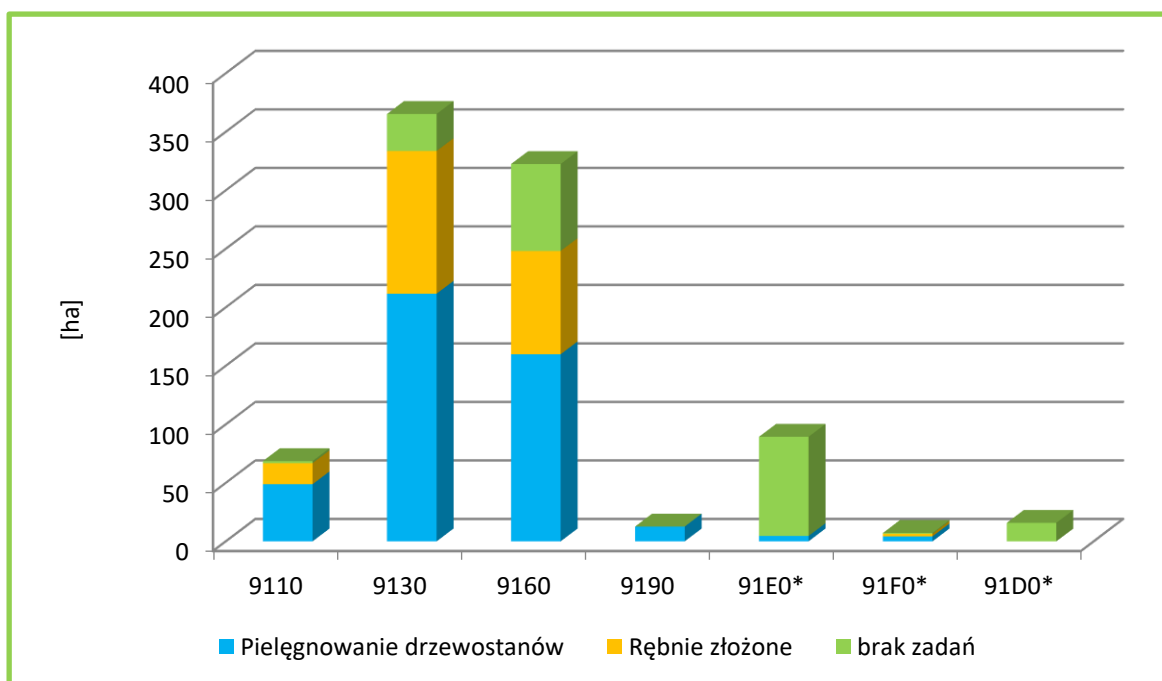
¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (**plus**) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (**zero**) – wpływ obojętny,

- (**minus**) – wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Rodzaje planowanych cięć w drzewostanach na siedliskach przyrodniczych Natura 2000 poza obszarami siedliskowymi w Nadleśnictwie Lipka

W analizowanym *Planie* postępowanie na siedliskach przyrodniczych zostało omówione przede wszystkim w programie ochrony przyrody.

Wnioski wynikające z analizy powierzchni i rodzaju zabiegów określonych dla drzewostanów z zainwentaryzowanymi siedliskami przyrodniczymi, zlokalizowanymi na

gruntach Nadleśnictwa poza obszarami siedliskowymi Natura 2000, są następujące:

Kwaśne buczyny (9110)

Drzewostan główny kwaśnej buczyny tworzy buk, gatunkami domieszkowymi są dąb bezszypułkowy, sosna zwyczajna, grab, lipa. Zachowanie właściwego stanu ochrony polega głównie na zapewnieniu trwałego dominującego udziału buka w drzewostanie. Sposób postępowania hodowlano-ochronnego z drzewostanami bukowymi polega na stosowaniu cięć częściowych (Rb II), polegających na stopniowej redukcji górnego piętra, co jest warunkiem naturalnego odnowienia i rozwoju tego gatunku. Okres rozpoczęcia procesu odnowienia do ostatniego cięcia uprzętającego wynosi 20 – 30 lat. W tym czasie pozyskuje się maksymalnie 95% miąższności drzewostanu. Pozostała część powinna tworzyć zwarte fragmenty (kępy), które pozostaną do naturalnej śmierci, stanowiąc miejsce dla rozwoju gatunków związanych ze starodrzewami i martwym grubym drewnem.

Kwaśne buczyny zainwentaryzowano w 21 drzewostanach o łącznej powierzchni 68,60 ha. Na 71,2% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, CP, TW, TP). Planowanie rębni złożonych na 26% powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odślaniania młodego pokolenia z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Taki sposób użytkowania nie spowoduje zaniku tego siedliska oraz zmniejszenia jego powierzchni, a wykonanie cięć zgodnie z zaleceniami ogólnymi przedstawionymi w programie ochrony przyrody przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów struktury i funkcji, składających się na stan siedliska.

Żyzne buczyny (9130)

W postaci naturalnej lub zbliżonej do naturalnej charakteryzują się czystym drzewostanem bukowym, ewentualnie z niewielką domieszką dębu, graba oraz lipy. Utrzymanie siedliska we właściwym stanie ochrony wymaga stosowania podobnych zabiegów, jak przy siedlisku kwaśnej buczyny.

Żyzne buczyny zainwentaryzowano w 86 drzewostanach na powierzchni 365,27ha. Na 58% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, CP, TW, TP). Planowanie rębni złożonych na 33,4% powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odślaniania młodego pokolenia z uwzględnieniem ładu przestrzennego i czasowego. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych

parametrów składających się na stan siedliska.

Grądy subatlantycki (9160)

Siedlisko grądu subatlantyckiego tworzy drzewostan z gatunkami głównymi takimi jak: grab, dęby, lipa, klon.

Grądy subatlantyckie zainwentaryzowano w 96 drzewostanach o łącznej powierzchni 322,45 ha. Na 49,6% powierzchni zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CW, TW, TP). Zabiegi te będą miały pozytywny wpływ na zachowanie siedliska w tym głównie na poprawę niektórych parametrów składających się na stan siedliska. Planowanie rębni złożonych na 27,4% powierzchni wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia i ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia. Pozostałą powierzchnię drzewostanów pozostawiono bez wskazań gospodarczych.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Kwaśne dąbrowy (9190)

Siedlisko to tworzą drzewostany z panującym dębem, czasem z udziałem buka, brzozy i sosny, o ubogim runie z dominacją gatunków borowych.

Kwaśne dąbrowy zainwentaryzowano w 3 drzewostanach o łącznej powierzchni 12,66 ha. Na tym siedlisku zaplanowano jedynie zabieg pielęgnacyjny (TP). Zabieg ten będzie miał pozytywny wpływ na zachowanie siedliska w tym głównie na poprawę niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (91E0)

Są to siedliska związane z przepływem wody, umiejscowione wzdłuż cieków i zbiorników wodnych, jak również związane z wypływem wód podziemnych (źródłiskowe lasy olszowe). Drzewostany na tym siedlisku tworzą olsza i jesion, z domieszką dębu, wiązu, grabu, lipy, czeremchy, jabłoni, gruszy. Należy pamiętać, że jest to również siedlisko priorytetowe.

W Nadleśnictwie łęgi zidentyfikowano w 51 wyłączeniach, na łącznej powierzchni 89,39 ha. Wyłączenia, w których zidentyfikowano łęgi, w 95 % pozostawiono bez wskazań gospodarczych. Na pozostałych 5% zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (TP, TW) wynikające

z potrzeb pielęgnacyjnych młodych drzewostanów. Ten sposób postępowania nie spowoduje zaniku tego siedliska ani zmniejszenia jego powierzchni, a właściwe wykonanie zabiegów przyczyni się do poprawienia niektórych parametrów składających się na stan siedliska.

Bardzo ważne jest także zapobieganie przesuszeniu i stagnacji wody. Przestrzeganie zaleceń przedstawionych w programie ochrony przyrody, dotyczących kształtowania stosunków wodnych, powinno przyczynić się do zachowania właściwego stanu ochrony.

Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0)

Siedlisko przyrodnicze związane z siedliskami okazjonalnie zalewanymi wodami rzecznyymi lub pozostającymi pod wpływem okresowych spływów wód powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. W Nadleśnictwie łęgowy las dębowo-wiązowo-jesionowy zidentyfikowano w 4 wyłączeniach, na powierzchni 7,20ha. W dwóch wyłączeniach na powierzchni 4,28 ha zaplanowano wykonanie pielęgnacji drzewostanów (CP). Zabiegi te będą miały pozytywny wpływ na zachowanie siedliska w tym głównie na poprawę niektórych parametrów składających się na stan siedliska. Planowanie rębni złożonych w jednym wyłączeniu na powierzchni 2,17ha wynika z określonych na gruncie potrzeb odnowienia i ma na celu stworzenie odpowiednich warunków do powstania i rozwoju młodego pokolenia.

Bory i lasy bagienne (91D0)

W Nadleśnictwie siedlisko zainwentaryzowano w 3 drzewostanach o łącznej powierzchni 15,85 ha. Występuje w dwóch podtypach: 91D0-1 – brzezina bagienna oraz 91D0-2 – sosnowy bór bagienny. Należy podkreślić, że są to siedliska przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym, dlatego też za ich ochronę Wspólnota Europejska jest szczególnie odpowiedzialna.

W *Planie* na tym siedlisku nie projektuje się żadnych zabiegów.

Ogólne wymagania ochrony borów i lasów bagiennych dotyczą zachowania stosunków wodnych. Wskazania z tego zakresu przedstawione zostały w programie ochrony przyrody.

Ochrona bierna w połączeniu z właściwym kształtowaniem stosunków wodnych powinna korzystnie wpłynąć na zachowanie siedliska i jego niektóre parametry.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach na leśnych siedliskach przyrodniczych poza obszarami siedliskowymi można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

Nieleśne siedliska przyrodnicze

Zestawienie powierzchni nieleśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp	Siedlisko		Wyłączenia z siedliskiem poza obszarami siedliskowymi	Wyłączenia z siedliskiem w obszarach siedliskowych	Łącznie
	Kod	Nazwa	[ha] / liczba wyłączeń		
1	2	3	4	5	6
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	8 / 8,85	-	8 / 8,65
2.	3160	Jeziorka dystroficzne	1 / 3,55	-	1 / 3,55
3.	4030	Suche wrzosowiska	8 / 13,36	-	8 / 13,36
4.	6410	Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe	7 / 16,34	1 / 0,32	8 / 16,66
5.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne		1 / 0,40	1 / 0,40
6.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji		1 / 3,97	1 / 3,97
7.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	9 / 21,14	2 / 1,92	11 / 23,06
8.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowiska i mechowisk	5 / 5,90	-	5 / 5,90
RAZEM			38 / 69,14	5 / 6,57	43 / 75,71

Wyłączenia z nieleśnymi siedliskami przyrodniczymi Natura 2000 zajmują łącznie 75,71 ha, w tym w granicach obszarów siedliskowych 6,57 ha (9%). Najwięcej w Nadleśnictwie jest torfowisk przejściowych i trzęsawisk 7140 (39%).

Plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych dla gruntów nieleśnych. W programie ochrony przyrody znalazły się jedynie ramowe zalecenia dotyczące ochrony tych siedlisk. Ogólnie można stwierdzić, że skupiają się one głównie wokół zachowania ich naturalnego charakteru.

Pewny wpływ *Planu* może nastąpić w wyniku planowania zabiegów związanych z użytkowaniem drzewostanów w najbliższym sąsiedztwie siedlisk wodnych i torfowiskowych, dlatego też należy przeanalizować czynności gospodarcze zaplanowane w wyłączeniach otaczających dane siedliska (3150, 3160, 7120, 7140, 7230).

Ekosystemy wodne – Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne 3150 oraz Jeziorka dystroficzne 3160

Dla tych siedlisk wskazane jest przetrzymywanie drzewostanów wokół brzegów zbiorników do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu.

Siedlisko 3150 wyróżniono w oddz.: 381f, 381m, 385g, 492c, 254j, 498d, 498m, natomiast siedlisko 3160 w oddz.: 468c. Wskazania gospodarcze zawarte w *Planie* dotyczą wykonania zabiegów pielęgnacyjnych (TP, TW). W 254f zaplanowano odnowienie zrębu, lecz w bezpośrednim sąsiedztwie pozostawiono kępę starodrzewu w której nie będą wykonywane żadne zabiegi. Pozostałe wyłączenia będące w sąsiedztwie z siedliskiem pozostawiono bez wskazań.

Ekosystemy torfowiskowe – torfowiska przejściowe i trzęsawiska 7140, górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowiska i mechowisk 7230, torfowiskowa wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120.

Dla tych siedlisk również wskazane jest przetrzymywanie drzewostanów wokół torfowisk do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu.

Siedlisko 7140 wyróżniono w oddz.: 435h, 406f, 87j, 437c, 88h, 432g, 490c, 308c, 498i, 310h,i, 377b, 358k, 315g,315h, 316g, siedlisko 7230 w oddz. 377b, 358k, 315g,h, 316g, siedlisko 7120 w oddz. 86c. Wskazania gospodarcze zawarte w *Planie* dotyczą wykonania zabiegów pielęgnacyjnych (TP, TW) oraz w 437b, 490b zaprojektowano zabieg rębni. Zaleca się pozostawienie kępy starodrzewu w bezpośrednim sąsiedztwie z siedliskiem. Pozostałe wyłączenia w bezpośrednim sąsiedztwie pozostawiono bez wskazań.

Na podstawie przedstawionej analizy wpływu planowanych czynności gospodarczych w drzewostanach wokół ekosystemów wodnych (3150, 3160) i torfowiskowych (7140, 7230, 7120) poza obszarami siedliskowymi można stwierdzić, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania**, a realizacja czynności zgodnie z zaleceniami z programu ochrony przyrody przyczyni się do ich zachowania we właściwym stanie.

4.1.2. Oddziaływanie na ludzi

Realizacja *Planu* nie będzie wpływać bezpośrednio na zdrowie i życie ludzi. Charakter zaplanowanych zadań do wykonania dotyczy w zasadzie kształtowania drzewostanów i pozyskania drewna. Na terenie, na którym prowadzone będą prace związane z pozyskaniem drewna mogą wystąpić pewne zagrożenia, tak dla wykonawców tych prac, jak i dla osób postronnych. Z tego też względu przy ścinie drzew powinny być ściśle przestrzegane przepisy BHP, teren oznakowany tablicami ostrzegawczymi, a ruch na niektórych drogach i ścieżkach przebiegających przez powierzchnię roboczą zamknięty lub regulowany. Uciążliwy dla osób

przebywających w lesie może być również hałas z pracujących pilarek spalinowych i z pojazdów wykorzystywanych do zrywki i wywozu drewna. Planując prace leśne w oddziałach położonych w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych lub miejsc wypoczynku należy zwrócić uwagę, by były one prowadzone poza okresem wakacyjnym.

Przy analizie wpływu *Planu* na ludzi warto podkreślić jego edukacyjną rolę. Będąc częścią *Planu* program ochrony przyrody jest jednym z ważniejszych instrumentów kształtowania świadomości ekologicznej miejscowego społeczeństwa. W tym celu w programie zapisano potrzebę szerokiego prezentowania zawartych w nim rozwiązań i informacji.

Obowiązujące w Lasach Państwowych przepisy prawne obligują Nadleśnictwo do opracowania „Programu edukacji leśnej społeczeństwa”, na lata obejmujące plan urządzenia lasu. Przy realizacji działalności edukacyjnej Nadleśnictwo powinno wykorzystywać dane zawarte w programie ochrony przyrody.

4.1.3. Oddziaływanie na zwierzęta, w szczególności na gatunki chronione

Grupę gatunków zwierząt, dla których wykonano analizę wpływu realizacji planowanych prac leśnych, stanowią gatunki chronione, co do których istnieją informacje o występowaniu w zasięgu Nadleśnictwa. Ocenę oddziaływania czynności gospodarczych zawartych w *Planie* wykonano na podstawie wskazań gospodarczych w drzewostanach ze stwierdzonymi stanowiskami zwierząt, jak również poprzez analizę zaleceń ochronnych opisanych w programie ochrony przyrody. Dla części gatunków nie ma danych o konkretnej lokalizacji ich miejsc bytowania, dlatego też wzięto pod uwagę planowane zabiegi w drzewostanach stanowiących ich potencjalne siedlisko.

Na potrzeby analizy potencjalnego wpływu zapisów *Planu* na zwierzęta wyróżniono określone ich grupy. Należą do nich:

1. Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami *Planu* w postaci wskazań gospodarczych (grupa nie obejmująca ptaków);
2. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa; w stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w *Planie* generuje podobne zagrożenia (grupa nie obejmująca ptaków);
3. Gatunki występujące regularnie na terenach leśnych pod zarządem Nadleśnictwa;

4. Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów pod zarządem Nadleśnictwa na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku (grupa nie obejmująca ptaków);
5. Gatunki występujące w określonych, znanych lokalizacjach (grupa nie obejmująca ptaków);
6. Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi;
7. Gatunki ptaków związane z wodami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk;
8. Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku;
9. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków iglastych;
10. Gatunki ptaków związane z drzewostanami z dominacją gatunków liściastych.

Wpływ planowanych czynności gospodarczych na zwierzęta chronione

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
<p>Gatunki, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych.</p> <p>Bezkregowce: zalotka większa.</p> <p>Plazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba śmieszka, żaba trawna, żaba wodna.</p> <p>Gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata.</p> <p>Ssaki: jeź wschodni, kret, mopek zachodni, mroczek późny, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzęsorek rzeczek, wiewiórka, wilk, wydra.</p>	Brak zapisów w Planie dla powierzchni siedlisk zajmowanych przez wskazane gatunki zwierząt	0	0	0	<p>Z uwagi na zajmowane przez wskazane gatunki siedliska, tj.</p> <p>a) wody płynące i stojące (ściśle związki z wodami);</p> <p>b) bezpośrednie otoczenie zbiorników wodnych brzegów rzek i mniejszych cieków;</p> <p>c) tereny nieleśne (ruderalne, rolnicze, łąki, zabudowane, tereny zieleni urządzonej – parki, cmentarze, ogródki działkowe);</p> <p>nie przewiduje się, aby zapisy Planu mogły w jakikolwiek sposób przyczynić się do istotnych zmian w stanie zachowania populacji wymienionych w tej grupie gatunków zwierząt. Nie przewiduje się możliwości wystąpienia oddziaływań zarówno o charakterze bezpośrednim, jak i pośrednim. W tej sytuacji ocenia się, że zapisy Planu dla wskazanej grupy gatunków zwierząt są obojętne.</p>
<p>Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa.</p> <p>W stosunku do tej grupy wykonywanie czynności związanych z realizacją każdego typu zabiegu gospodarczego zapisanego w Planie generuje podobne zagrożenia.</p> <p>Plazy: grzebiuszka ziemna, kumak nizinny, ropucha paskówka, ropucha szara, traszka zwyczajna, żaba jeziorkowa, żaba moczarowa, żaba</p>	<p>odnowienia, pielęgnacja upraw, pielęgnacja młodszych drzewostanów, trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełne.</p>	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców), obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie (wszystkie wskazane gatunki) oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników (wskazane gatunki płazów, gadów i bezkręgowców) na</p>

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
<p>śmieszka, żaba trawna, żaba wodna. Gady: jaszczurka zwinka, jaszczurka żyworodna, padalec zwyczajny, zaskroniec zwyczajny, żmija zygzakowata. Ssaki: bóbr europejski, jeź wschodni, kret, mopek zachodni, mroczek późny, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzesorek rzeczek, wiewiórka, wilk, wydra.</p>					<p>powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do grupy płazów i gadów.</u></p> <p>Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego w stosunku do siedlisk wszystkich wskazanych gatunków.</u></p> <p>Działanie minimalizujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> Ochrona w miarę technicznych możliwości widocznych osobników płazów i gadów w czasie wykonywanych czynności związanych z realizacją wskazania gospodarczego. Zachowanie wokół zbiorników (również stawów bobrowych) i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. W trakcie realizacji zabiegów rębnych na powierzchni leśnej pozostawiać fragmenty dobrze zachowanego starodrzewia. Z kolei w obrębie drzewostanów, które sąsiadują bezpośrednio z wodami, torfowiskami, bagnami, terenami podmokłymi wyznaczać strefy buforowe poprzez unikanie cięć zupełnych.
	odnowienia, pielęgnacja upraw, pielęgnacja młodszych	0	0	0	<p>Wskazane gatunki związane są ze starszymi drzewostanami lub ich obrzeżami, dlatego nie przewiduje się, aby planowane zabiegi z zakresu odnowień oraz pielęgnacji mogły oddziaływać na tę grupę zwierząt.</p>
<p>Gatunki, które potencjalnie mogą być spotykane na większości gruntów Nadleśnictwa Lipka na odpowiednich dla nich siedliskach z drzewostanami w określonym wieku.</p> <p>Ssaki: jeź wschodni, kret, mopek zachodni, mroczek późny, nocek duży, nocek rudy, ryjówka aksamitna, ryjówka malutka, rzesorek rzeczek, wiewiórka, wilk, wydra.</p>	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna.	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników, obecnych na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach.</p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie oraz/lub niezamierzone zabijanie pojedynczych osobników na powierzchni dróg leśnych w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych.</p> <p>Oddziaływanie 3: W przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych.</p> <p>Działanie minimalizujące: brak</p> <p>Brak praktycznych możliwości zastosowania skutecznych działań minimalizujących przewidywany wpływ, dlatego nie formułuje się ich dla tej grupy gatunków. Jednocześnie nie przewiduje się, aby zdiagnozowane zagrożenia miały istotny wpływ na wielkość populacji wskazanych gatunków po przeprowadzeniu planowanych prac na powierzchniach leśnych.</p>
	trzebieże późne, rębnie złożone, rębnia zupełna	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: niezamierzone zniszczenie miejsc letnich kryjówek oraz/lub zabicie tym samym pojedynczych osobników w dziuplach</p>

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r**

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu	
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe		
1	2	3	4	5	6	
					drzew na powierzchni leśnej objętej zabiegiem. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: w przypadku cięć rębnych zmiana warunków siedliskowych. Działanie minimalizujące: Pozostawianie na powierzchniach leśnych starych drzew dziuplastych oraz stojących drzew martwych lub obumierających z odstającą korą z wyjątkiem sytuacji zagrażających bezpieczeństwu ludzi lub mienia oraz przypadków zagrożenia trwałości lasu.	
Gatunki występujące w określonych lokalizacjach	bóbr europejski	Rb Ib: - 3,63 ha; Zabiegi pielęgnacyjne: TW - 5,73 ha, TP – 8,09 ha, CP – 25,05ha, brak wskazań: –85,37 ha	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie . <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.
	zalatka większa	brak wskazań	0	0	0	brak
	Traszka grzebieniasta	brak wskazań	0	0	0	brak
	kumak nizinny	Rb IIIB- 8,91ha, 5,77ha- bez wskazań	-1	0	0	Oddziaływanie 1: płoszenie . <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego.
Gatunki ptaków, których siedliska znajdują się poza powierzchniami leśnymi objętymi zapisami Planu w postaci wskazań gospodarczych.	brak wskazań	0	0	0	brak	
Gatunki ptaków terenów otwartych (polan, zrębów), a także związane z uprawami leśnymi i strefami ekotonu: ciemiówka, czarnogłówka, dzwonec, gąsiorek, jarzębatka, lelek, lerka, mazurek, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pleszka, pokrzywnica, raniuszek, srokosz, szczygieł, szpak, świergotek drzewny, świergotek polny.	brak wskazań lub pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Nie przewiduje się, aby pozostawienie bez wskazań gospodarczych powierzchni jakichkolwiek drzewostanów miało istotny wpływ na wskazaną grupę ptaków. Podobnie bez wpływu pozostają wskazania gospodarcze przewidziane dla młodszych i starszych drzewostanów. Powierzchnie z takimi drzewostanami nie stanowią atrakcyjnych siedlisk dla wskazanej grupy ptaków, przez co realizacja zapisów Planu w takich miejscach będzie dla tej grupy neutralna.	
Gatunki ptaków związane z wodami, łąkami i torfowiskami, gniazdujące w bliskim sąsiedztwie tych siedlisk:	odnowienia, pielęgnacje upraw, pielęgnacje młodszych drzewostanów	0	0	0	Planowany zabieg nie obejmie siedlisk wskazanej grupy gatunków.	

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r**

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
bielik, błotniak stawowy, błotniak zbożowy, bocian biały, czajka, czapla siwa, derkacz, gągoł, grubodziób, kania czarna, kania ruda, kokoszka, kormoran, kszczyk, łabędź niemy, nurogęś, perkoz dwuczuby, perkozek, pliszka siwa, pokląskwa, puchacz, rybołów, zimorodek.	trzebieże późne rębnie złożone rębnia zupełna	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów na odnawianych powierzchniach. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Oddziaływanie 2: Zmiana warunków siedliskowych. <u>Wymaga działania minimalizującego.</u> Działania minimalizujące: 1. Zachowanie wokół zbiorników i wzdłuż cieków oraz większych rowów z wodą płynącą lub stojącą buforu, w obrębie którego nie będą wykonywane żadne czynności związane z realizacją planowego wskazania gospodarczego. 2. Pozostawianie drzew dziuplastych na powierzchniach leśnych
	brak wskazań	+1	+1	0	brak
Gatunki ptaków związane z drzewostanami w różnym wieku: bielik, bocian czarny, bogatka, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł średni, dzięcioł zielony, gągoł, grubodziób, jastrząb, kania czarna, kania ruda, kapturka, kobuz, kos, krogulec, kruk, kukułka, kulczyk, lelek, lerka, muchołówka żałobna, myszółw, nurogęś, pęczacz leśny, piecuszek, pokrzywnica, puchacz, rudzik, rybołów, sosnowka, sóweczka, strzyżyk, świergotek drzewny, świstunka leśna, wilga, włośchatka, zięba, zimorodek, żuraw.	pielęgnacje młodszych drzewostanów trzebieże późne	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie oraz/lub utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu. Działanie minimalizujące: Na powierzchni leśnej z zabiegiem pozostawiać drzewa dziuplaste. Przed wykonaniem planowanego zabiegu pielęgnacyjnego dokonać kontroli powierzchni pod kątem występowania dużych gniazd w koronach drzew, po czym w sytuacji ich potwierdzenia chronić je przed zniszczeniem w czasie realizowanych prac leśnych. W przypadku ustalenia, że gniazdo należy do gatunku wymagającego wyznaczenia stref ochronnych, należy wystąpić ze stosownym wnioskiem do RDOS. Przeszkolenie osób nadzorujących prace leśne, kontrola powierzchni pod kątem występowania gniazd w koronach drzew przez posiadających stosowną wiedzę pracowników przed wykonaniem zabiegu. Odpowiednie przeszkolenie pracowników wykonujących prace leśne na powierzchni drzewostanu oraz osób nadzorujących te prace tak, aby w sytuacji zaobserwowania zasiedlonego gniazda w warstwie podszytu lub w gałęziach drzew nie wykonywali czynności związanych z zabiegiem w bezpośrednim otoczeniu takiego miejsca.
	rębnia złożone (Rb III) z krótkim okresem odnowienia	-1	-1	0	Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata lęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy Planu	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do Planu
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
					<p>gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu.</p> <p>Oddziaływanie 3: Zmiana warunków siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u></p> <p>Działanie minimalizujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia złożona ze średnim lub długim okresem odnowienia (Rb II, Rb IV)	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata łęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu.</p> <p>Działanie minimalizujące:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.
	rębnia zupełna	-1	-1	0	<p>Oddziaływanie 1: płoszenie lub/oraz utrata łęgów wskazanych gatunków w sytuacji ich obecności na powierzchni z drzewostanem, w obrębie którego realizowane jest wskazanie gospodarcze; lub na jego obrzeżach. <u>Wymaga działań minimalizujących.</u></p> <p>Oddziaływanie 2: płoszenie wskazanych gatunków w czasie czynności towarzyszących realizacji wskazania gospodarczego – transport drewna, dojazd samochodami do powierzchni leśnej oraz ruch pieszy pracowników leśnych. Brak technicznych możliwości przeciwdziałania temu zagrożeniu.</p> <p>Oddziaływanie 3: Zmiana warunków</p>

Gatunek lub grupa gatunków	Zapisy <i>Planu</i>	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
		Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6
					siedliskowych <u>Wymaga działań minimalizujących.</u> Działanie minimalizujące: 1. Przed przystąpieniem do prac z zakresu gospodarki leśnej przeprowadza się wizję terenową w wydzieleniu leśnym w którym planuje się te prace, w celu sprawdzenia występowania gatunków chronionych. W przypadku ich wystąpienia należy podjąć odpowiednie działania minimalizujące lub kompensujące. 2. Na powierzchni leśnej objętej rębnią pozostawiać drzewa dziuplaste. 3. Na wszystkich powierzchniach leśnych objętych rębnią zabezpieczyć fragmenty starodrzewia do ich naturalnego rozpadu.

¹⁾Symbole przewidywanego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,

0 (zero) – wpływ obojętny,

– (minus) – wpływ ujemny, negatywny,

brak – brak czynności w planie, która mogłaby mieć jakiś wpływ,

1 – oddziaływanie nieznaczne,

2 – oddziaływanie istotne,

3 – oddziaływanie znaczące.

Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków.

Oddziaływanie zapisów projektu *Planu* na gatunki ptaków objęte ochroną w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków oceniono osobno. Zestawienie zaplanowanych w ich zasięgu zabiegów przedstawia tabela.

Zestawienie zapisów *Planu* w strefach ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lipka

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
Bocian czarny	Wyznaczono strefę ochronną w Leśnictwie	W strefie całorocznej (5,20 ha) – brak wskazań	Zapisany w programie ochrony przyrody i w Prognozie termin ochrony okresowej	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej,

Gatunek	Znana liczba stanowisk lub siedlisko	Zabiegi gospodarcze zaplanowane w miejscach występowania	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu zapisane w <i>Planie</i> lub potrzeby ochrony	Przewidywane oddziaływanie			Uwagi, wnioski do <i>Planu</i>
				Krótkoterminowe	Średnioterminowe	Długoterminowe	
1	2	3	4	5	6	7	8
	Dzierżążnia	gospodarczych. W strefie okresowej (34,59 ha); zabiegi pielęgnacyjne (TP, TW) – 6,19 ha. Na powierzchni 12,87 ha zaplanowano rębnię IIb oraz IIIB. Na pozostałej powierzchni zabiegów nie planowano.	15.03 – 31.08				rozłożenie planowanych cięć w czasie
Bielik	Wyznaczono 3 strefy ochronne w Leśnictwach Lipka, Biskupice, Dzierżążnia	W strefie całorocznej (43,54 ha) – brak wskazań. W strefie okresowej zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (CP, TP) na powierzchni 16,73 ha, Rębnia IIIB na powierzchni 4,72 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w Prognozie termin ochrony okresowej 01.01 – 31.07	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej, rozłożenie planowanych cięć w czasie
Rybołów	Wyznaczono strefy ochronne w Leśnictwie Biskupice	W strefie całorocznej (74,07 ha) – brak wskazań. W strefie ochrony okresowej zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne (TW, CP, CW) na powierzchni 15,09 ha.	Zapisany w programie ochrony przyrody i w Prognozie termin ochrony okresowej 01.03 – 31.08	-1	+1	+1	Przestrzeganie terminów ochrony okresowej, rozłożenie planowanych cięć w czasie

Analiza określonych w *Planiu* zabiegów gospodarczych pozwala stwierdzić, że przy przestrzeganiu zaleceń dotyczących w szczególności terminów wykonywania prac, nie przewiduje się znacząco negatywnego oddziaływania *Planu* na wymienione chronione gatunki zwierząt, w tym na stan ich populacji. Środki łagodzące ewentualne krótkotrwale negatywne skutki działań gospodarczych przedstawiono w dalszej części *Prognozy*.

Zagadnienia dotyczące ochrony zwierząt opisano również w programie ochrony przyrody, w kontekście zachowania bogactwa gatunkowego. Zaleca się między innymi:

- ochronę zbiorników wodnych, miejsc rozrodu płazów i gadów,
- pozostawianie wzdłuż zbiorników i cieków wodnych stref ochronnych w postaci nieużytkowanych zrębami zupełnymi drzewostanów; strefy te stanowią potencjalne miejsca bytowania wielu gatunków ptaków,
- zachowanie olsów i innych naturalnych zbiorowisk jako ostoi rzadkich gatunków zwierząt,
- zwiększanie udziału zasobów drewna martwego i rozkładającego się oraz ochrona związanych z nimi zwierząt i mikroorganizmów,
- wyznaczanie i pozostawianie drzew dziuplastych do ich naturalnego rozkładu.

Taki sposób postępowania przyczyni się do ochrony potencjalnych miejsc bytowania różnych, cennych gatunków zwierząt.

4.1.4. Oddziaływanie na rośliny, w szczególności na gatunki chronione

Analizę wpływu zapisów *Planu* na rośliny chronione i rzadkie wykonano na podstawie listy gatunków przedstawionej w programie ochrony przyrody oraz zaplanowanych zabiegów gospodarczych w wyłączeniach, w których te gatunki zinwentaryzowano.

Planowane czynności gospodarcze i ich przewidywany wpływ na rośliny chronione i rzadkie

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych					Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
			Zalesienia i Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
			Liczba wyłączeń						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Bagno zwyczajne	5					5	Brak	

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych					Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do Planu
			Zalesienia i Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
			Liczba wyłączeń						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
2.	Błyszczce włoskowate	1					1	Brak	Ogólne zasady ochrony roślin chronionych; zachowanie środowiska występowania, ochrona torfowisk, brak użytkowania na siedliskach bagiennych, kształtowanie stosunków wodnych Ochrona istniejących egzemplarzy i płatów podczas prowadzenia zabiegów gospodarczych np. poprzez pozostawianie biogrup oraz omijanie przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych
3.	Bobrek trójlistkowy	19		1			18	0	
4.	Borówka bagienna	1					1	Brak	
5.	Brodawkowiec czysty	11		1			10	0	
6.	Chrobotki - rodzaj	51	1	41		8	1	-	
7.	Drabik drzewkowaty	3					3	Brak	
8.	Dzióbekowiec Zetterstedta	2					2	Brak	
9.	Fałdownik nastroszony	4					4	Brak	
10.	Fałdownik szeleszczący	1					1	Brak	
11.	Gajnik Iśniący	7		1			6	0	
12.	Gnieźnik leśny	1					1	Brak	
13.	Grąźel drobny	2					2	Brak	
14.	Grzybienie białe	3					3	Brak	
15.	Haczykowiec błyszczący	1					1	Brak	
16.	Kocanki piaskowe	2					2	Brak	
17.	Kruszczyk - rodzaj	2					2	Brak	
18.	Kukułka (storczyk) plamista	1					1	Brak	
19.	Kukułka krwista żółtawa	1					1	Brak	
20.	Listera jajowata	1					1	Brak	
21.	Modrzewnica zwyczajna	1					1	Brak	
22.	Mszar krokiewkowy	1					1	Brak	
23.	Nasięźrzał pospolity	2					2	Brak	

Lp.	Nazwa polska	Liczba wyłączeń - ogółem	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych					Przewidywany wpływ ¹⁾	Sposoby ograniczenia negatywnego wpływu, uwagi i wnioski do <i>Planu</i>
			Zalesienia i Odnowienia	Pielęgnowanie d-stanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne	Brak zabiegu		
			Liczba wyłączeń						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
24.	Nibyprątek torfowy	1					1	Brak	
25.	Piórosz pierzasty	1		1				0	
26.	Pływacz - rodzaj	4					4	Brak	
27.	Podkolan biały	1					1	Brak	
28.	Pomocnik baldaszkowy	1					1	Brak	
29.	Próchniczek błotny	3					3	Brak	
30.	Rokietnik pospolity	7		1			6	0	
31.	Rosiczka okrągłolistna	7					7	Brak	
32.	Storczyk - rodzaj	18		3			15	0	
33.	Szurpek porosły	2					2	Brak	
34.	Śnieżyczka przebiśnieg	1			1			-	
35.	Tarczownica - wszystkie gatunki	1					1	Brak	
36.	Tęposz niski	1					1	Brak	
37.	Torfowiec - rodzaj	7					7	Brak	
38.	Tujowiec - rodzaj	2					2	Brak	
39.	Wawrzynek wilczełyko	6		2			4	0	
40.	Widłak goździsty	1	1					0	
41.	Widłak jałowcowaty	16		6	2	2	6	-	

¹⁾Symbole przewidywanego wpływu planowanych czynności gospodarczych na znane stanowiska:
+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny,
0 (zero) – wpływ obojętny,
- (minus) – wpływ ujemny, negatywny,
brak – brak czynności w *Planie*, która mogłaby mieć jakiś wpływ.

Symbol „brak” odnosi się do gatunków zinwentaryzowanych w wyłączeniach leśnych, w których nie planuje się działań gospodarczych oraz do stanowisk na gruntach nieleśnych, dla których plan urządzenia lasu w ogóle nie podaje szczegółowych wskazań.

Symbol „0” określono dla stanowisk gatunków, których biologia pozwala przypuszczać, że zaplanowane zabiegi, głównie trzebieże i cięcia rębne nie spowodują istotnego ubytku w liczebności i kondycji tych populacji.. Są to najczęściej gatunki pospolite w skali Nadleśnictwa, nawet jeżeli liczba stwierdzonych stanowisk nie jest znacząca.

Symbol „-” przypisano gatunkom, dla których należy wskazać sposoby ograniczenia ewentualnego negatywnego wpływu niektórych działań wynikających z *Planu*. Dotyczy to następujących gatunków: chrobotki spp., śnieżyczka przebiśnieg.

W celu ochrony rzadkich i zagrożonych wyginięciem gatunków flory Nadleśnictwo powinno realizować następujące zalecenia:

- nanoszenie przed rozpoczęciem prac stanowisk cennych gatunków na odpowiednie mapy (np. szkic zrębowy, szkic odnowieniowy), a w razie potrzeby zaznaczenie w terenie,
- działania gospodarcze muszą być prowadzone w sposób niezagrażający trwaniu populacji (np. poprzez pozostawianie biogrup na zrębach, wytyczanie szlaków zrywkowych z ominięciem występujących płatów cennej flory),
- nowe stanowiska cennej roślinności w odpowiedni sposób powinny być katalogowane i kartowane (np. uzupełniając kronikę w programie ochrony przyrody),
- należy przeprowadzać szkolenia pracowników z rozpoznawania cennych gatunków.

Przestrzeganie powyższych zaleceń pozwoli zastosować odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych już na etapie planowania i przed podjęciem prac w lesie.

Przy prowadzeniu gospodarki leśnej należy uwzględnić wymagania zawarte w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2017, poz. 2408).

4.1.5. Oddziaływanie na wodę

Jednym z ważniejszych czynników wpływających na trwałość lasów, pozostającym w zakresie oddziaływania *Planu* na środowisko, jest ograniczenie procesów degradacji stosunków wodnych.

Lasy chroniące zasoby wód powierzchniowych i podziemnych, tj. położone przy rzekach i jeziorach oraz lasy na siedliskach wilgotnych i bagiennych uznane zostały za lasy ochronne – wodochronne; zajmują one 21,20% powierzchni gruntów leśnych Nadleśnictwa.

W drzewostanach położonych w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników i cieków wodnych ograniczono zastosowanie zrębów zupełnych (Rb I) do najslabszych siedlisk leśnych. Przy planowaniu cięć rębnych z zastosowaniem rębni zupełnej (Rb I) i gniazdowej zupełnej (Rb IIIa) projektowano pozostawienie stref ochronnych o szerokości około dwóch wysokości drzewostanu (30 – 40 m). Strefy te pozostawiono bez użytkowania rębego.

Na gruntach Nadleśnictwa wyszczególniono 58 wyłączeń ze źródłiskami, które pozostawiono w większości bez wskazówek gospodarczych. W jednym wyłączeniu (oddz. 158f) zaplanowano TW. Należy pamiętać, aby w sąsiedztwie źródlika pozostawić bez użytkowania rębego pasy drzewostanów (ekotony, biogrupy) o szerokości około jednej wysokości drzew.

Zagadnienia gospodarki wodnej są niezmiernie istotne na znacznym obszarze Nadleśnictwa. Wiele hektarów lasów prawidłowo rozwijać się będzie jedynie w przypadku utrzymania obecnego poziomu wód gruntowych.

Zagadnienia gospodarki wodnej zostały opisane również w programie ochrony przyrody, gdzie zawarto zasady, jakimi powinno się kierować Nadleśnictwo, aby utrzymać obecny stan i poziom wód gruntowych. Spośród nich można wymienić:

- ochronę brzegów zbiorników wodnych przed dewastacją;
- wyznaczanie stref ochronnych wokół jezior, których brzegi stwarzają korzystne warunki dla rozwoju rekreacji;
- zachowanie w stanie zbliżonym do naturalnego i odtwarzanie śródleśnych zbiorników i cieków wodnych;
- zachowanie śródleśnych nieużytków, jak np.: bagna, trzęsawiska, mszary, torfowiska, w tym zakaz ich osuszania i zalesiania;
- zakaz zalesiania łąk i pastwisk, które mają kluczowe znaczenie przyrodnicze;
- ograniczenie melioracji odwadniających do niezbędnego minimum;
- lokalne zbieranie wód, np. w rowach bez odpływu;
- odnawianie podmokłych, trudnych do odnowienia gruntów z wykorzystaniem samosiewu lub stosowaniem wielolatek, bez przygotowania gleby ciężkim sprzętem i bez stosowania rabatowałków; dopuszczalne są tu również uzasadnione odstępstwa od zalecanego składu gatunkowego;
- likwidacja gruntów ornyczych dochodzących do zbiorników wodnych i koryt rzek, poprzez zalesianie brzegów lub zmianę ról na trwałe użytki zielone;
- zachowanie w dolinach rzek i w bezpośrednim sąsiedztwie zbiorników wodnych lasów łągowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako regulatorów wilgotności siedlisk.

4.1.6. Oddziaływanie na powietrze

Rodzaj planowanych czynności i zadań gospodarczych ujętych w *Planie* pozwala stwierdzić, że nie będą one miały znaczącego wpływu na powietrze. Wynika to z dużego rozproszenia czasowo – przestrzennego prowadzonych prac leśnych. Zabiegi gospodarcze wykonywane są punktowo, najczęściej na niewielkiej powierzchni, w stosunkowo krótkim czasie. Emisja spalin pochodzących z pilarek oraz ciężkiego sprzętu przeznaczonego do zrywki i wywozu drewna będzie krótkotrwała i niewielka.

4.1.7. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Zawarte w *Planie* działania gospodarcze z zakresu pozyskania i hodowli lasu mogą wpłynąć krótkotrwale, nieznacznie negatywnie na powierzchnię gleby.

W przypadku prac związanych z pozyskaniem drewna uszkodzenia mogą nastąpić podczas prowadzenia zrywki i wywozu. *Plan* nie zawiera wskazań w tym zakresie. Zalecenia odnośnie minimalizowania szkód powstających w wyniku pozyskania drewna znajdują się w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej* (Dz. U. z 2017, poz. 2408).

Inną grupą zadań zawartych w *Planie* są czynności związane z pracami odnowieniowymi i zalesieniowymi. Wytyczne odnośnie sposobów przygotowania gleby, sadzenia drzew i pielęgnacji upraw przedstawione są w innych dokumentach branżowych, np. w zasadach hodowli lasu.

4.1.8. Oddziaływanie na krajobraz

Krajobraz leśny jest przestrzennym układem elementów przyrodniczych takich jak: roślinność (drzewa, krzewy, runo), rzeźba terenu, woda powierzchniowa oraz elementów będących wynikiem działalności człowieka: drogi, szlaki operacyjne, linie energetyczne, infrastruktura turystyczno-rekreacyjna, obiekty kultu religijnego, pomniki historii itp.

O walorach estetyczno-krajobrazowych lasu decydują: przebieg granicy polno-leśnej, zróżnicowanie architektury wnętrza lasu, występowanie cieków i zbiorników wodnych, cenne gatunki roślin i zwierząt.

Wpływ *Planu* na krajobraz przejawia się głównie w kształtowaniu przestrzeni przyrodniczej, związanej z wyznaczaniem drzewostanów do użytkowania rębego na najbliższe 10-

lecie, a zwłaszcza z wyborem drzewostanów do wycięcia zrębami zupełnymi. W celu podniesienia estetyki powierzchni zrębowych, podczas opracowywania planu cięć kierowano się zapisami Zasad hodowli lasu, w tym wytycznymi w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych. Wytyczne te zawarto również w programie ochrony przyrody.

Stosowanie zrębów zupełnych ograniczono do niezbędnego minimum, głównie do:

- drzewostanów przewidzianych do odnowienia gatunkami światłożądnymi, na siedliskach borowych, jak również na siedliskach silnie zachwaszczonych;
- drzewostanów, których natychmiastowe wycięcie podyktowane jest względami sanitarnymi;
- innych drzewostanów, w których uzyskanie odnowienia naturalnego jest niemożliwe lub mocno utrudnione.

Należy podkreślić, że powierzchnia zrębu zupełnego nie może przekraczać przy rębni Ia – 6 ha, Ib – 4 ha, a dla zrębów przebiegających wzdłuż całego oddziału maksymalna szerokość nie może być większa niż: przy rębni Ia – 80 m, Ib – 60 metrów. W celu urozmaicenia przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń taksacyjnych, drogi leśne, rowy, itp. W użytkach rębnych planowano do pozyskania do 95% miąższości. Reszta, w formie kęp starodrzewu wraz z niższymi warstwami lasu, powinna pozostać na gruncie do naturalnej śmierci.

Taka realizacja użytkowania rębego będzie mieć korzystny wpływ na urozmaicenie struktury wiekowej i przestrzennej drzewostanów, a planowane rozmieszczenie cięć przyczyni się do większego zróżnicowania kompleksów leśnych i stopniowego eliminowania monokultur.

Ze względów ochronnych oraz z uwagi na estetykę krajobrazu przy ciekach i zbiornikach wodnych planowano stosowanie rębni złożonych wszędzie tam, gdzie możliwe jest uzyskanie odnowienia naturalnego, a na słabych siedliskach przy projektowaniu rębni zupełnej (Ib) oraz gniazdowej zupełnej (IIIa) pozostawiono bez użytkowania pasy ochronne o szerokości 20-40 metrów.

Pozytywnie na walory krajobrazu wpłynie ciągłe dostosowywanie drzewostanów do warunków siedliskowych, połączone często z przebudową litych drzewostanów iglastych na lasy mieszane lub liściaste, urozmaicone pod względem składu gatunkowego.

Podniesieniu walorów estetycznych lasu mają służyć również zasady zawarte w programie ochrony przyrody, dotyczące kształtowania stref ekotonowych, czyli łagodnych stref przejściowych między sąsiadującymi biocenozami. Zalecenia te dotyczą między innymi: wprowadzania możliwie dużej gamy gatunków o wysokich walorach estetycznych na obrzeżach lasu, rozluźnienia warstwy drzew i zagęszczenia warstwy krzewów.

Na tej podstawie można przyjąć, że wpływ zapisów *Planu* na krajobraz będzie korzystny.

4.1.9. Oddziaływanie na klimat

Projektowane do wykonania w bieżącym 10-leciu zadania gospodarcze nie będą miały wpływu na klimat obszaru. Oddziaływanie byłoby zauważalne tylko wówczas, gdyby działania te prowadziły do znaczącego zwiększenia lub zmniejszenia powierzchni zalesionej, co nie jest planowane.

Wpływ czynności zawartych w *Planie* może mieć jednak charakter lokalny, związany np. z osłoną przed wiatrami, wilgotnością powietrza, temperaturą. Panujące na zrębie zupełnym warunki mikroklimatyczne są zupełnie odmienne od tych, które występują na tej samej powierzchni przed usunięciem drzewostanu. Aby złagodzić niekorzystne zjawiska związane z pojawieniem się w lesie powierzchni otwartej, podczas planowania przebiegu działek zrębowych wykorzystywano naturalne granice wyłączeń, przebieg dróg, sieć rowów melioracyjnych, itp. elementów liniowych, łatwych do identyfikacji w terenie. Należy podkreślić, że ustawa o lasach nakłada obowiązek odnowienia zrębów w okresie do pięciu lat od wykonania cięć.

O terminowości wykonania prac odnowieniowych decyduje przede wszystkim gospodarz terenu. Z reguły tam, gdzie nie ma zagrożeń od owadów, powierzchnia obsadzana jest w drugim roku po wykonaniu zrębu.

Reasumując można stwierdzić, że planowane czynności gospodarcze nie będą mieć znaczącego wpływu na klimat.

4.1.10. Oddziaływanie na zasoby naturalne

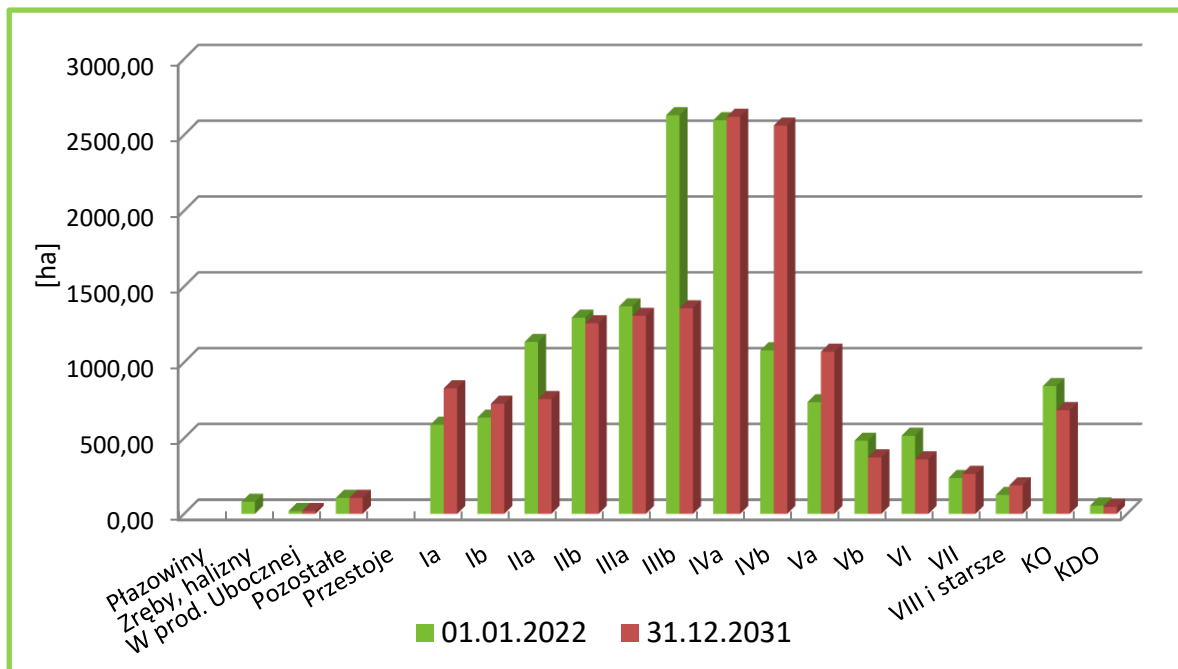
Głównym zasobem naturalnym, na jaki wpływ ma realizacja *Planu*, są zasoby drzewne. Ponieważ drewno jest surowcem o wielkich możliwościach wykorzystania, zapotrzebowanie na produkty i wyroby drzewne stale wzrasta.

Gospodarka leśna, zgodnie z ustawą o lasach, prowadzona jest na zasadach trwałości lasu oraz zachowania i powiększania zasobów drzewnych.

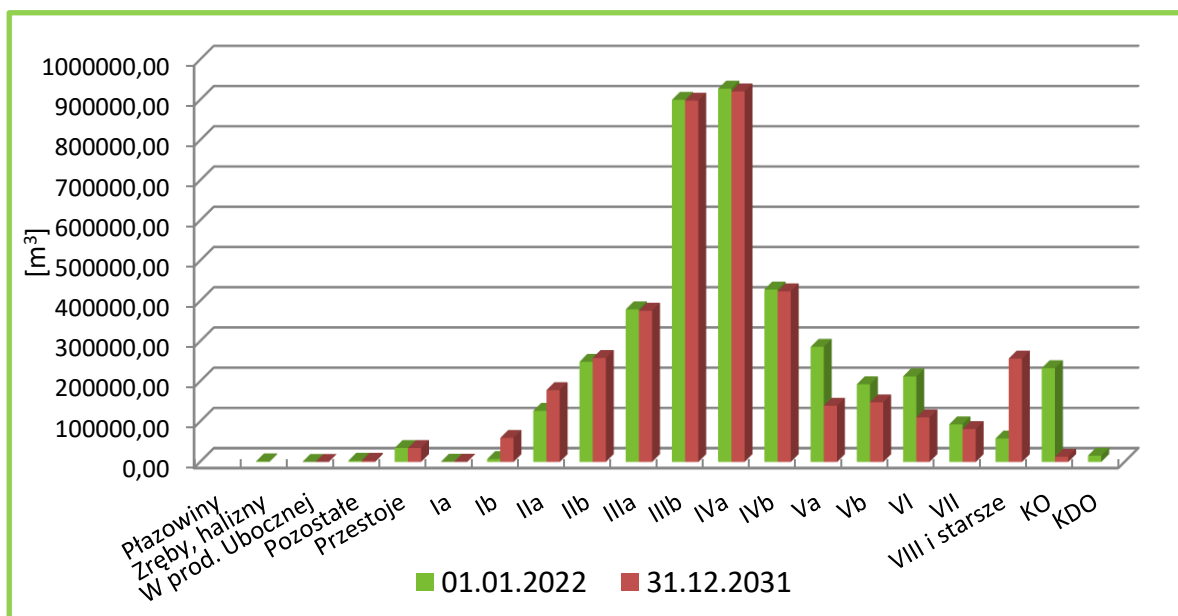
Jednym z podstawowych zadań planu urządzenia lasu jest kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego w zarządzanej jednostce, dzięki optymalizacji etatów użytkowania rębного i przedrębного oraz ustaleniu możliwości lokalizacji cięć rębnych w wielkości przyjętej za optymalną. Etat cięć rębnych określa rozmiar grubizny do pozyskania w drzewostanach dojrzałych do odnowienia, natomiast etat cięć przedrębnych jest to wielkość przewidziana do pozyskania w drzewostanach młodszych w ramach zabiegów pielęgnacyjnych. Suma

obu etatów daje maksymalną ilość drewna przewidzianą do pozyskania w okresie obowiązywania *Planu* (10 lat) i zapisana jest w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu planu urządzenia lasu.

Porównanie struktury wiekowej wszystkich drzewostanów Nadleśnictwa na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu* przedstawiają diagramy.

Porównanie powierzchni klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu* w Nadleśnictwie Lipka

Porównanie miąższości klas wieku na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu* w Nadleśnictwie Lipka

Według stanu na 1.01.2022 r. zasoby drzewne w lasach Nadleśnictwa określone zostały na 4152944 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych

wynoszącej 14519,02 ha, daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 286 m³/ha. W wyniku realizacji zapisów *Planu*, prawdopodobna wielkość zasobów drzewnych na stan 31.12.2031 r. będzie wynosić 4120347 m³ grubizny brutto, co przy powierzchni gruntów zalesionych i niezalesionych wynoszącej 14519,02 ha daje przeciętną zasobność drzewostanów na poziomie 284 m³/ha. Średni wiek drzewostanów Nadleśnictwa na koniec okresu zwiększy się o 1 rok i wynosić będzie 62 lata.

Na tej podstawie można przyjąć, że prowadzenie gospodarki leśnej w oparciu o *Plan* nie wpłynie negatywnie na kształtowanie zasobów drzewnych.

4.1.11. Oddziaływanie na zabytki i dobra kultury materialnej

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka występują następujące dobra kultury materialnej:

- stanowiska archeologiczne,
- pozostałości po starych cmentarzach,
- miejsca pamięci.

➤ Stanowiska archeologiczne

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka występują stanowiska archeologiczne objęte ochroną archeologiczno-konserwatorską. Są to grodziska i cmentarzyska kurhanowe wpisane do rejestru zabytków, kurhany, osady, punkty osadnicze w ewidencji zabytków oraz potencjalne stanowiska, jeszcze nie wpisane do ewidencji, którymi są cmentarzyska kurhanowe, grodziska, mielerze oraz obiekty związane z produkcją potażu.

Wykaz stanowisk archeologicznych i rodzajów zaplanowanych czynności na gruntach Nadleśnictwa Lipka wpisanych do rejestru zabytków – strefa W

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP/Nr stan.	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-18-1-03-11 -i -00	0,28	28-29/62	BAGNO	-
2.	08-18-1-05-26 -c -00	9,49	29-29/62	D-STAN	TP
3.	08-18-1-05-27 -g -00	0,42	29-29/63	D-STAN	BRAK WSK
4.	08-18-1-03-2 -d -00	1,29	29-31/53	D-STAN	BRAK WSK
5.	08-18-1-06-450 -a -00	2,98	31-28/84	D-STAN	BRAK WSK
6.	08-18-1-06-449 -o -00	3,59	31-28/85	D-STAN	BRAK WSK
Razem strefa W – grunty w rejestrze zabytków		18,05			

Wykaz stanowisk archeologicznych i rodzajów zaplanowanych czynności na gruntach Nadleśnictwa Lipka ze stanowiskami archeologicznymi w strefie W.I

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-18-1-10-512 -r -00	0,11	28-32/28	SUKCESJA	-
2.	08-18-1-05-30 -b -00	6,91	29-28/11	D-STAN	BRAK WSK
3.	08-18-1-05-60 -i -00	5,83	29-28/12	D-STAN	BRAK WSK
4.	08-18-1-05-60 -j -00	1,12	29-28/13	D-STAN	CP
5.	08-18-1-05-13 -g -00	4,11	29-29/1	D-STAN	BRAK WSK
6.	08-18-1-05-12 -f -00	4,90	29-29/2	D-STAN	CP
7.			29-29/3		
8.	08-18-1-05-49 -d -00	2,60	29-29/48	D-STAN	BRAK WSK
9.	08-18-1-05-83 -p -00	0,65	29-29/58	D-STAN	BRAK WSK
10.	08-18-1-05-57 -m -00	1,57	29-29/67	D-STAN	BRAK WSK
11.	08-18-1-03-6 -b -00	8,92	29-30/35	D-STAN	BRAK WSK
	08-18-1-03-7 -a -00	8,26		D-STAN	TP
12.	08-18-1-03-5 -a -00	8,54	29-30/60	D-STAN	TP
			29-30/61		
13.	08-18-1-03-5 -g -00	5,38	29-30/62	D-STAN	BRAK WSK
14.	08-18-1-03-6 -a -00	2,09	29-30/63	D-STAN	BRAK WSK
15.	08-18-1-01-106 -j -00	5,64	29-31/32	D-STAN	TP
16.	08-18-1-01-65 -g -00	3,45	29-31/39	D-STAN	IIA
17.	08-18-1-07-370 -l -00	1,85	30-28/78	D-STAN	BRAK WSK
18.	08-18-1-02-185 -h -00	1,91	30-31/2	D-STAN	CP
19.	08-18-1-08-452 -h -00	1,70	31-27/29	D-STAN	TP
20.	08-18-1-08-452 -s -00	0,41	31-27/30	PS	-
21.	08-18-1-08-474 -b -00	4,20	31-27/53	D-STAN	IIIAU
22.	08-18-1-06-467 -c -00	0,84	31-28/55	D-STAN	BRAK WSK
23.	08-18-1-02-212 -b -00	0,82	31-31/16	D-STAN	BRAK WSK
24.	08-18-1-02-212 -c -00	2,04	31-31/18	D-STAN	BRAK WSK
25.	08-18-1-02-206 -k -00	6,21	31-31/54	D-STAN	TP
Razem strefa W.I		90,02			

Planowane zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów, takie jak CW, CP, TW i TP nie mają wpływu na stan i zachowanie stanowisk archeologicznych.

Potencjalne zagrożenie może jedynie wystąpić w przypadku stanowisk archeologicznych położonych w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego oraz na gruntach

przeznaczonych do zalesienia i dotyczyć może prac związanych z przygotowaniem gleby pod uprawę.

Zgodnie z zapisami zawartymi w programie ochrony przyrody, wszelkie działania na gruntach w rejestrze zabytków wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Bardzo istotne jest to szczególnie przy planowaniu rębni złożonej IIa, w oddz. 65g oraz rębni IIIAU oddz. 474b. ponieważ w miejscach stanowisk o własnej formie krajobrazowej należy zachować istniejący układ topograficzny i nie należy naruszać pokrywy gleby.

Kolejne zagrożenie może wystąpić podczas realizacji

Zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków archeologicznych i opiece nad zabytkami*, w rejonie znanych stanowisk archeologicznych przed rozpoczęciem działań związanych z naruszeniem pokrywy gleby konieczne jest uzyskanie opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. W celu uniknięcia naruszenia pokrywy gleby wskazane jest na powierzchniach stanowisk wyznaczanie biogrup w ramach pozostawiania do 5% miąższości na powierzchni zrębowej.

W 2020 r. przeprowadzono inwentaryzację obiektów dziedzictwa kulturowego na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo Lipka. Wykonano ją zgodnie z wytycznymi wypracowanymi przez Zespół zadaniowy ds. inwentaryzacji archeologicznej gruntów zarządzanych przez Nadleśnictwa wchodzące w skład RDLP w Pile.

W wyniku prac Zespołu uzyskano nowe dane odnośnie kolejnych obiektów, które mogą być stanowiskami archeologicznymi. Wykaz stanowisk wraz z opisem i rodzajem strefy przedstawiono w programie ochrony przyrody. Poniżej zamieszczono wykaz wraz z zadaniami gospodarczymi wynikającymi z *Planu*.

Wykaz potencjalnych stanowisk archeologicznych i rodzajów zaplanowanych czynności na gruntach Nadleśnictwa Lipka ze stanowiskami archeologicznymi w strefie W.I

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-18-1-01-100 -d -00	2,97	30-32	D-STAN	TW
	08-18-1-01-100 -g -00	3,23		D-STAN	CP
2.	08-18-1-01-101 -d -00	0,14	30-32	D-STAN	BRAK WSK
3.	08-18-1-01-107 -l -00	0,33	30-31	D-STAN	BRAK WSK
4.	08-18-1-01-110 -d -00	7,55	30-31	D-STAN	IVA
5.	08-18-1-01-66 -g -00	7,62	29-31	D-STAN	TP
6.	08-18-1-01-99 -a -00	5,08	30-32	D-STAN	CP
7.	08-18-1-02-164 -a -00	1,33	30-31	D-STAN	TP
8.	08-18-1-03-10 -b -00	2,71	29-30	D-STAN	IIB
9.	08-18-1-03-80 -m -00	2,19	29-30	D-STAN	TP

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
10.	08-18-1-04-199 -b -00	1,65	30-30	D-STAN	TW
11.	08-18-1-05-12 -g -00	2,04	29-29	D-STAN	BRAK WSK
12.	08-18-1-05-27 -i -00	0,45	29-29	D-STAN	BRAK WSK
13.	08-18-1-05-326 -r -00	2,08	30-28	D-STAN	BRAK WSK
14.	08-18-1-05-327 -i -00	0,56	30-28	D-STAN	BRAK WSK
15.	08-18-1-05-53 -g -00	0,11	29-29	D-STAN	BRAK WSK
16.	08-18-1-05-56 -i -00	1,46	29-29	D-STAN	BRAK WSK
17.	08-18-1-05-57 -i -00	0,35	29-29	D-STAN	BRAK WSK
18.	08-18-1-05-83 -b -00	1,21	29-29	D-STAN	TP
19.	08-18-1-06-410 -j -00	3,38	31-29	D-STAN	TP
20.	08-18-1-06-411 -c -00	3,14	31-29	D-STAN	TW
21.	08-18-1-06-433 -b -00	3,12	31-29	D-STAN	BRAK WSK
22.	08-18-1-06-433 -h -00	0,86	31-29	D-STAN	BRAK WSK
23.	08-18-1-06-437 -f -00	11,36	31-29	D-STAN	TP
24.	08-18-1-06-449 -s -00	2,17	31-28	D-STAN	BRAK WSK
25.	08-18-1-06-479 -d -00	0,27	32-38	D-STAN	BRAK WSK
26.	08-18-1-07-287 -f -00	0,44	30-28	SZCZ CHR	-
27.	08-18-1-08-454 -b -00	6,27	31-27	D-STAN	IIIBU
28.	08-18-1-08-454 -c -00	5,63	31-27	D-STAN	IIIBU
29.	08-18-1-08-493 -d -00	8,45	32-28	D-STAN	BRAK WSK
30.	08-18-1-08-507 -j -00	0,26	32-27	D-STAN	BRAK WSK
31.	08-18-1-09-219 -p -00	0,24	29-28	SZCZ CHR	-
32.	08-18-1-09-236 -c -00	1,83	30-28	D-STAN	TP
33.	08-18-1-10-527 -k -00	2,01	28-32	D-STAN	TP
34.	08-18-1-10-533 -c -00	1,08	28-32	D-STAN	TP
35.	08-18-1-10-561 -b -00	5,78	29-32	D-STAN	TW
36.	08-18-1-10-67 -d -00	0,49	30-32	D-STAN	BRAK WSK
Razem proponowana strefa W.I		99,84			

Wykaz potencjalnych stanowisk archeologicznych i rodzajów zaplanowanych czynności na gruntach Nadleśnictwa Lipka ze stanowiskami archeologicznymi w strefie W.II

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-18-1-01-110 -d -00	7,55	30-31	D-STAN	IVA
	08-18-1-01-112 -d -00	3,70		D-STAN	TW
	08-18-1-01-112 -g -00	1,90		D-STAN	IIA
	08-18-1-01-112 -h -00	2,95		D-STAN	TP
	08-18-1-01-112 -j -00	2,72		D-STAN	TW
	08-18-1-01-112 -l -00	1,18		D-STAN	TP
2.	08-18-1-02-205 -g -00	8,63	31-31	D-STAN	IB
3.	08-18-1-02-206 -m -00	1,03	31-31	D-STAN	BRAK WSK

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
4.	08-18-1-04-167 -k -00	2,10	30-30	D-STAN	TW
5.	08-18-1-04-191 -f -00	3,76	30-30	D-STAN	CP
6.	08-18-1-04-192 -k -00	2,76	30-30	D-STAN	TW
7.	08-18-1-04-192 -l -00	2,30	30-30	D-STAN	BRAK WSK
8.	08-18-1-04-193 -a -00	1,36	30-30	D-STAN	TW
9.	08-18-1-05-22 -c -00	6,40	29-29	D-STAN	TP
	08-18-1-05-23 -f -00	5,27		D-STAN	TP
	08-18-1-05-23 -g -00	3,52		D-STAN	TP
	08-18-1-05-24 -c -00	3,45		D-STAN	TP
	08-18-1-05-24 -f -00	3,95		D-STAN	CW
	08-18-1-05-25 -b -00	9,91		D-STAN	TP
	08-18-1-05-25 -c -00	1,02		D-STAN	TP
	08-18-1-05-25 -m -00	5,50		D-STAN	TP
	08-18-1-05-49 -c -00	3,96		D-STAN	TP
	08-18-1-05-50 -d -00	3,91		D-STAN	TP
	08-18-1-05-51 -a -00	3,11		D-STAN	TP
	08-18-1-05-51 -b -00	0,80		D-STAN	IB
	10.	08-18-1-05-59 -b -00		4,75	29-29
08-18-1-05-60 -d -00		6,90	D-STAN	TP	
08-18-1-05-60 -f -00		6,61	D-STAN	TW	
08-18-1-05-60 -g -00		1,33	D-STAN	TP	
08-18-1-05-60 -h -00		3,21	D-STAN	TP	
11.	08-18-1-05-81 -g -00	3,24	29-29	D-STAN	TP
	08-18-1-05-82 -f -00	4,13		D-STAN	IIA
12.	08-18-1-06-396 -d -00	3,27	30-29	D-STAN	TW
13.	08-18-1-06-443 -c -00	2,66	31-28	PS	-
14.	08-18-1-08-375 -d -00	3,26	31-27	D-STAN	CP
15.	08-18-1-08-393 -f -00	7,57	31-28	D-STAN	TP
16.	08-18-1-10-527 -k -00	2,01	28-32	D-STAN	TP
Razem proponowana strefa W.II		141,59			

Z przedstawionej tabeli wynika, że pewne zagrożenie może wystąpić w wyniku wykonywania czynności związanej z użytkowaniem rębny w oddz. 10b, 51b, 59b, 82f, 110d, 112g, 205g, 454b, 454c . W miejscach, w których wskazano na potencjalne stanowisko, należy wyznaczyć biogrupę i pozostawić do naturalnej śmierci, o ile nie będzie to zagrażało trwałości lasu i bezpieczeństwu ludzi.

Dodatkowo, podczas inwentaryzacji potencjalnych stanowisk archeologicznych, wskazano również wyłączenia, w których stwierdzono pozostałości tzw. mielerzy, które posiadają własną formę terenową w postaci niewielkiego nasypu ziemnego o średnicy 8-10 m oraz wysokości około 0,5 m. Występują w skupiskach o dość regularnym rozplanowaniu. Podczas procesu weryfikacji Numerycznego Modelu Terenu takie miejsca wyznaczono w 77 wyłączeniach na łącznej powierzchni 358,58 ha.

Wykaz potencjalnych stanowisk archeologicznych związanych z produkcją węgla drzewnego (mielerze) i potażu oraz rodzajów zaplanowanych czynności na gruntach Nadleśnictwa Lipka w strefie W.II

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
1.	08-18-1-01-34 -l -00	4,13	29-31	D-STAN	TP
2.	08-18-1-01-37 -f -00	6,00	29-31	D-STAN	CP
3.	08-18-1-01-38 -a -00	2,79	29-31	D-STAN	TP
4.	08-18-1-01-38 -b -00	3,79	29-31	D-STAN	TP
5.	08-18-1-01-96 -c -00	5,52	30-32	D-STAN	TP
6.	08-18-1-01-97 -a -00	3,21	30,32	D-STAN	IIAU
7.	08-18-1-03-119 -a -00	2,00	29-30	D-STAN	TP
8.	08-18-1-03-119 -b -00	12,17	29-30	D-STAN	TW
9.	08-18-1-03-123 -d -00	5,02	29-30	D-STAN	IIIBU
10.	08-18-1-03-123 -f -00	10,68	29-30	D-STAN	TW
11.	08-18-1-04-149 -l -00	2,38	29-29	D-STAN	IIA
12.	08-18-1-04-149 -m -00	11,42	30-29	D-STAN	TW
13.	08-18-1-04-196 -c -00	6,11	30-30	D-STAN	IIA
14.	08-18-1-05-23 -a -00	5,42	29-29	D-STAN	TW
15.	08-18-1-05-23 -b -00	5,82	29-29	D-STAN	TW
16.	08-18-1-05-23 -c -00	5,41	29-29	D-STAN	IIIBU
17.	08-18-1-05-24 -c -00	3,45	29-29	D-STAN	TP
18.	08-18-1-05-24 -h -00	2,90	29-29	D-STAN	IIA
19.	08-18-1-05-50 -a -00	4,01	29-29	D-STAN	TW
20.	08-18-1-05-50 -c -00	3,54	29-29	D-STAN	TP
21.	08-18-1-05-50 -l -00	6,99	29-29	D-STAN	TP
22.	08-18-1-05-51 -c -00	2,19	29-29	D-STAN	TP
23.	08-18-1-05-51 -o -00	2,09	29-29	D-STAN	TP
24.	08-18-1-05-51 -p -00	3,88	29-29	D-STAN	TP
25.	08-18-1-05-52 -a -00	5,90	29-29	D-STAN	TW
26.	08-18-1-05-52 -d -00	2,29	29-29	D-STAN	TP
27.	08-18-1-05-52 -f -00	2,39	29-29	ZRĄB	ODN-ZRB
28.	08-18-1-05-54 -g -00	8,13	29-29	D-STAN	IIAU
29.	08-18-1-05-54 -h -00	3,04	29-29	D-STAN	TP
30.	08-18-1-05-54 -i -00	6,09	29-29	D-STAN	TW
31.	08-18-1-05-56 -f -00	5,44	29-29	D-STAN	TP

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
32.	08-18-1-05-56 -j -00	4,56	29-29	D-STAN	TP
33.	08-18-1-05-58 -b -00	9,65	29-29	D-STAN	TP
34.	08-18-1-05-82 -k -00	3,80	29-29	D-STAN	TP
35.	08-18-1-06-450 -l -00	5,82	31-28	D-STAN	IIA
36.	08-18-1-06-458 -l -00	1,68	31-28	D-STAN	BRAK WSK
37.	08-18-1-07-224 -i -00	1,28	29-28	D-STAN	IB
38.	08-18-1-07-224 -l -00	8,12	29-28	D-STAN	TP
39.	08-18-1-07-225 -a -00	1,21	29-28	D-STAN	TP
40.	08-18-1-07-225 -c -00	7,44	29-28	D-STAN	TP
41.	08-18-1-07-226 -d -00	7,74	29-28	D-STAN	TP
42.	08-18-1-07-226 -f -00	2,70	29-28	D-STAN	TP
43.	08-18-1-07-226 -j -00	1,38	29-28	D-STAN	TP
44.	08-18-1-07-245 -c -00	12,27	29-28	D-STAN	TP
45.	08-18-1-07-245 -h -00	1,05	29-28	D-STAN	TP
46.	08-18-1-07-245 -j -00	1,72	29-28	D-STAN	TP
47.	08-18-1-07-246 -h -00	1,45	30-28	D-STAN	TP
48.	08-18-1-07-248 -f -00	2,52	30-28	D-STAN	CP
49.	08-18-1-07-248 -g -00	3,48	30-28	D-STAN	CP
50.	08-18-1-07-248 -h -00	3,30	30-28	ZRĄB	ODN-ZRB
51.	08-18-1-07-258 -b -00	8,51	30-28	D-STAN	BRAK WSK
52.	08-18-1-07-258 -h -00	4,08	30-28	BAGNO	-
53.	08-18-1-07-259 -d -00	6,31	30-28	D-STAN	TW
54.	08-18-1-07-259 -l -00	5,63	30-28	D-STAN	TP
55.	08-18-1-07-260 -h -00	3,63	30-28	D-STAN	TP
56.	08-18-1-07-263 -f -00	3,71	30-28	D-STAN	CP
57.	08-18-1-07-263 -g -00	3,69	30-28	D-STAN	CW
58.	08-18-1-07-280 -c -00	7,27	30-28	D-STAN	TP
59.	08-18-1-07-280 -d -00	1,45	30-28	D-STAN	TP
60.	08-18-1-07-280 -g -00	8,36	30-28	D-STAN	TP
61.	08-18-1-07-281 -f -00	0,80	30-28	BAGNO	-
62.	08-18-1-07-300 -a -00	0,85	30-28	D-STAN	BRAK WSK
63.	08-18-1-07-301 -h -00	2,64	30-28	D-STAN	TW
64.	08-18-1-07-350 -a -00	1,53	30-28	L ENERG	-
65.	08-18-1-07-350 -c -00	9,38	30-28	D-STAN	IB
66.	08-18-1-07-350 -d -00	3,20	30-28	D-STAN	CP
67.	08-18-1-07-350 -f -00	3,82	30-28	D-STAN	CP
68.	08-18-1-07-352 -b -00	2,84	30-28	D-STAN	CP
69.	08-18-1-07-367 -c -00	7,20	30-28	D-STAN	IB
70.	08-18-1-07-367 -f -00	1,75	30-28	D-STAN	ODN-ZŁOŻ
71.	08-18-1-07-368 -a -00	0,67	30-28	D-STAN	IB
72.	08-18-1-07-369 -i -00	1,71	30-28	D-STAN	TP
73.	08-18-1-08-448 -h -00	7,19	31-27	D-STAN	TP

Lp.	Adres leśny	Pow. [ha]	AZP	Rodzaj pow.	Rodzaj zaplanowanej czynności
1	2	3	4	5	6
74.	08-18-1-08-485 -b -00	10,65	31-27	D-STAN	IB
75.	08-18-1-08-485 -c -00	9,65	31-27	D-STAN	IIA
76.	08-18-1-09-241 -j -00	2,51	30-27	D-STAN	IB
77.	08-18-1-10-528 -b -00	4,18	28-32	D-STAN	TP
	Razem proponowana strefa W.II	358,58			

Z przedstawionej tabeli wynika, że pewne zagrożenie może wystąpić w wyniku wykonywania czynności związanej z użytkowaniem rębnym w oddz. 97a, 123d, 149l, 196c, 23c, 24h, 52f, 54g, 450l, 224i, 248h, 350c, 367c,f, 368a, 485b, c, 241j.

W miarę możliwości wskazane byłoby wyłączenie maksymalnie 5% powierzchni poszczególnych piecowisk w celu ich zachowania na przyszłość, do czasów pojawienia się lepszych metod badawczych. Całkowitemu wyłączeniu powinno poddać się najlepiej zachowaną partię stanowiska lub tę partię, której wyłączenie będzie najmniej kolidujące z planową uprawą leśną. Na pozostałym obszarze wskazane jest, w miarę możliwości, zastąpienie głębokiej orki orką naruszającą jedynie pokrywę leśną.

➤ **Cmentarze i miejsca pamięci**

W programie ochrony przyrody wskazano 2 stare cmentarze (oddz. 2h, 306c), będące osobnymi wyłączeniami na gruntach nieleśnych, dla których nie projektuje się wskazań gospodarczych.

Dodatkowo wykazano również 11 miejsc, w których stwierdzono pozostałości mogił i cmentarzy oraz miejsc pamięci w drzewostanach, w oddz.: 46a (TW), 132j (-), 208h (IB), 229c (IB), 255c (-), 255d (-), 306c (-), 307b (-), 346m (-), 359m (brak wsk), 473a (IIIAU), 531d (TP), 564f (-).

Analizując wskazania gospodarcze w tych wyłączeniach można stwierdzić, że pewne zagrożenie może wystąpić podczas realizacji wskazań Planu w oddz. 208h, 229c, 473a. Aby ograniczyć wpływ działań, należy w miejscu starych mogił wyznaczyć biogrupe i pozostawić do naturalnej śmierci.

W drzewostanach, w których występują cmentarze i miejsca pamięci nie stanowiące wyłączeń, podczas wykonywania planowanych zabiegów gospodarczych, należy dołożyć starań aby nie dopuścić do ich uszkodzenia, np. poprzez wyłączenie z użytkowania fragmentów drzewostanu.

Zapisy w *Planie* pozwolą zachować pamięć o tych miejscach.

➤ **Parki**

Na gruntach Nadleśnictwa Lipka, w gminie Lipka, obrębie ewidencyjnym Mały Buczek, w leśnictwie Osowo, w oddz. 132j o powierzchni 7,47 ha, znajduje się park podworski z drugiej połowy XVII w. Jest wpisany do rejestru zabytków pod nr A-465 z 12.10.1983 r. Jest to grunt nieleśny, na którym nie projektuje się wskazań gospodarczych. Dodatkowo w gminie Lipka w obrębie ewidencyjnym Debrzno Wieś, leśnictwie Lipka, w oddziale 2g występuje drzewostan o charakterze parkowym, zajmującym powierzchnię 2,61 ha. Jest wpisany do rejestru zabytków pod nr A-383 z 13.01.1981 r. Nie planowano zabiegów gospodarczych.

Zapisy w *Planie* pozwolą zachować ten obiekt.

4.1.12. Zestawienie zbiorcze przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko

Zbiorczej oceny przewidywanego oddziaływania *Planu* na środowisko dokonano na podstawie analiz cząstkowych zawartych we wcześniejszych rozdziałach. Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie wynika wprost ze średniej ocen cząstkowych, ale jest oceną subiektywną, popartą wiedzą i doświadczeniem autora *Prognozy*.

Przewidywane oddziaływanie *Planu* na środowisko

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Różnorodność biologiczna	+3	+3	+2	+3	-1	Analiza oddziaływania ustaleń <i>Planu</i> na poszczególne elementy środowiska wskazuje, że łączne oddziaływanie <i>Planu</i> na środowisko będzie pozytywne.	W trakcie opracowywania <i>Planu</i> zinwentaryzowano i uwidoczniiono na mapach występujące w Nadleśnictwie cenne ekosystemy leśne i nieleśne, siedliska przyrodnicze, gatunki chronione roślin i zwierząt, stanowiska archeologiczne oraz cmentarze i miejsca pamięci . Przeanalizowano wpływ <i>Planu</i> na inne elementy środowiska takie jak np.: klimat, wodę, zasoby naturalne itp. Niektóre planowane zadania mogą w
2.	Ludzie	+3	+3	+1	-1	-1		
3.	Zwierzęta	+2	+2	0	0	-1		
4.	Rośliny	+1	+1	0	0	-1		
5.	Woda	+3	+3	0	0	-1		
6.	Powietrze	+3	0	0	0	0		
7.	Powierzchnia ziemi	0	0	0	0	0		
8.	Krajobraz	+1	+1	0	0	-1		
9.	Klimat	0	0	0	0	0		

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych	Uzasadnienie do oceny oddziaływania
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone	Rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9
10.	Zasoby naturalne	+3	+3	+2	-1	-1		trakcie realizacji oddziaływać okresowo negatywnie (rębnie zupełne), krótkoterminowo, i w tych przypadkach zaproponowano sposoby wyeliminowania lub ograniczenia tego rodzaju wpływu. Jednak oddziaływanie łączne planowanych zadań gospodarczych nie będzie negatywne dla któregośkolwiek elementu środowiska.
11.	Zabytki	0	-1	0	-1	-1		
12.	Dobra materialne	0	0	0	0	0		

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny;

0 (zero) – brak znaczącego wpływu,

- (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe,

2. oddziaływanie średnioterminowe,

3. oddziaływanie długoterminowe (np. -3. to symbol negatywnego oddziaływania długookresowego).

4.2. Oddziaływanie *Planu* na specjalne obszary ochrony siedlisk

Według stanu na 01.01.2022 r. w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Lipka występują następujące obszary siedliskowe Natura 2000:

- PLH300040 „Dolina Łobzonki”,
- PLH300047 „Dolina Debrzynki”

4.2.1 PLH300040 „Dolina Łobzonki”

W zasięgu Nadleśnictwa Lipka PLH300040 zajmuje powierzchnię 586,13 ha (9,9% ogólnej powierzchni obszaru), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 362,56 ha.

Przedmiotem ochrony w obszarze siedliskowym PLH300040 „Dolina Łobzonki” jest 18 typów siedlisk z Załącznika I DS. Dodatkowo, w SDF wymieniono jeszcze 2 siedliska z oceną D. Ochronie podlega również 10 gatunków zwierząt z Załącznika II z oceną C oraz 2

gatunki roślin z oceną C. Przedmioty ochrony zaznaczono w tabelach przez zacielenie.

Typy siedlisk z SDF dla obszaru PLH300040 „Dolina Łobzonki” oraz na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wyłączeń	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3140	Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic	B	117,89	-	-
2.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	B	117,89	-	-
3.	3160	Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne	B	29,47	-	-
4.	3260	Nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników	B	58,94	-	-
5.	6210*	Murawy kserotermiczne	D	1,18	-	-
6.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	11,79	-	-
7.	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie	C	884,16	-	-
8.	7110*	Torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą (żywe)	B	29,47	-	-
9.	7120	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji	C	1,18	1	3,93
10.	7140	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska	B	29,47	2	1,92
11.	7210*	Torfowiska nakredowe	C	1,18	-	-
12.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	A	47,16	-	-
13.	9110	Kwaśne buczyny	B	58,94	-	-
14.	9130	Żyzne buczyny	B	353,66	7	22,11
15.	9160	Grąd subatlantycki	B	47,16	4	5,04
16.	9170	Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny	B	589,44	-	-
17.	9190	Kwaśne dąbrowy	C	58,94	-	-
18.	91D0*	Bory i lasy bagienne	B	47,16	3	9,74
19.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	B	353,66	-	-
20.	91I0*	Ciepłolubne dąbrowy	D	1,18	-	-
RAZEM					17	42,74

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH300040 „Dolina Łobzonki” oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Ssaki				
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	C	Widoczne ślady działalności na gruntach N-ctwa, oddz.: 87c, 88b, 102d, 103b,d,f, 104b,g,j, 127d
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
Płazy				
1166	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1188	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
Ryby				
1096	Minóg strumieniowy	<i>Lampetra planeri</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
Bezkręgowce				
1032	Skójka gruboskorupowa	<i>Unio crassus</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1037	Trzepla zielona	<i>Ophiogomphus cecilia</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1083	Jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1084	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
Rośliny				
1903	Lipiennik Loesela	<i>Liparis loeselii</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
6216	Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.

Obszar siedliskowy PLH300040 „Dolina Łobzonki” nie posiada planu zadań ochronnych.

Poniżej przedstawiono wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony wraz z planowanymi zadaniami wg *Planu* oraz zadaniami ochronnymi opisanymi w programie

ochrony przyrody dla poszczególnych siedlisk.

**Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH300040
„Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka wraz z zadaniami z Planu**

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6	7
08-18-1-01-86 -c -00	7120	C	BAGNO	3,93	-	<ul style="list-style-type: none"> - nie zalesiać, - nie odwadniać, nie konserwować rowów melioracyjnych, - rozważyć zablokowanie rowów melioracyjnych, - nie planować zbiorników retencyjnych, - rozważyć usunięcie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy); - zaplanować indywidualnie ochronę każdego płatu, - przetrzymywać wokół siedliska pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu, poprzez rezygnację z cięć zupełnych na szerokości do 1 wysokości drzewostanu od brzegu torfowiska.
08-18-1-01-87 -j -00	7140	C	BAGNO	0,6	-	<ul style="list-style-type: none"> - nie zalesiać, - nie odwadniać, nie konserwować rowów melioracyjnych, - rozważyć zablokowanie rowów melioracyjnych, - nie planować zbiorników retencyjnych, - rozważyć usunięcie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy); - zaplanować indywidualnie ochronę każdego płatu, - przetrzymywać wokół siedliska pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu, poprzez rezygnację z cięć zupełnych na szerokości do 1 wysokości drzewostanu od brzegu torfowiska.
08-18-1-01-88 -h -00	7140	B	BAGNO	1,32	-	<ul style="list-style-type: none"> - przetrzymywać wokół siedliska pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu, poprzez rezygnację z cięć zupełnych na szerokości do 1 wysokości drzewostanu od brzegu torfowiska.
08-18-1-01-89 -f -00	9130	C	D-STAN	1,63	TP	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.
08-18-1-01-89 -g -00	9130	C	D-STAN	2,47	AGROT, IIB, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-01-89 -h -00	9130	C	D-STAN	0,62	BRAK WSK	
08-18-1-01-92 -a -00	9130	B	D-STAN	1,3	AGROT, IIB, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-01-92 -d -00	9130	C	D-STAN	4,47	CP	
08-18-1-01-92 -g -00	9130	C	D-STAN	1,77	AGROT, IIB, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-01-127 -c -00	9130	B	D-STAN	9,85	AGROT, CP, IIAU, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-01-88 -a -00	9160	C	D-STAN	0,75	BRAK WSK	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
1	2	3	4	5	6	7
08-18-1-01-88 -d -00	9160	B	D-STAN	1,09	TP	<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych;
08-18-1-01-101 -f -00	9160	B	D-STAN	0,82	BRAK WSK	
08-18-1-01-127 -d -00	9160	B	D-STAN	2,38	BRAK WSK	
08-18-1-01-86 -f -00	91D0	B	D-STAN	2,1	BRAK WSK	<ul style="list-style-type: none"> - wyłączenie z użytkowania rębnego; - przetrzymywanie w najbliższym sąsiedztwie siedliska pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - usuwanie gatunków drzew niepożądanych (ekspansywnych lub obcych, w tym inwazyjnych); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - zmiana stosunków wodnych (budowa zastawek).
08-18-1-01-86 -g -00	91D0	C	D-STAN	6,4	BRAK WSK	
08-18-1-01-88 -i -00	91D0	C	BAGNO	1,24	-	

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w PLH300040 „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Torfowiska wysokie zdegradowane, lecz zdolne do naturalnej i stymulowanej regeneracji 7120 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 1 wydz. na pow. 3,93 bez wskazań. W wydziałach sąsiadujących nie planowano zabiegów. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP.
2.	Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzerio-Caricetea) 7140 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 2 wydz. (1,92 ha). Wokół siedliska zaplanowano TP, więc nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP.

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń Planu w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3.	Żyzne buczyny 9130 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	brak brak brak	Stwierdzone w 7 wydz. na pow. 22,11 ha. Zaplanowano: - 1 wydz. TP, - 2 wydz. Rb IIB, IIBU - 1 wydz. brak wskazań. Rębnia IIB ma za zadanie przyczynić się do inicjowania i odślaniania młodego pokolenia buka. Realizacja zadań nie wpłynie znacząco negatywnie na siedlisko.	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.
4.	Grąb subatlantycki 9160 B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 4 wydz. na pow. 5,04 ha. Zaplanowano: - 1 wydz. TP - 3 wydz. Bez wskazań, Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP: wprowadzanie gat. odpowiednich dla siedliska, np. graba.
5.	Bory i lasy bagienne 91D0* B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 3 wydz. na pow. 9,74 ha. Wszystkie wyłączenia pozostawiono bez wskazań. W bezpośrednim sąsiedztwie zaplanowano zabiegi TP, TW, Cp. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania Planu.	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np. -3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),

Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),

Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

Wpływ Planu na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH300040 „Dolina Łobzonki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 0 0	0 1+ 1-	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru na 10 stanowiskach stwierdzono miejsce bytowania tego gatunku. W 1 wyłączeniach zaplanowano zabiegi pielęgnacyjne TW, a w pozostałych wyłączeniach nie ma planowanych zabiegów.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
2.	Wydra <i>Lutra lutra</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.
3.	Traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.
4.	Kumak nizinny <i>Bombina bombina</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Preferuje płytkie, nasłonecznione zbiorniki wodne, bez stromych brzegów, o bogatej roślinności. Zimuje w ziemi. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
5.	Minóg strumieniowy <i>Lampetra planeri</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
5.	Skójką gruboskorupowa <i>Unio crassus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
6.	Trzepla zielona <i>Ophiogomphus cecila</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje najczęściej na odcinkach cieków położonych wśród bogatej strukturalnie roślinności, np. śródleśne lub w otoczeniu łąk z nadbrzeżnymi zaroślami. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
7.	Czarwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje na terenach podmokłych – wilgotne łąki, torfowiska niskie, gdzie rośnie żywicielska roślina rdest węzownik. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
8.	Jelonek rogacz <i>Lucanus cervus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje w drzewostanach liściastych o charakterze naturalnym, głównie z udziałem dębu, buka, grabu, wiązu. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
9.	Pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Występuje najczęściej w drzewach starych, okazałych rozmiarów z dziuplami powstałymi w wyniku rozkładu drewna przez określone grzyby. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
10.	Lipiennik Loesela <i>Liparis loeselii</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedliskiem są torfowiska i bagna z podłożem węglanowym. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
11.	Haczykowiec błyszczący <i>Hamatocaulis vernicosus</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Siedliskiem są żyzne niskoturzycowe torfowiska niskie i przejściowe. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- **Kryterium 2:** Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 3:** Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przedstawiona analiza wskazuje, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt będące przedmiotem ochrony w PLH300040 „Dolina Łobzonki”, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.2.2 PLH300047 „Dolina Debrzynki”

W zasięgu Nadleśnictwa Lipka PLH300047 „Dolina Debrzynki” zajmuje powierzchnię 797,29 ha (86,6% ogólnej powierzchni obszaru), z czego na gruntach Nadleśnictwa – 719,28 ha.

Przedmiotem ochrony w obszarze siedliskowym PLH300047 „Dolina Debrzynki” jest 8 typów siedlisk z Załącznika I DS. Ochronie podlega również 6 gatunków zwierząt z Załącznika II z oceną B i C oraz 1 gatunek rośliny z oceną B. Przedmioty ochrony zaznaczono w tabelach przez zacięniowanie.

Typy siedlisk przyrodniczych w PLH300047 „Dolina Debrzynki” i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk

Lp.	Kod	Nazwa siedliska	Ocena znaczenia ogólnego wg SDF	Pokrycie [ha] wg SDF	Na gruntach Nadleśnictwa	
					Liczba wyłączeń	Powierzchnia wyłączeń [ha]
1	2	3	4	5	6	7
1.	3150	Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne	C	13,81	-	-
2.	6430	Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne	C	27,63	1	0,40
3.	7220*	Źródłiska wapienne ze zbiorowiskami	B	0,46	-	-
4.	7230	Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk	B	0,92	-	-
5.	9110	Kwaśne buczyny	C	73,67	-	-
6.	9130	Żyzne buczyny	C	230,23	87	357,10
7.	9160	Grąd subatlantycki	C	92,09	19	59,55
8.	91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe	C	41,44	17	34,86
RAZEM					124	451,91

*siedlisko przyrodnicze o znaczeniu priorytetowym

Gatunki wymienione w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej występujące na terenie obszaru PLH300040 „Dolina Łobzonki” oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Ocena znaczenia ogólnego	Lokalizacja na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu obszaru
1	2	3	4	5
Ssaki				
1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	C	Widoczne ślady działalności na gruntach N-ctwa, oddz.: 13s, 28a, 29a,f,h,i, 47c,d.
1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
Bezkręgowce				
1014	Poczwarówka zwężona	<i>Vertigo angustior</i>	B	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1016	Poczwarówka jajowata	<i>Vertigo moulinsiana</i>	A	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
1042	Zalotka większa	<i>Leucorhina pectoralis</i>	C	Gatunek obserwowany w oddz. 57d.
1060	Czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>	C	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
Rośliny				
1528	Skalnica torfowiskowa	<i>Saxifraga hirculus</i>	B	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.
6216	Haczykowiec (sierpowiec) błyszczący	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	D	Gatunek nie potwierdzony – brak danych.

Obszar siedliskowy PLH300047 „Dolina Debrzynki” nie posiada planu zadań ochronnych.

Wykaz siedlisk przyrodniczych będących przedmiotem ochrony w obszarze PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka wraz z zadaniami z Planu

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
08-18-1-03-4 -d -00	91E0	B	D-STAN	0,67	BRAK WSK	- podtyp „olsy źródłkowe” należy wyłączyć z użytkowania rębnego; - przetrzymywanie w najbliższym sąsiedztwie siedliska (głównie wokół podtypu „olsu źródłkowego”) pasa drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją);
08-18-1-03-6 -g -00	91E0	C	D-STAN	2,04	BRAK WSK	
08-18-1-03-7 -d -00	91E0	C	D-STAN	2,3	BRAK WSK	
08-18-1-03-7 -g -00	91E0	C	D-STAN	1,35	BRAK WSK	
08-18-1-03-7 -i -00	91E0	B	D-STAN	0,83	BRAK WSK	
08-18-1-03-8 -a -00	91E0	B	D-STAN	2,83	BRAK WSK	
08-18-1-03-8 -g -00	91E0	B	D-STAN	2,25	BRAK WSK	
08-18-1-05-12 -j -00	91E0	B	D-STAN	2,18	BRAK WSK	
08-18-1-05-13 -s -00	91E0	B	D-STAN	2,5	BRAK WSK	
08-18-1-05-14 -b -00	91E0	B	D-STAN	2,22	BRAK WSK	
08-18-1-05-15 -a -00	91E0	B	D-STAN	1,92	BRAK WSK	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
08-18-1-05-16 -b -00	91E0	B	D-STAN	4,39	BRAK WSK	- pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zmiana stosunków wodnych (budowa zastawek, montaż rur przelewowych w tamach bobrowych);
08-18-1-05-25 -a -00	91E0	B	D-STAN	2,26	BRAK WSK	
08-18-1-05-26 -a -00	91E0	B	D-STAN	2,3	BRAK WSK	
08-18-1-05-27 -b -00	91E0	B	D-STAN	2,1	BRAK WSK	
08-18-1-05-29 -a -00	91E0	C	D-STAN	2,05	BRAK WSK	
08-18-1-05-55 -a -00	91E0	B	D-STAN	0,67	BRAK WSK	
08-18-1-03-3 -d -00	9130	B	D-STAN	2,76	BRAK WSK	- przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.
08-18-1-03-4 -b -00	9130	B	D-STAN	12,62	AGROT, CP, IVAU, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-03-5 -b -00	9130	B	D-STAN	1,76	BRAK WSK	
08-18-1-03-5 -g -00	9130	B	D-STAN	5,38	BRAK WSK	
08-18-1-03-6 -b -00	9130	B	D-STAN	8,92	BRAK WSK	
08-18-1-03-6 -c -00	9130	B	D-STAN	4,24	AGROT, CW, IIA, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-03-6 -d -00	9130	B	D-STAN	6,26	BRAK WSK	
08-18-1-03-6 -h -00	9130	C	D-STAN	1,08	TW	
08-18-1-03-7 -a -00	9130	B	D-STAN	8,26	TP	
08-18-1-03-7 -h -00	9130	C	D-STAN	6,8	BRAK WSK	
08-18-1-03-7 -l -00	9130	B	D-STAN	2,65	TP	
08-18-1-03-7 -o -00	9130	B	D-STAN	8,92	AGROT, CP, IVA, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-03-8 -c -00	9130	A	D-STAN	3,46	BRAK WSK	
08-18-1-03-8 -h -00	9130	A	D-STAN	3,79	BRAK WSK	
08-18-1-03-9 -c -00	9130	B	D-STAN	2,57	BRAK WSK	
08-18-1-03-10 -h -00	9130	B	D-STAN	3,27	CP, IIBU	
08-18-1-03-10 -i -00	9130	B	D-STAN	3,09	BRAK WSK	
08-18-1-03-11 -j -00	9130	B	D-STAN	1,35	TP	
08-18-1-03-11 -k -00	9130	B	D-STAN	0,78	BRAK WSK	
08-18-1-03-11 -l -00	9130	C	D-STAN	2,24	TW	
08-18-1-03-47 -c -00	9130	B	D-STAN	2,39	BRAK WSK	
08-18-1-05-13 -p -00	9130	C	D-STAN	2,14	BRAK WSK	
08-18-1-05-14 -a -00	9130	B	D-STAN	1,52	BRAK WSK	
08-18-1-05-14 -c -00	9130	C	D-STAN	6,65	TP	
08-18-1-05-14 -d -00	9130	B	D-STAN	7,21	TW	
08-18-1-05-15 -b -00	9130	B	D-STAN	5,02	TP	
08-18-1-05-15 -c -00	9130	B	D-STAN	3,51	TW	
08-18-1-05-15 -g -00	9130	B	D-STAN	1,87	ODN-ZŁOŻ, PIEL	
08-18-1-05-15 -h -00	9130	C	D-STAN	6,66	CP	
08-18-1-05-15 -i -00	9130	B	D-STAN	3,2	TP	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
08-18-1-05-16 -a -00	9130	B	D-STAN	1,97	BRAK WSK	
08-18-1-05-16 -c -00	9130	B	D-STAN	3,26	TP	
08-18-1-05-16 -d -00	9130	B	D-STAN	3,85	TW	
08-18-1-05-16 -f -00	9130	B	D-STAN	1,43	TP	
08-18-1-05-22 -b -00	9130	B	D-STAN	1,82	TP	
08-18-1-05-22 -c -00	9130	B	D-STAN	6,4	TP	
08-18-1-05-22 -d -00	9130	C	D-STAN	3,74	CP	
08-18-1-05-22 -f -00	9130	B	D-STAN	8,21	TW	
08-18-1-05-24 -b -00	9130	C	D-STAN	1,97	TW	
08-18-1-05-25 -b -00	9130	B	D-STAN	9,91	TP	
08-18-1-05-26 -c -00	9130	B	D-STAN	9,49	TP	
08-18-1-05-26 -d -00	9130	C	D-STAN	8,12	TW	
08-18-1-05-26 -h -00	9130	B	D-STAN	0,55	BRAK WSK	
08-18-1-05-27 -c -00	9130	B	D-STAN	0,5	BRAK WSK	
08-18-1-05-27 -d -00	9130	C	D-STAN	16,38	TW	
08-18-1-05-27 -g -00	9130	B	D-STAN	0,42	BRAK WSK	
08-18-1-05-27 -h -00	9130	B	D-STAN	5,17	TP	
08-18-1-05-28 -b -00	9130	B	D-STAN	2,61	BRAK WSK	
08-18-1-05-28 -c -00	9130	B	D-STAN	3,88	TP	
08-18-1-05-28 -f -00	9130	B	D-STAN	9,27	TP	
08-18-1-05-28 -g -00	9130	C	D-STAN	1,89	ODN-ZŁOŻ, PRZEST	
08-18-1-05-29 -b -00	9130	B	D-STAN	4,43	BRAK WSK	
08-18-1-05-29 -c -00	9130	B	D-STAN	2,14	TP	
08-18-1-05-30 -a -00	9130	B	D-STAN	2,96	BRAK WSK	
08-18-1-05-49 -a -00	9130	B	D-STAN	2,22	TP	
08-18-1-05-49 -b -00	9130	C	D-STAN	3,4	CP	
08-18-1-05-50 -b -00	9130	B	D-STAN	1,12	AGROT, CP, IIBU, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-05-54 -c -00	9130	B	D-STAN	4,36	CP, ODN-ZŁOŻ, PIEL	
08-18-1-05-54 -d -00	9130	C	D-STAN	1,86	BRAK WSK	
08-18-1-05-55 -f -00	9130	B	D-STAN	4,07	TP	
08-18-1-05-56 -b -00	9130	B	D-STAN	3,74	TP	
08-18-1-05-56 -c -00	9130	C	D-STAN	0,9	TW	
08-18-1-05-56 -d -00	9130	C	D-STAN	3,06	CP, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-05-57 -c -00	9130	C	D-STAN	0,89	BRAK WSK	
08-18-1-05-57 -f -00	9130	C	D-STAN	1,13	TW	
08-18-1-05-57 -g -00	9130	B	D-STAN	10,59	TP	
08-18-1-05-57 -h -00	9130	B	D-STAN	5,89	TP	

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU NADLEŚNICTWA LIPKA NA OKRES od 1.01.2022 do 31.12.2031 r

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)	
08-18-1-05-57 -i -00	9130	C	D-STAN	0,35	BRAK WSK		
08-18-1-05-57 -k -00	9130	C	D-STAN	2,99	TW		
08-18-1-05-57 -l -00	9130	C	D-STAN	6,5	TW		
08-18-1-05-57 -m -00	9130	B	D-STAN	1,53	BRAK WSK		
08-18-1-05-57 -o -00	9130	C	D-STAN	2,44	TW		
08-18-1-05-58 -b -00	9130	C	D-STAN	9,65	TP		
08-18-1-05-58 -f -00	9130	B	D-STAN	7,69	TP		
08-18-1-05-58 -i -00	9130	C	D-STAN	1,19	CP		
08-18-1-05-58 -j -00	9130	B	D-STAN	1,27	AGROT, IIB, ODN-ZŁOŻ		
08-18-1-05-59 -a -00	9130	C	D-STAN	4,18	CP, ODN-ZŁOŻ		
08-18-1-05-59 -b -00	9130	B	D-STAN	4,75	AGROT, CP, IIAU, ODN-ZŁOŻ		
08-18-1-05-59 -c -00	9130	C	D-STAN	1,6	TP		
08-18-1-05-59 -d -00	9130	C	D-STAN	1,62	CP		
08-18-1-05-60 -b -00	9130	C	D-STAN	8,32	CP		
08-18-1-05-60 -c -00	9130	B	D-STAN	0,66	TP		
08-18-1-05-60 -d -00	9130	C	D-STAN	6,9	TP		
08-18-1-05-60 -g -00	9130	B	D-STAN	1,33	TP		
08-18-1-05-60 -h -00	9130	C	D-STAN	3,21	TP		
08-18-1-05-60 -i -00	9130	C	D-STAN	5,83	BRAK WSK		
08-18-1-05-60 -j -00	9130	C	D-STAN	1,12	CP		
08-18-1-03-3 -b -00	9160	C	D-STAN	1,62	BRAK WSK		<ul style="list-style-type: none"> - przebudowa drzewostanu zgodnie z typem siedliska (usuwanie gatunków drzew niepożądanych oraz prowadzenie odnowień wraz z ich ochroną i pielęgnacją); - usuwanie podrostu drzew niezgodnych z danym typem siedliska; - pozostawianie fragmentów drzewostanów do naturalnego rozpadu w sposób niezagrażający trwałości lasu; - pozostawianie martwego drewna; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych.
08-18-1-03-3 -c -00	9160	C	D-STAN	1,79	BRAK WSK		
08-18-1-03-5 -h -00	9160	B	D-STAN	1,19	BRAK WSK		
08-18-1-03-5 -i -00	9160	A	D-STAN	1,65	BRAK WSK		
08-18-1-05-23 -a -00	9160	C	D-STAN	5,42	TW		
08-18-1-05-23 -b -00	9160	C	D-STAN	5,82	TW		
08-18-1-05-23 -c -00	9160	B	D-STAN	5,41	AGROT, CP, CW, IIBU, ODN-ZŁOŻ		
08-18-1-05-23 -d -00	9160	B	D-STAN	5,18	TP		
08-18-1-05-24 -a -00	9160	B	D-STAN	6,6	TP		
08-18-1-05-24 -c -00	9160	B	D-STAN	3,45	TP		
08-18-1-05-25 -c -00	9160	B	D-STAN	1,02	TP		
08-18-1-05-25 -g -00	9160	B	D-STAN	1,61	AGROT, IIB, ODN-ZŁOŻ		
08-18-1-05-28 -a -00	9160	C	D-STAN	1,04	BRAK WSK		
08-18-1-05-56 -f -00	9160	C	D-STAN	5,44	TP		

Adres leśny	Kod siedliska	Stan siedliska	Rodzaj pow.	Pow. [ha]	Zadania wg Planu	Zadania fakultatywne (wskazania ochronne)
08-18-1-05-56 -h -00	9160	B	D-STAN	2,36	TP	
08-18-1-05-56 -i -00	9160	B	D-STAN	1,46	BRAK WSK	
08-18-1-05-56 -j -00	9160	B	D-STAN	4,56	TP	
08-18-1-05-57 -a -00	9160	B	D-STAN	1,6	BRAK WSK	
08-18-1-05-57 -n -00	9160	B	D-STAN	2,33	AGROT, CP, IIB, ODN-ZŁOŻ	
08-18-1-05-30 -h -00	6410	B	Ł	0,32		<ul style="list-style-type: none"> - użytkowanie kośne z usunięciem biomasy i/lub pastwiskowe użytkowanie terenów łąk - wykaszanie 1 raz w roku lub co 2–3 lata (pożądane) w terminie jesiennym (optymalnie pokos 1września – 30 października lub zgodnie z wymogami programu rolno-środowiskowego dedykowanego łąkom trzęślicowym) ze zbiorem pokosu i usunięciem (w ciągu 2 tygodni od pokosu) poza obręb siedliska w celu wykorzystania jako biomasy lub do ściółkowania; wysokość koszenia powyżej 10 cm; stosowanie wcześniejszego pokosu możliwe jest w sytuacji konieczności zwalczania gatunków inwazyjnych; - rezygnacja ze zmian stosunków wodnych; - rezygnacja z intensywnego wypasu oraz nawożenia nawozami mineralnymi lub gnojowicą; - usuwanie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy).
08-18-1-05-30 -g -00	6430	B	BAGNO	0,40		<ul style="list-style-type: none"> - użytkowanie kośne z usunięciem biomasy i/lub pastwiskowe użytkowanie terenu; - zwalczanie gatunków ekspansywnych lub obcych, w tym gatunków inwazyjnych; - usuwanie podrostu drzew i krzewów (wraz z usunięciem biomasy).

Wpływ planowanych zabiegów gospodarczych na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w PLH300047 „Dolina Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp.	Nazwa i kod siedliska przyrodniczego oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedlisku i jego stanie ochrony oraz uwagi szczegółowe w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń <i>Planu</i> w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Żyzne buczyny 9130 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	0 -1 -1	brak brak brak	Stwierdzone w 87 wydz. na pow. 357,10 ha. Zaplanowano: - 12 wydz. CP, odn złoż - 14 wydz TW, - 28 wydz. TP, - 7 wydz. Rb IIAU, IIBU, IVA, IVAU, IIA, IIB, IIBU - 26 wydz. brak wskazań. Rębnie złożone mają za zadanie przyczynić się do inicjowania i odślaniania młodego pokolenia buka. Realizacja zadań nie wpłynie znacząco negatywnie na siedlisko.	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.
2.	Grąd subatlantycki 9160 C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	0 +1 +1	brak -1 -1	brak brak brak	Stwierdzone w 19 wydz. na pow. 59,55 ha. Zaplanowano: - 3 wydz. RB IIB, IIBU - 7 wydz. TP - 2 wydz. TW - 7 wydz. Bez wskazań, Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Wskazania ochronne w POP: wprowadzanie gat. odpowiednich dla siedliska, np. graba.
3.	Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe 91E0* C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Stwierdzone w 17 wydz. na pow. 34,86 ha. Wszystkie wyłączenia pozostawiono bez wskazań. Nie występuje zagrożenie znacząco negatywnego oddziaływania <i>Planu</i> .	Wskazania ochronne w POP: pozostawianie drzew dziuplastych i zamierających.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np.-3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływania znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

Kryterium 1: Naturalny zasięg i powierzchnia siedliska przyrodniczego w obrębie tego zasięgu są stałe lub zwiększają się: zwiększają się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejszają się (-),

Kryterium 2: Struktura drzewostanów i funkcje konieczne do długotrwałego zachowania siedliska przyrodniczego istnieją i prawdopodobnie będą istnieć nadal: poprawiają się (+), pozostają bez zmian (0), pogarszają się (-),

Kryterium 3: Stan ochrony typowych gatunków siedliska przyrodniczego jest korzystny: poprawia się (+), pozostaje bez zmian (0), pogarsza się (-);

Oddziaływanie na gatunki stanowiące przedmiot ochrony

Wpływ Planu na gatunki stanowiące przedmiot ochrony w obszarze PLH300047 „Debrzynki” na gruntach Nadleśnictwa Lipka

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w urządzonym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Bóbr europejski <i>Castor fiber</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru na 8 stanowiskach stwierdzono miejsce bytowania tego gatunku. Wszystkie wyłączenia pozostawiono bez wskazań gospodarczych.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
2.	Wydra <i>Lutra lutra</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskiem wodnym. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.
3.	Poczwarówka wązka <i>Vertigo angustior</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany z siedliskami o wysokiej i stałej wilgotności, jak torfowiska węglanowe, bagna, brzegi jezior, rzadziej bagna porośnięte olchą. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.
4.	Poczwarówka Jajowata <i>Vertigo moulinsiana</i> A	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany z terenami podmokłymi: łąkami trzcinowymi, turzyc i młazami wodnej na brzegach rzek i jezior. W zasięgu obszaru na	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.

Lp	Nazwa gatunku rośliny lub zwierzęcia oraz symbol znaczenia obszaru	Wskaźniki ²⁾ zachowania stanu ochrony przedmiotu ochrony	Rodzaje planowanych czynności gospodarczych ¹⁾ i ich przewidywany wpływ ¹⁾ na zachowanie stanu ochrony przedmiotów ochrony					Ogólne uwagi o siedliskach gatunków roślin lub zwierząt i ich stanie ochrony oraz uwagi szczególne w sprawie oddziaływania negatywnego	Działanie ograniczające negatywne oddziaływanie ustaleń PUL w zarządzanym obiekcie
			zalesienia	odnowienia	pielęgnowanie drzewostanów	rębnie złożone	rębnie zupełne		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
								gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	
5.	Zalotka większa <i>Leucorrhinia pectoralis</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany z torfowiskami, jeziorami i bagnami. Na gruntach N-ctwa w granicach obszaru na 1 stanowisku stwierdzono miejsce bytowania tego gatunku. Grunt nieleśny (Bg) bez wskazań.	Ogólne wskazania ochronne dla gatunku oraz wskazania co do właściwego kształtowania stosunków wodnych przedstawiono w programie ochrony przyrody.
6.	Czarwończyk nieparek <i>Lycaena dispar</i> C	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Gatunek związany ze środowiskami wilgotnych łąk i torfowisk niskich w dolinach rzek i otoczeniu jezior. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.
7.	Skalnica torfowiskowa <i>Saxifraga hirculus</i> B	1 2 3	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	brak brak brak	Roślina występuje głównie na siedliskach torfowych, zasiedla przede wszystkim torfowiska niskie oraz podmokłe łąki. W zasięgu obszaru na gruntach Nadleśnictwa nie przeprowadzono inwentaryzacji pod kątem występowania gatunku.	Ogólne wskazania przedstawiono w programie ochrony przyrody dotyczące ochrony gatunku.

¹⁾Symbole wpływu planowanych czynności gospodarczych na stan ochrony przedmiotów ochrony oraz symbole dotyczące okresu tego działania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – wpływ obojętny; – (minus) – wpływ ujemny, negatywny; brak – gdy brak danej czynności w planie,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. Oddziaływanie średnioterminowe, 3. Oddziaływanie długoterminowe (np. -3 to symbol znaczącego oddziaływania długookresowego to jest oddziaływanie znacząco negatywnego);

²⁾Wskaźniki zachowania stanu

- **Kryterium 1:** Liczebność populacji gatunku wskazuje na to, że sam utrzyma się w długim okresie jako żywotny składnik swoich siedlisk przyrodniczych: liczebność populacji zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),
- **Kryterium 2:** Naturalny zasięg występowania gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-),

- **Kryterium 3:** Powierzchnia siedlisk odpowiednich dla rozwoju gatunku nie zmniejsza się: zwiększa się (+), pozostają bez zmian (0), zmniejsza się (-).

Przedstawiona analiza wskazuje, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego oddziaływania** na siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt będące przedmiotem ochrony w PLH300047 „Dolina Debrzynki”, a jego realizacja, zgodna z wytycznymi, powinna przyczynić się do ich ochrony i zachowania właściwego stanu.

4.3. Oddziaływanie *Planu* na integralność obszarów Natura 2000

Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody określenie „integralność obszaru Natura 2000” oznacza: „*spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których zaprojektowano lub wyznaczono obszar Natura 2000*”.

Ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania trzech głównych składowych:

- zachowania tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowania kluczowych struktur obszaru,
- zachowania kluczowych procesów i relacji.

Integralność obszaru może być naruszona w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji,
- zmniejszenia powierzchni,
- zmian cech charakterystycznych, pogorszenia stanu gatunków typowych dla siedliska,
- pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości;

b) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku,
- pogorszenia funkcjonowania populacji (np. ograniczenia możliwości reprodukcji, zwiększenia śmiertelności, pogorszenia możliwości wymiany genetycznej, pogorszenia łączności z innymi populacjami),
- zmniejszenia powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszenia jakości siedliska gatunku,

- pogorszenia szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości.

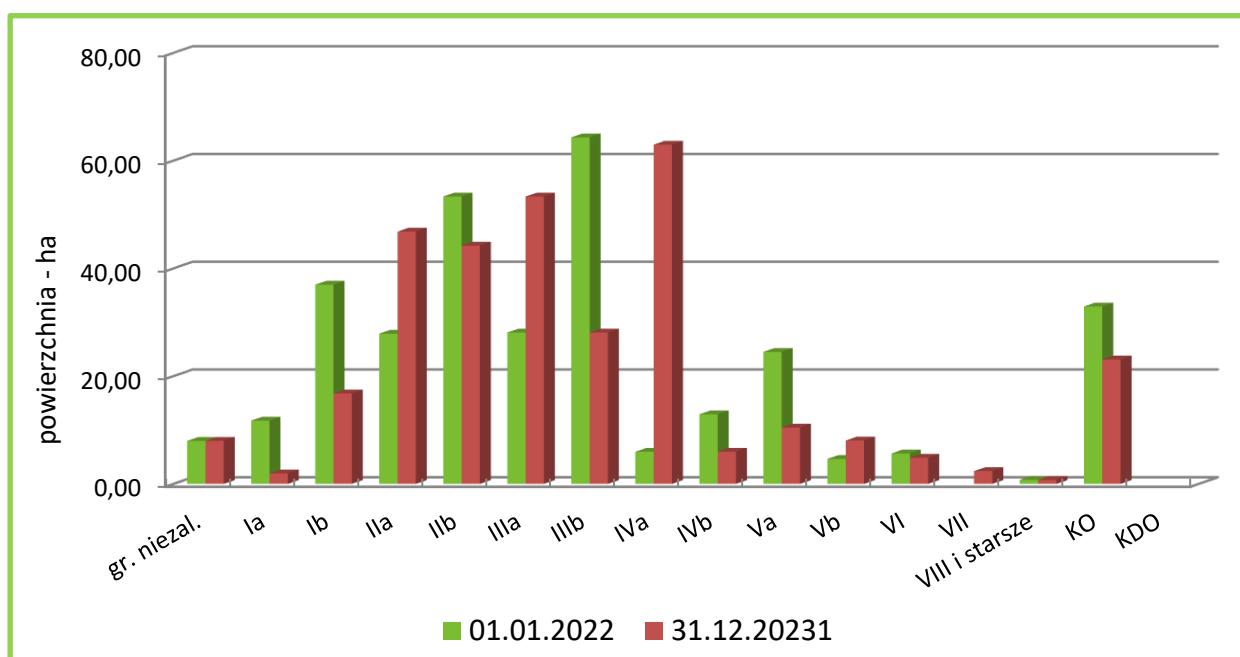
4.3.1. PLH300040 „Dolina Łobzonki”

Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 362,56 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 6,15%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLH300040 „Dolina Łobzonki” według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania *Planu*

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezależone	Ia 1-10	Ib 11-20	Ila 21-30	Ilb 31-40	Illa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	7,98	11,75	36,98	27,88	53,34	28,10	64,32	5,97	12,92	24,50	4,64	5,66		0,75	32,93	
Koniec Okresu	7,98	1,94	16,79	46,83	44,23	53,34	28,10	62,97	5,97	10,45	8,05	4,85	2,38	0,75	23,09	

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH300040 „Dolina Łobzonki” na początku i końcu okresu obowiązywania *Planu*

W okresie obowiązywania *Planu* w zasięgu Nadleśnictwa nie zmieni się powierzchnia gruntów leśnych. W strukturze wiekowej drzewostanu nastąpi przesunięcie o jedną (10-letnią) podklasę wieku. W wyniku realizacji zapisów *Planu* średni wiek drzewostanów zwiększy się o rok i wyniesie – 54 lata. Zwiększy się powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich z 6,41 ha do 7,98 ha.

Opierając się na wiedzy i doświadczeniu w zakresie gospodarki leśnej i jej oddziaływaniu na siedliska przyrodnicze zasadnym jest stwierdzenie, że zapisy *Planu* będą miały pozytywny lub obojętny wpływ na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczynią się do poprawy stanu ochrony siedlisk, dla których wyznaczono obszar Natura 2000.

W stosunku do gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony, biorąc pod uwagę ich wymagania ekologiczne, zauważyć można, że w *Planie* nie projektuje się czynności, które mogłyby mieć negatywny wpływ na liczebność populacji kluczowych gatunków.

Przedstawione informacje oraz prognozy zmian na koniec okresu gospodarczego pozwalają na stwierdzenie, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność PLH300040 „Dolina Łobżonki”.**

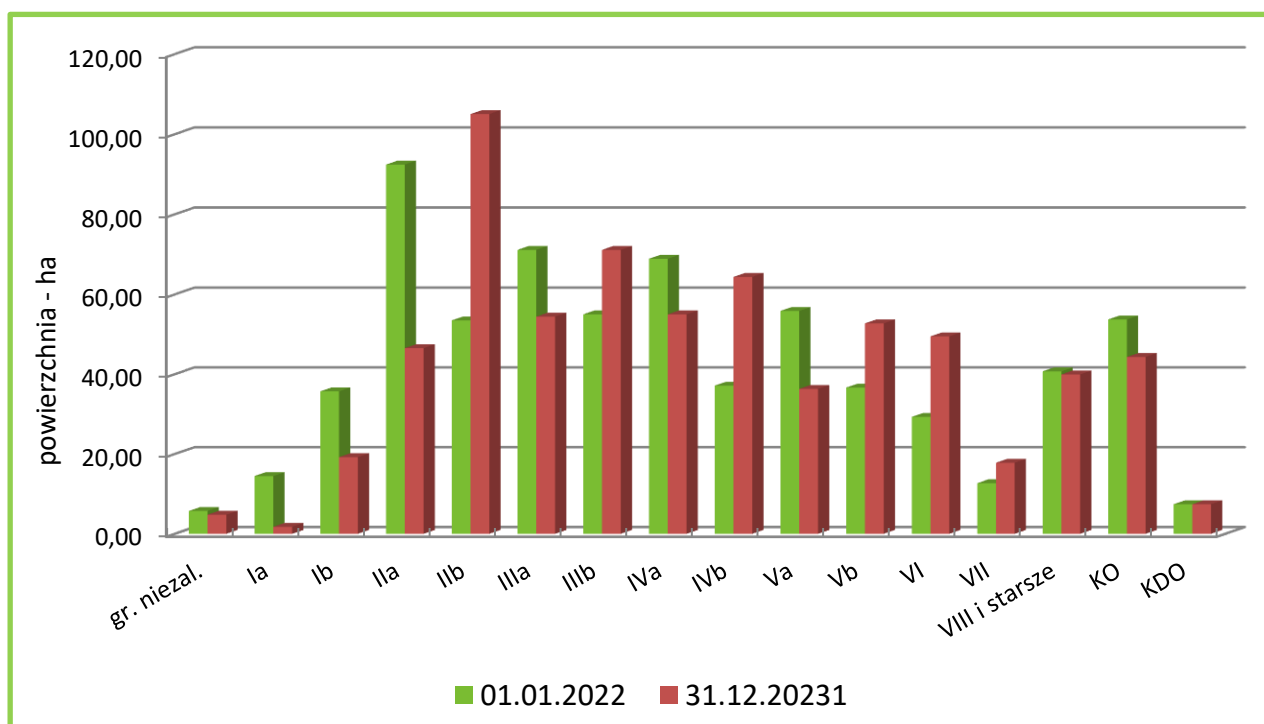
4.3.2. PLH3000046 „Dolina Debrzynki”

Wykaz Grunty zarządzane przez Nadleśnictwo w granicach obszaru zajmują 719,28 ha powierzchni, co w stosunku do całości obszaru stanowi 78,1%.

W ramach oddziaływania *Planu* na integralność obszaru można przeanalizować rozkład struktury wiekowej drzewostanów w granicach obszaru na początku okresu i przybliżonej struktury z końca obowiązywania *Planu*.

Zestawienie powierzchni drzewostanów na gruntach Nadleśnictwa w zasięgu PLH300047 „Dolina Debrzynki” według klas i podklas wieku na początku i na końcu okresu obowiązywania Planu

	Powierzchnia drzewostanów w poszczególnych podklasach wieku [ha]															
	Gr. Niezależone	Ia 1-10	Ib 11-20	IIa 21-30	IIb 31-40	IIIa 41-50	IIIb 51-60	IVa 61-70	IVb 71-80	Va 81-90	Vb 91-100	VI 101-120	VII 121-140	VIII i starsze	KO	KDO
Początek Okresu	5,73	14,47	35,71	92,42	53,48	71,12	55,00	68,90	37,13	55,86	36,64	29,31	12,69	40,72	53,72	7,41
Koniec Okresu	4,79	1,75	19,22	46,54	105,04	54,43	71,12	55,00	64,38	36,32	52,75	49,49	17,80	39,94	44,33	7,41

Struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa w zasięgu PLH300047 „Dolina Dobrzyńki” na początku i końcu okresu obowiązywania Planu

W okresie obowiązywania Planu w zasięgu Nadleśnictwa nie zmienia się powierzchnia gruntów leśnych. W strukturze wiekowej drzewostanu nastąpi przesunięcie o jedną (10-letnią) podklasę wieku. W wyniku realizacji zapisów Planu średni wiek drzewostanów zwiększy się o pięć i wyniesie – 75 lat. Zwiększy się powierzchnia drzewostanów ponad 100 – letnich z 82,72 ha do 107,23 ha.

Opierając się na wiedzy i doświadczeniu w zakresie gospodarki leśnej i jej oddziaływaniu na siedliska przyrodnicze zasadnym jest stwierdzenie, że zapisy Planu będą

miały pozytywny lub obojętny wpływ na siedliska przyrodnicze stanowiące przedmioty ochrony w obszarze. Przestrzeganie zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody z pewnością przyczynią się do poprawy stanu ochrony siedlisk, dla których wyznaczono obszar Natura 2000.

W stosunku do gatunków zwierząt i roślin będących przedmiotem ochrony, biorąc pod uwagę ich wymagania ekologiczne, zauważyć można, że w *Planie* nie projektuje się czynności, które mogłyby mieć negatywny wpływ na liczebność populacji kluczowych gatunków.

Przedstawione informacje oraz prognozy zmian na koniec okresu gospodarczego pozwalają na stwierdzenie, że *Plan* **nie będzie miał znacząco negatywnego wpływu na integralność PLH300047 „Dolina Debrzynki”.**

5. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO *PLANU*

5.1. Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań *Planu* na środowisko

Czynności gospodarcze zawarte w *Planie* uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody, zabraniające prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi, ani też ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu.

Zawarte w *Planie* ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych, zwykle bez konkretnej lokalizacji. W *Planie* nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Wykonawcę *Planu* obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez generalną i regionalną dyrekcję lasów państwowych.

Niektóre planowane zadania mogą spowodować w trakcie realizacji powstanie negatywnego, krótkoterminowego oddziaływania na wybrane elementy środowiska. Sposoby ograniczenia tego oddziaływania zostały ujęte w programie ochrony przyrody, który zawiera kompleksowy opis stanu przyrody oraz zadania z zakresu jej ochrony i metody ich realizacji.

Zestawienie wniosków z analizy *Planu* oraz propozycje łagodzenia ewentualnych negatywnych oddziaływań

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
<i>1</i>	<i>2</i>
Ochrona stanowisk roślin chronionych	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w drzewostanach, stanowisk gatunków chronionych, wykazanych we wcześniejszym rozdziale Prognozy.	Przed przystąpieniem do prac stanowiska tych gatunków powinny być naniesione na szkice zrębowe lub odnowieniowe, a w razie potrzeby zaznaczone w terenie, aby wytyczyć szlaki operacyjne poza miejscami występowania; przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy i kępy z wszystkimi warstwami lasu.

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
Możliwe zniszczenie jeszcze nie rozpoznanych stanowisk gatunków chronionych.	Przed przystąpieniem do prac na powierzchni manipulacyjnej należy dokonać lustracji terenowej, aby ewentualnie nanieść na szkice manipulacyjne nowe stanowiska cennych gatunków; dalsze prace prowadzić w sposób niezagrożający płatom ich siedlisk.
Ochrona stanowisk zwierząt chronionych	
Możliwe zniszczenie miejsc bytowania podczas prowadzenia prac w drzewostanach w granicach utworzonych stref ochrony dla bielika, bociana czarnego, rybołowa.	Należy przestrzegać zakazów dotyczących ochrony strefowej. Strefę ochrony wyłączono z zabiegów gospodarczych.
Możliwe płoszenie żurawia w drzewostanach, które stanowią jego znane stanowiska lęgowe.	Wszelkie prace należy wykonywać poza okresem lęgowym (tj. z wyłączeniem miesięcy III-VII), gdy żuraw nie przebywa w tych wyłączeniach.
Możliwy ubytek drzew dziuplastych i martwych, stanowiących miejsca gniazdowania niektórych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zaleceń zawartych w programie ochrony przyrody, mówiących o pozostawianiu drzew dziuplastych, martwych i obumierających przy wyznaczaniu drzew do usunięcia.
Możliwy ubytek starodrzewu, stanowiącego miejsca występowania cennych gatunków ptaków.	Należy przestrzegać zalecenia, aby przy użytkowaniu rębny nie pozyskiwać więcej niż 95% miąższości, pozostała część starodrzewu powinna pozostać w formie kęp z nienaruszonymi warstwami dolnymi aż do naturalnej śmierci, o ile nie zagraża to bezpieczeństwu ludzi i zagraża trwałości lasu.
Możliwy ubytek położonych przy ciekach, zbiornikach wodnych i torfowiskach drzewostanów stanowiących potencjalne płaty siedlisk dla niektórych gatunków ptaków.	Przed użytkowaniem rębny na powierzchni leżącej w bezpośrednim sąsiedztwie cieków i zbiorników wodnych należy wyszaczyć strefy buforowe, które w miarę możliwości pozostaną do naturalnej śmierci; podczas prowadzenia prac należy zwracać uwagę, aby nie doszło do usunięcia drzew z gniazdami bądź dziuplami.
Prace w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych i miejsc wypoczynku	
Wykonywanie prac związanych z użytkowaniem drzewostanów w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych; hałas pilarek i utrudnienia w ruchu mogą zakłócać spokój przebywającym na urloпах wczasowiczom.	Prace gospodarcze w oddziałach sąsiadujących z ośrodkami wypoczynkowymi należy planować z wyłączeniem okresu urlopowego (tj. VI – IX).
Ochrona leśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku ewentualnego zastosowania składów gatunkowych upraw niezgodnych z typem drzewostanu przewidzianych dla leśnych siedlisk przyrodniczych oraz w przypadku gospodarowania niedostosowanego	W programie ochrony przyrody zawarto wskazania dotyczące postępowania hodowlanego na siedliskach chronionych. Działania w drzewostanach z siedliskami przyrodniczymi powinny być prowadzone zgodnie z tymi

Obszar możliwego negatywnego wpływu	Propozycja ograniczenia negatywnego wpływu
1	2
do typu siedliska przyrodniczego.	wskazaniami.
Ochrona nieleśnych siedlisk przyrodniczych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne dotyczące możliwego zakresu prowadzenia prac na siedliskach nieleśnych; powinny być one znane osobom podejmującym decyzje mające wpływ na gospodarowanie wodami, łąkami i torfowiskami; wszelkie działania powinny być prowadzone w sposób niezagrażający tym siedliskom. Przy gospodarowaniu w pobliżu chronionych ekosystemów wodnych i torfowiskowych należy wyznaczać strefy buforowe, w których nie powinno się prowadzić cięć zupełnych.
Ochrona użytków ekologicznych	
Możliwy negatywny wpływ w przypadku prowadzenia prac na tych siedliskach lub w ich bezpośrednim sąsiedztwie.	W programie ochrony przyrody zawarto ogólne wytyczne w zakresie gospodarowania w przypadku użytkowania rębego w najbliższym sąsiedztwie użytków ekologicznych, szczególnie w przypadku nieleśnych siedlisk przyrodniczych bądź siedlisk wodnych, torfowiskowych i bagiennych. Przy gospodarowaniu w pobliżu użytków z takimi ekosystemami należy wyznaczać strefy buforowe, w których nie powinno się prowadzić cięć zupełnych.
Ochrona pomników przyrody	
Możliwe zniszczenie, podczas prowadzenia prac w wyłączeniach, w których zlokalizowane są pomniki przyrody.	Zgodnie z zaleceniami przedstawionymi w programie ochrony przyrody pomniki powinny być oznaczone w terenie. Przed przystąpieniem do prac pomniki powinny być naniesione na szkice powierzchni manipulacyjnej, aby przy wyznaczaniu szlaków zrywkowych uwzględnić te miejsca. Przy użytkowaniu rębnym należy pozostawić biogrupy obejmujące bezpośrednie sąsiedztwo pomników.
Ochrona stanowisk archeologicznych	
Możliwe zniszczenie stanowisk archeologicznych zlokalizowanych w wyłączeniach przeznaczonych do użytkowania rębego i odnowienia.	Należy przestrzegać przyjętych zasad gospodarowania zgodnie z wytycznymi zawartymi w programie ochrony przyrody.

5.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w Planie, uzasadnienie ich wyboru oraz opis metod oceny wyboru

Proces tworzenia Planu polegał na analizie różnych wariantów alternatywnych, których efektem są zapisy zapewniające realizację przyjętych celów, zgodnie z aktualnymi przepisami prawa, instrukcjami i wytycznymi. Na każdym etapie planowania uwzględniano odpowiednie środki łagodzące negatywne skutki działań gospodarczych. Brano pod uwagę możliwy wpływ na środowisko, wartości przyrodnicze i krajobrazowe.

Pierwszym etapem wariantowania były decyzje Komisji Założeń Planu (KZP), zwołanej w celu ustalenia wytycznych i ogólnych zasad prowadzenia terenowych prac urządzeniowych w Nadleśnictwie Lipka. Najważniejszymi ustaleniami były:

- podział na gospodarstwa, czyli jednostki regulacyjne, utworzone na podstawie dominujących funkcji pełnionych przez lasy (z uwzględnieniem wszystkich funkcji pozostałych), a także przyjętych celów gospodarowania (z uwzględnieniem możliwości produkcyjnych siedlisk leśnych);
- przyjęcie przeciętnych wieków rębności dla głównych gatunków drzew, wyznaczając przeciętny wiek osiągnięcia celu gospodarowania;
- przyjęcie sposobów zagospodarowania (określonych rodzajów rębni), typów drzewostanów oraz orientacyjnych składów gatunkowych upraw dla poszczególnych siedlisk;
- określenie kolejności kwalifikowania drzewostanów do przebudowy;
- przyjęcie średnich okresów odnowienia dla poszczególnych gospodarstw, które oznaczają przewidywany okres od zainicjowania odnowienia drzewostanu użytkowanego rębnią złożoną do cięcia uprzątającego.

Ustalenia zapadły w procesie dyskusji, z udziałem przedstawicieli społeczeństwa i zostały zapisane w formie protokołu z KZP, dołączonego do elaboratu.

Etapem wariantowania były również przeprowadzane kontrole podczas prowadzenia prac terenowych. Jednym z głównych zadań urządzania lasu jest inwentaryzacja i ocena stanu lasu oraz ustalenie zadań gospodarczych na dziesięciolecie. Do tego celu wymagane jest sporządzenie aktualnego opisu taksacyjnego, które polega na ustaleniu granic wyłączeń taksacyjnych oraz określeniu elementów taksacyjnych i wskazań gospodarczych dla tych wyłączeń. Efekty pracy taksatora na tym etapie kontrolowane były na bieżąco przez kierownika pracowni, inspektora BULiGL O/Szczecinek, Inspektora Zarządu BULiGL, przedstawicieli RDLP

w Pile oraz Nadleśnictwa. Każdy z kontrolujących sprawdzał, a zarazem mógł korygować opis taksacyjny wyłączeń, np. dokonując korekty niektórych elementów taksacyjnych, projektowanych zabiegów gospodarczych, itp.

Analizy opisów i wskazań gospodarczych ustalonych w terenie przez taksatora dokonywano również w trakcie uzgodnień wyników prac taksacyjnych z przedstawicielami Nadleśnictwa, lepiej znającymi lokalne uwarunkowania przyrodnicze.

Uzgodnieniom i kontroli bieżącej wykonywanej przez osoby do tego wyznaczone z ramienia BULiGL oraz RDLP podlegały również kolejne etapy prac – prace kameralne.

Ważnym elementem planowania urzędzeniowego jest ustalenie możliwości lokalizacji wstępnych wskazań gospodarczych, zapisanych na gruncie w kartach dokumentu źródłowego opisu taksacyjnego lasu, jak również możliwości lokalizacji obliczonych etatów użytkowania rębego. Ostateczna wersja wykazu projektowanych cięć rębnych powstała w wyniku wielokrotnego korygowania sposobów realizacji użytkowania rębego w poszczególnych gospodarstwach, a wraz z tym w poszczególnych drzewostanach.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego;
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany;
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie szerokości zrębów, nawrotów cięć, długości okresów odnowienia, itp.),
- wytycznych KZP i NTG.

Optymalne rozplanowanie cięć użytkowania zasobów drzewnych, regulowane etatem pozyskania, jest końcowo pochodną potrzeb wynikających z celów hodowlanych i ochronnych, ma zapewnić ciągłość produkcji.

Wariantowanie czasowe ograniczone jest w *Planie* do ustalenia kolejności użytkowania poszczególnych drzewostanów na wyznaczonych działkach manipulacyjnych bezpośrednio przylegających do siebie. Związane jest to z przestrzeganiem kolejności uprzątnięcia powierzchni manipulacyjnej, aby nie narażać sąsiednich drzewostanów na uszkodzenia, szczególnie od wiatrów i nasłonecznienia.

Należy podkreślić, że planowanie urzędzeniowe nie przydziela obligatoryjnie terminów wykonania cięć, zarówno w ramach pory roku, jak i w ramach 10-lecia. Ustalenie ostatecznego terminu wykonania zabiegu pozostaje w gestii Nadleśniczego, który na podstawie zawartych w *Planie* ogólnych wskazań i wytycznych oraz miejscowych uwarunkowań podejmuje decyzję.

Zasada przezorności zobowiązuje jednak opracowującego *Plan* do wykonania między innymi oceny oddziaływania terminu projektowanych prac leśnych. Wykonywanie pewnych zabiegów w nieodpowiedniej porze roku (np. w sezonie lęgowym ptaków) w niektórych drzewostanach (np. w granicach stref ochronnych) może wpłynąć negatywnie na poszczególne elementy środowiska, dlatego też w programie ochrony przyrody zamieszczono zalecenia dotyczące optymalnego terminu przeprowadzenia prac. Zalecenia te najczęściej formułowane są na poziomie ogólnym, nie przyporządkowując tego terminu do konkretnej pozycji w planie cięć, lecz w odniesieniu do grupy wyłączeń, dla których w wyniku analizy dostępnych danych stwierdzono taką potrzebę.

Zasadnicze wariantowanie *Planu* pod kątem wymagań ochrony środowiska przeprowadzone zostało podczas opracowywania programu ochrony przyrody. W dokumencie tym zamieszczono zalecenia modyfikujące prowadzenie gospodarki leśnej w stosunku do obiektów objętych ochroną, przedstawiono metody ochrony rzadkich i chronionych gatunków, jak również podano zalecenia mające na celu ochronę siedlisk przyrodniczych.

Oceny wariantów przyjętych w *Planie* dokonywano również podczas opracowywania *Prognozy*. Wskazano elementy, na które powinno się zwrócić szczególną uwagę podczas realizacji zapisów *Planu*, aby ograniczyć ewentualne negatywne oddziaływanie na środowisko. Przedstawiono propozycje dotyczące sposobu ochrony stanowisk roślin i zwierząt chronionych, minimalizacji zagrożeń, terminu wykonywania prac w sąsiedztwie ośrodków wypoczynkowych, sposobu ochrony leśnych i nieleśnych siedlisk przyrodniczych oraz ochrony stanowisk archeologicznych.

Ostateczny rezultat pracy, czyli *Plan* wraz z *Prognozą* przedstawione były i omawiane na Naradzie Techniczno-Gospodarczej (NTG), z udziałem przedstawicieli społeczeństwa. To także był jeden z elementów wariantowania *Planu*.

Na podstawie przedstawionej analizy można stwierdzić, że w zasadzie nie ma możliwości wskazania innych rodzajów alternatywnych działań, mogących skutecznie służyć realizacji celów urządzania lasu. Zestaw działań wskazanych w *Planie* określono wykorzystując najbardziej aktualną wiedzę o środowisku i możliwościach technicznych wykonania prac gospodarczych na terenach leśnych, których skuteczność potwierdzono w przeszłości realizując w innych nadleśnictwach podobne plany urządzania lasu.

Na tej podstawie, zdaniem wykonawcy, przedstawiona wersja *Planu* zawiera optymalne, możliwe do zastosowania rozwiązania.

6. ZAŁĄCZNIKI

6.1. Oświadczenie autora raportu

Szczecinek, dnia 15 października 2021 r.

Dane podmiotu składającego oświadczenie:

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Szczecinku

Bartłomiej Sobczak

.....
(imię i nazwisko/nazwa)

ul. Koszalińska 91B
78-400 Szczecinek

.....
(adres zamieszkania/siedziby)

733 105 441

.....
(telefon kontaktowy)

OŚWIADCZENIE AUTORA RAPORTU

(w przypadku gdy wykonawcą raportu jest zespół autorów
– kierującego tym zespołem)

Dotyczy: Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu
Nadleśnictwa Lipka na okres od 1.01.2022 r. do 31.12.2031 r.

Oświadczam, że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy
z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale
społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
(t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 2081).

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

.....
(czytelny podpis składającego oświadczenie)

- 6.2. Mapa siedlisk przyrodniczych i gatunków naturalnych na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia**
- 6.3. Mapa form ochrony na tle planowanego użytkowania rębego i gruntów przeznaczonych do zalesienia**